Günebakan

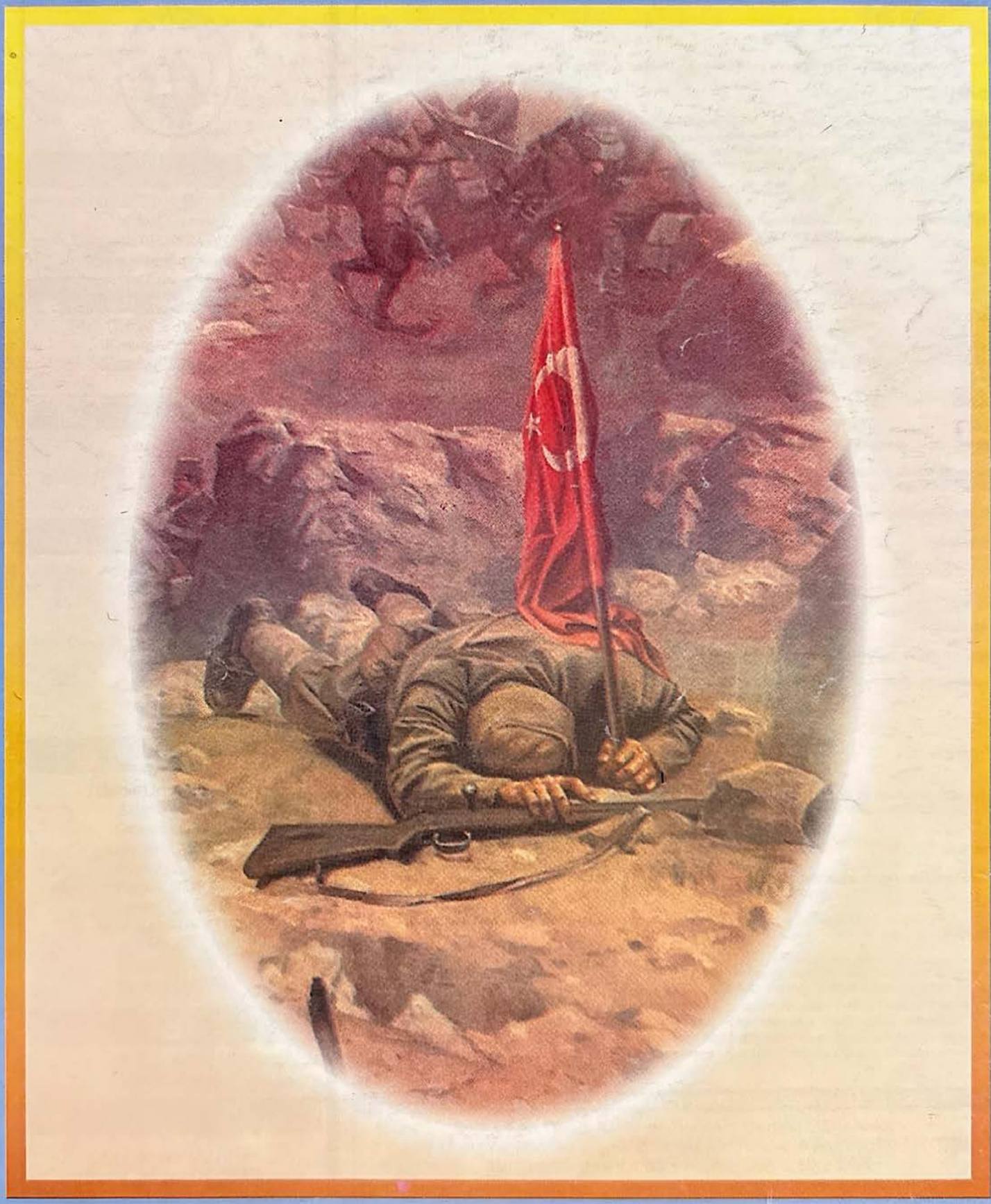

AYDIN FEN LİSESİ İKİ AYLIK KÜLTÜREL ÖĞRENCİ DERGİSİ

YIL: 5 • SAYI: 13

"Benim manevi mirasım ilim ve akıldır." K.Atatürk

MART - NİSAN 2003

www.geocities.com/aydinfenlisesi/

AYDIN FEN LİSESİ İKİ AYLIK KÜLTÜREL ÖĞRENCİ DERGİSİ

Günebakan

YIL: 5 • SAYI:13 • MART - NİSAN 2003

SAHİBİ

AYDIN FEN LİSESİ adına
Okul Müdürü
A.Tansel SARAYKÖYLÜOĞLU
atanselsa@mynet.com

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Türk Dili ve Edb. Öğretmeni
Emine ALTINSOY
eminealtinsoy@hotmail.com

YAYIN YÖNETMENLERİ

İlke MIRIK
milkyfraise@hotmail
Erinç KARĞAN

DANIŞMA KURULU

Ayşegül METİN
Cengiz SAÇAR
Emine TİRİÇ
Hülya OLGUN
İsmail ÜNGÖR
Nihat AFŞİN
Özer AKYILDIZ
Sedat ÖZCAN

YAYIN KURULU ÖĞRENCİLERİ

Hatice Ümran EVREN
Eren ARSLAN
Gökşen ŞAHİN
Duygu KARATAŞ
Elvan PALABIYIK
Başak SORAN
İbrahim ÇAĞIRICI
M.Murat TÜRKCAN
N.İlker ERÇİN
Çağlar SAYICI
Emrah UYSAL

TEKNİK DANIŞMAN

Ahmet KACAR
Cihan KARA

DİZGİ - BASKI

Dizgi: Kamil MERSİN
Baskı ; İTİMAT OFSET

"13. sayıda eski-yeni bir harman olmuşuz, Düşeyazıyoruz"

Konuşmuştuk bunu :
'Söyleyecek çok şeyi olanlara inadına daha az konuşma baloncukları ayırıyor bu dünya." Ve böyle oldukça, parantez içlerine hep mecbur kalıyoruz.
Anıldıkça cümleler, unutulanların ahı tutacak. Susmak en iyisi.
Son parantezi sana bırakıyorum!

( )
İLKE

Sanırım bize ayrılan sürenin sonuna geldik. N'apalım buraya kadarmış güzel günlerdi. Görüşmek üzere. Umarım başka zaman yine karşılaşırız.

ERİNÇ

Yüreğimin kıyısındakileri sizin kıyılarınıza taşıyabilmekti amacım. Midyelerimi, maviliğimi.. bulanıklığımı, düşünceli balıklarımı sizin sıcak kıyılarınıza biraz taşıyabildiysem ne mutlu... Varsıl yazılarımla içimdeki yokluğu anlattım, anlaşıldım. "Günebakan" güneşe sevdalıdır, bu yüzden aydınlığa dönüşümüz. Özlemenin panzehiridir özlenmek. Galiba zehirleniyorum, panzehri bi'zahmet damarlarıma akıtın.

DUYGU

Hadi eyvallah millet!
Emir büyük yerden, bırakıyormuşuz yazmayı artık. Lise son olmanın acı yüzü işte. Özleyeceğim bu işler, koşuşturmaları...
Elveda!..

İLKER

Çok mu az vaktimiz kaldı, bize mi öyle geliyor? Bitti mi yani her şey? Gitme vakti mi geldi? Biz daha yeni gelmiştik mı neyse, zengin kalkışı yapanız artık. Biz gittikten sonra okula iyi bakın; o bizim kıymetlimisss...

GÖKŞEN

Bir insanın hayatında, ona doğru yönde yol gösterenler o kadar az ve değerlidir ki... benim okulum, benim için bu yüzden çok değerli. Dergimiz de teşekkürlerimizin sunulduğu bir sepet gibi rengarenk çiçeklerle dolu: Bu renk cümbüşüne farklı bir ton ekleyebilmişsem ne mutlu bana!
Binlerce kez teşekkürler, her şey için...

EREN

Fallar kapanır geceler boyu sevdaların üzerine.
Her yeni yazılan siler eski yaşanmışlıkları, hatıralar toplandığında bir midye kabuğuna, saçılır ortaya dünya!
" Ne yani. Yüzüğü taşıma sırası başkalarına mı geldi! Niye ama; biz bunu başarabiliriz. Zeliha Teyzenin elmalı poğaçaları eşliğinde hatıralarımızı düzeltebilir, silebilir, geri döndürebiliriz bütün yaşanmış yılları. Birbirimizin dırdırına katlanabiliriz hâlâ toplantılarda!..
saçıldı ortaya dünya. Artıları eksileri götürdüğünde. Saçlarına kır düşmüş çocukların bohçaları ellerinde daldılar bir kahvenin telvesine.

ELVAN

Hoşça kal Günebakan!!!
Bizi bu gazetede ne Hagiler bıktırdı ne Jordanlar geri döndürdü.
Biz sade ve sadece geçiyorduk hayatınızdan...
La Gazzatte Della Sport

ÇAĞLAR

Her güzel şeyin bittiği gibi bu okul da bitiyor artık. İyi kötü tam üç yılımızı geçirdiğimiz bu okulda artık günlerimiz sayılı. Veda etmemiz gerekiyor her şeye, herkese.
İki yıldır çıkan dergilere emeğimiz geçti; yazdık, çizdik, topladık, çıkardık. Çok güzel şeyler paylaştık bu toplantılarda. Parçadan bütüne ulaşmanın mutluluğunu tattık.
Gitsek de eminim ki bu dergi daha çok başarılara ulaşacak.
Bu dergi sayesinde yaşadığım tüm güzellikler için çok teşekkürler.
Yeni yayın kurulumuz, hepinize başarılar!

BAŞAK

Günebakan...
Biz gidiyoruz artık. Bizim görevimiz bitti. Artık sıra yeni yayın kurulunda... Bir, iki, üç derken bir yığın yazı oldu elimizde. Edebiyat, tarih, SPOR, bilim ve kitaptan. Aldık, okuduk, sıraladık, resimledik... Seni oluşturduk.
Ama bitti artık. Veda zamanı geldi.
Yayında ve yapımda emeği geçen herkese teşekkürler.

MURAT

Yitirdiğin ve kazandırdığın bir çok şeyin ardından, gitme zamanı. Rotası fırtınalara dönük yolculuklar, ortak paylaşımlar, birliktelliğin ve işe yaramanın çocuksu sevinçleri, kırgınlıklar, vazgeçişler...
Şimdi göç vakti yeni bir kente
Geride bıraktıklarıma eklenirken, küçük yürekleri büyütmeye devam et, günebakan...

HATİCE

Tamamen AYDIN FEN LİSESİ ÖĞRENCİLERİ'nin özgün eserleri ve özgür bakış açılarıyla hazırlanan AYDIN FEN LİSESİ İK AYLIK KÜLTÜREL ÖĞRENCİ DERGİSİ GÜNEBAKAN 2140 Sayılı Tebliğler Dergisi'nin "Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği"ne uygun olarak yayına sunulmaktadır ve dergi içeriğindeki yazı çizim vb. tüm eserlerin sorumlulukları eser sahiplerine aittir. Derginin tüm basım giderleri sponsor desteğiyle karşılanmaktadır ve ücretsiz olarak dağıtımı yapılıp iki ayda bir yayınlanan bu dergi üzerinden hiçbir ekonomik kazanç elde edilmemektedir. Kültürel Öğrenci Dergisi Günebakan, aynı zamanda Aydın Fen Lisesi resmi yayın organıdır.

AYDIN FEN LİSESİ ÖĞRENCİ DERGİSİ YAZIŞMA ADRESİ

Aydın Fen Lisesi Kültürel Öğrenci Dergisi Günebakan
Girne Mah. Taşlıboğaz Semti Elifkent Elif III. Sk. Ayko 09100 / AYDIN
Tel: 0.256. 219 14 98 • Fax: 0.256. 219 23 66
Email:aydinfenlisesi@scientist.com web:www.geocitles.com/aydinfenlisesi/

İÇİNDEKİLER

İLK SÖZ

İlk Söz / Yayın Kurulu 1

İÇİNDEKİLER

İçindekiler ve Açıklama / Yayın Kurulu 2

GÜNDEM

İstiklal Marşı / A.Tansel SARAYKÖYLÜOĞLU 3

Özgürlüğün Türküsü 4

Düş-ünenler / Başak ALDEMİR 5

Kısa... Kısa ... Kısa 5

S.O.S. / Onur GÜVENÇ 6

O Bir Cumhuriyet ve Atatürk Sevdalısı 7

BİLİM

Sezgi: Fizikçinin Hayali / Ahmet Erçin YILMAZ 8

Gerçekliğin Kamera Arkası / İlke KELEŞOĞLU 9

Quasar ve Kuiper Kuşağı / Mustafa İLHAN 9

Korkulu Düşlerin Bahtsız Misafiri 13 10

Radyum'un Keşfi / Ömer YAKALI 10

FÜZYON

Geçmişten Bir Ses / Fizik Topluluğu 11

Düşük Sıcaklık mı? Fil mi? / Kaan TEMİR 12

Bir Zamanlar Pusulalar Güneyi Gösteriyordu / Şükran AKBAY 12

General, Ayna, Darmadağın Düşler / Merve ÇAĞIRICI 13

Düşten Öteye Geçit / Ece AKINCI 13

Uzay Kirliliği / Selman TAMER 14

Göğü Delen Mızrak / Seray SARAY 15

ALMAÇ

"An"larla Doludur Zaman / Eren ARSLAN 16

Dün Gece Uyurken / Özge ERTUNÇ 17

Yapay Zeka / Serhan ALTUĞ 18

Bir Düşüncenin Serüveni / Burak ÜNÜVAR 19

Hangimiz Daha Zeki / Coşkan SELÇUK 20

Biyosöyleşi / Selnaz CİĞERİM 21

O Hep Yalnızlığı Anlatacak / Melih ALBEYOĞLU 22

KATALİZ

KATALİZ / Kimya Topluluğu 23

Eyvah Basınç Düşüyor / Elvan SONGUN 23

Minik Odalarda Düşler Ülkesi / Sebiha TEZCAN 24

COĞRAFYA

Şiirici Hatlar / Aylin GÖKE 25-26

KATALİZ

Kimya Eğrisi / Necati AKKAYA 27

Düş'ün Bul / Övünç YILMAZ 27

Mustafa Demir ile Röportaj / İrfan ILGIN - Ece ÖZTÜRK 28

Kararlı Bir Bilim Adamı ... Prof. Dr. Bekir ÇETİNKAYA 29

Bir Düşün Buluşu / Gamze GÜZEL 30

Yükseltgenme ve İndirgenme Tepkimeleri / Ayşegül GELMİŞ 30

EDEBİYAT

...vs : (h)iç'ten sesler 'dış'a Vurumlar / İlke MIRIK 31

Başucu Yazıları / Duygu KARATAŞ 32

Çitlembik : Sabahın İçinden Deniz Kabukları / Didem ÖZ 33

us'su : Duman Gözden Düş'ünce / Fatih DEMİREL 34

Düşlence : / Hande Ezgi AYDIN 35

Dağıldıkça Üşüyen Şekerlerimi Getirin Bana... / Ayşe AYDIN 36

İçlerinden Biri / Ayşenur GÜLEÇOĞLU 36

Dipten Notum Var / 37

KİTAP

AFL Ne Okuyor / Elvan PALABIYIK - Başak SORAN 38

Düş Gördüren Kitaplar / Selnaz CİĞERİM - Ayşe AYDIN 38

Atatürk Kitaplığı / 39

Kimlere Hangi Kitaplar Hediye Edilebilir? / Eylem KUDAY 39

Hiçbir Yerden Gelen / Kitaplık Kolu 40

Efendilerin Efendisi / Gonca AKYOL 41

TARİH

Turkuaz : Koyu, Zehirli, Yapışkan / Asena DEVRİM 42

PSİKO-ANKET

Psiko-Anket / Yayın Kurulu 43-44

ÇİZİM

Güle Güle / Erinç KARĞAN 45-46

SİNEMA

7 Renk Sinema: Tarihin Sineması / Gökşen ŞAHİN 47

Vizyon Anket / Mehmet KIRIŞMAN 47

MÜZİK

Eh Barış Abi, Aşkolsun / Nazif İlker ERÇİN 48

Mithat TEMİZER 48

İsmet DAĞTEKİN 48

AKTÜALİTE

İştah Şurubu : E. ARMAĞAN - E. UYSAL - F. GÖKOĞLAN - H.Orhan KOÇ 49

Üç Nokta... / Ersin GENÇ 49

SPOR

2002'nin Spor Olayları / Spor Servisi 50

Bir, İki, Üç... ve atla / Spor Servisi 50

Devir Devir Futbol / Ferhat KIZILER 50

Büyük olmak için hiç kimseye iltifat etmeyeceksin; hiç kimseyi aldatmayacaksın. Ülke için gerçek amaç ne ise onu görecek; o hedefe yürüyeceksin. Herkes seni yolundan çevirmeye çalışacaktır; fakat sen buna karşı direneceksin. Önüne sonsuz engeller de yığacaklardır. Kendini "büyük" değil, küçük, zayıf, araçsız hiç sayarak kimseden yardım gelmeyeceğine inanarak bu engelleri aşacaksın. Bundan sonra da sana "büyük" derslere, BUNU SÖYLEYENLERE GÜLECEKSİN.

M. Kemal Atatürk

İSTİKLAL MARŞI

Aydın Fen Lisesi Müdürü
A. Tansel SARAYKÖYLÜOĞLU

Ne mutlu bize ki İstiklal Marşımızı seksen yıldır sevgiyle, saygıyla, coşkuyla kutluyoruz.

Bayraklar veya sancaklar gibi, "millî marş"lar da birer bağımsızlık ve millî egemenlik simgesidir. Millî bayramların, çeşitli tören, toplantı ve etkinliklerin açılışlarında, devlet başkanlarının veya başlıca ileri gelenlerinin başka bir ülkeyi ziyaretlerinde, milletlerarası spor yarışmalarında... hep millî marş çalınır ve ayakta, saygı içinde söylenir veya dinlenir. Bayrak veya sancağa gösterilen saygının ve verilen değerin millî marşa da gösterilmesi hem gerekli hem de zorunludur.

Bizim mill-î marşımızın başka ülkelerinkinden farklı bir durumu var. Öteki ülkelerin marşları, herbirinin kuruluşundan sonra, ısmarlama olarak yazılmış ve bestelenmiş olan eserlerdir. Çoğunda millî duyguları harekete getirecek, coşku ve heyecan oluşturacak bir yapı yoktur. Türkiye Devleti'nin millî marşı ise, cumhuriyetin kuruluşunu sağlayan Millî Mücadelenin ruhunu, duygularını ve umutlarını yansıtır. O, Türkiye Cumhuriyeti'nin oluşum sürecini başlatan "İstiklâl Harbi"nin ortaya çıkardığı ruh hâleti içinde yazılıp kabul edilmiştir.

Böyle bir marşın yazılıp bestelenmesi, İstiklâl Harbi'nin hazırlık çalışmaları sırasında, harbin sorumluluğunu üstlenen Garp Cephesi Kumandanlığınca düşünülmüş, bu düşünce benimsenerek Büyük Millet Meclisi Hükûmetince bir güfte yarışması açılmıştı. Amaç, Sevr Andlaşması'na dayanılarak istilâcılarca işgal edilmeye başlanan yurdumuzu bu istilâ ve işgallerden kurtarma mücadelesine girişecek olan ordumuzun ve milletimizin maneviyatını yükseltmek, onları, I. Dünya Harbi'nin yaralarını sarma fırsatı bile bulamadan girilen bu amansız "millî mücadele"lerinde yüreklendirmekti.

1921 yılının başlarında açılan yarışma büyük ilgi görür ve kısa zamanda 724 şiir gelir. Ne var ki, bunların hiç birisi istenen ve beklenen nitelikte değildir. Ayrıca, böyle bir güfteyi en başarılı biçimde yazacağına inanılan şair, ulvî bir gerekçe ile, bu yarışmaya katılmamıştır. O şair, daha önce ünlü "Çanakkale Şehitlerine" şiirini yazan ve Millî Mücadeleye, yurdu dolaşarak yaptığı maneviyat yükseltici ve yüreklendirici konuşmalarla önemli katkılarda bulunan Mehmet Âkif Ersoy'dur. Vatana hizmetini Büyük Millet Meclisi üyesi olarak da sürdüren büyük şairimizi güfte yarışmasına katılmaktan alıkoyan sebep ise, yarışmayı kazanacak şiirin şairine verilmesi öngörülen 500 (beş yüz) lira tutarındaki ödüldür. O, yüce bir amaç için yazılacak bir şiir için ödül almayı içine sindirememiş, yarışmaya bu yüzden katılmamıştır. Bunu öğrenen zamanın Maarif Vekili (Millî Eğitim Bakanı) kendisine bir mektup yazıp bu konudaki kaygısını giderecek bir yolun bulunabileceğini belirterek istenen şiiri mutlaka yazmasını rica eder. Bunun üzerine Mehmed Âkif, "İstiklâl Marşı" adını verdiği, ileride "millî marş" olacak şiirini kısa sürede yazarak Bakanlığa gönderir. "Kahraman ordumuza" armağan edilen bu şiir, Büyük Millet Meclisi'nin 12 Mart 1921 günü gerçekleştirilen özel oturumunda Hamdullah Suphi Bey tarafından okunur, milletvekillerinin yoğun istekleri ve coşkun alkışları arasında okuma birkaç kez tekrarlanır. Sonunda büyük çoğunlukla kabul edilir ve yeniden, ayakta dinlenir. Böylece marş, milletin malı durumuna gelmiş olur.

Marşın Büyük Millet Meclisi'nce kabulü I. İnönü Savaşı ile II. İnönü Savaşı arasındaki durgunluk, daha doğrusu II. İnönü Savaşı'na hazırlık dönemine rastlamaktadır. Ülke art arda gelecek büyük savaşların sıkıntısı ve telâşı içindedir. Bu yüzden, "İstiklâl Marşı" güftesinin kabulünden sonra açılan beste yarışması sonuçlandırılamaz ve marşın bestelenmesi cumhuriyetin ilânından bir yıl sonra gerçekleşebilir.

İstiklâl Marşı için yapılan bestelerin yalnızca ikisi çalınıp söylenme şansına erişebilmiş. Marş, 1924'ten 1930'a kadar, yani altı yıl Alî Rifat Çağatay'ın bestesi ile çalınıp söylenmiş. O beste beğenilmediği için 1930'dan bu yana Zeki Üngör'ün bestesi çalınıp söylenegelmiş. Öteki İstiklâl Marşı besteleri ise, marş bestesi literatürümüzü zenginleştirmeye katkıda bulunmuşlardır.

İstiklâl Marşımız, yurdu işgal edilen, silâhları, tersaneleri elinden alınan ve bu haksız işgalden kurtulmak için varını yoğunu ortaya koyan "kahraman ırkımız"ın millî mücadelemiz sırasındaki ruh durumunu, sıkıntılarını, özlemlerini ve umutlarını 41 mısra içinde dile getiren "muhteşem" bir şiirdir. Bu özelliği ünlü "Çanakkale Şehitlerine" şiiri ile de çok benzeşmektedir. Rahmetli büyük şairin, "gerekirse yeni bir İstiklâl Marşı daha yazar mısınız!" anlamındaki bir soruya karşılık olarak söylediği "Allah bu milleti yeni bir İstiklâl Marşı yazdırtacak duruma düşürmesin" dileği, marşın yazıldığı sıradaki durumumuzu açıkça ortaya koyuyor.

Marş Büyük Millet Meclisi'nce 12 Mart 1921'de kabul edilmiş olduğuna göre, bu ay içinde 82'inci yaşını tamamlayacak. Ne mutlu bize ki, onu seksen yıldır sevgiyle, saygıyla, coşkuyla terennüm ediyoruz. Marşımızın sonsuzluğa kadar dillerden düşmemesi en içten dileğimizdir. Büyük şairimiz Mehmet Âkif Ersoy'u da bu vesile ile, bir kez daha saygılarımızla ve Tanrı'dan rahmet dileklerimizle anıyoruz.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

ÖZGÜRLÜĞÜN TÜRKÜSÜ

İstiklal, bedeli en yüksek bir kavram. Bir kutsal anlam... Uğrunda, gerekirse her şeyinizi vermeye, her dem hazır olacaksınız ki, istiklal size yar olabilsin.

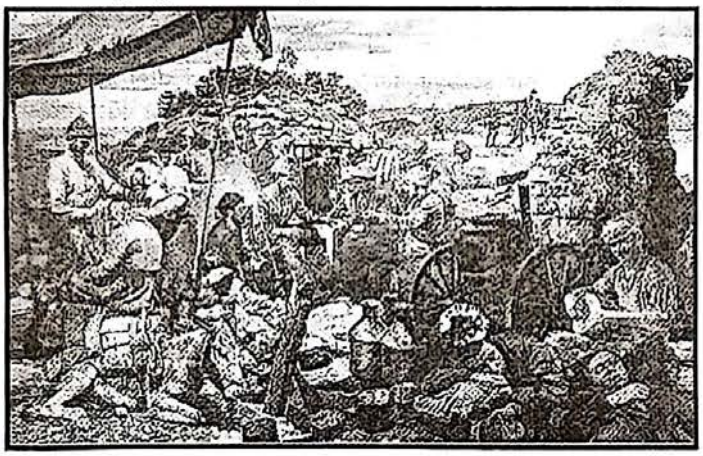
İstiklal Marşı ise, bir milletin özgürlüğü uğruna ettiği yeminin manzum ifadesidir. İstiklal Marşımız, şanlı geçmişimiz, umut dolu geleceğimiz ve lekesiz bağımsızlığımız adına yazılmış, hepimizin katıldığı, bir sözleşmedir. Milletin kader, kıvanç ve endişe birliğine tercüman olur. Kısaca İstiklal Marşımız, bu yurdun bütün evlatlarının gönlüne işlenmiş, hayal değil gerçek, bize has, bizi anlatan, en güzel destandır.

İstiklal Marşı'nı her hangi bir şiirle kıyaslamak, yahut değerlendirmeye çalışmak yanlıştır. Gönlünüz çektiği zaman çok çeşitli, çok güzel şiirler yazmanız mümkün; ama, gönlünüz çektiği zaman İstiklal Marşı yazamazsınız. Çünkü onun yazılmasını gerekli kılan şartları tarih hazırlar.

İstiklal Marşı'mız, yazılışındaki edebi sanat ve estetik ifadeler yönüyle yeryüzündeki devlet marşlarının en güzeli, en değerlisidir. Onu ne kadar incelerseniz karşınıza o kadar güzellikler çıkacaktır. Mehmet Akif sözcükleri özenle seçerek derin bir anlam yaratmış. Türk Milleti de bu yapıtı benimsemiştir. Bu söylediklerimizin hepsini kapsayan bir ifadeyle diyebiliriz ki, İstiklal Marşımız tek kelimeyle baştan sona kolay göründüğü halde söylenmesi zor bir eserdir.

Öyle bir şiir yazacaksınız ki, bugünü anlatırken dünü vurgulayacak; dünü anlatırken de geleceğe yönelik kalıcı ve şaşmaz ifadeler ortaya koyacaktır. Bu tarifler, nazım sanatının görev ve boyutlarını aşmaktadır.

İstiklal Marşı'nın sözcüklerindeki derinlik karşısında sanki şiirin kalıbı çatlayacak gibi gerilir. İstiklal Marşı'nın dizeleri, Süleymaniye'nin, Selimiye'nin duvarına konan dualı taşlara benzemekte. Her kelimede başlı başına yüceliş, estetik ve inceliğin yansıması görülür. Her kelimede ayrı bir

seslenis vardır. Ama bu seslenis, değişik enstrümanların, oluşturdukları aynı güftenin bestesine benzediğinden, ana tema ile uyum içindedir. Seslendirilen, dile getirilen şey, Türk Milleti'nin tarihidir. Milli Mücadele günlerinin namus ve şeref anıtına dönüşen şanlı direnişidir. Türk Milletinin geleceğe yönelik yaşama azmi, hayatta kalma kararı ve Allah'a kul olma sevdasıdır...

İstiklâl Marşımız hangi şartlar altında yazıldı?

Trablusgarp, Balkan, Çanakkale, Yemen ve Milli Mücadele...Bire dörtle, bire on arasında ve amansız bir dövüş... Dünyanın en güçlü devletleri üstümüze yürümüş... Anadolu insanı masum bir ceylan... Mehmetçik ise sanki can pazarında; cepheler ölüme koşu beldesi olmuş. Her Mehmet göğsünü serhat, yüreğini kalkan yapmış ama nereye kadar? Tarihin kanlı seyrine can borcumuzu, kan borcumuzu ödemişiz.

İnsanın da bir tahammül gücü var. Zor'u başarır, olağanüstü yaparsınız belki ama sürekli değil. İşte söylemesi dilimize zor gelse de artık bir yılgınlık başlamıştır. Bu yılgınlığın, tıpkı közün üstünden külün üflenip savrulduğu gibi atılması gerekmektedir. Yeniden bir kendimize geliş şarttır. İnsanları heyecanlandıracak, gönülleri coşturacak, gözlerde damla damla yaşlar sıralayacak bir atmosferin oluşturulması zorunludur. Körükle basılan havanın demiri erittiği gibi insanımızı "vatan, millet, bayrak, sancak istiklal sevdası" gibi kutlu bir amaçta birleştirip yüce bir potanın içerisinde tek yürek, tek beden olmuşçasına dirilten milli bir devrime ihtiyaç vardır.

O zaman insanlar cephelerde yeniden şaha kalkar; herkes erkek-kadın, kız-kızan evlerinden düşmanla kavga için tekrar koşarlar.

Bunu da ancak şiirin ahengi, kelimelerin sihirli sıralanışıyla yapabilirdiniz.

Türk Milleti'nin zaferini, yüceliğini ve bayrağımızın kutsallığını en güzel duygularla anlatan İstiklal Marşı, yarışmaya katılan yedi yüz yirmi dört şiir arasından seçilerek zamanın Milli Eğitim Bakanı Hamdullah Suphi Tanrıöver tarafından TBMM'de okundu. Bütün milletvekillerince büyük bir coşku ve heyecan içerisinde, iki defa ayakta dinlenen İstiklal Marşı, 12 Mart 1921 tarihinde TBMM tarafından milli marş olarak kabul edildi.

Kaynak: İstiklâl Marşı Tarihi ve Manası Beşir AYVAZOĞLU

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

DÜŞ-ÜNENLER

Başak ALDEMİR

Gelecekten çok şey bekleyenler, en çok düş kuranlarmış meğer. Oysa düşleyenler hep hor görülmüştü gözlerimin önünde. Geçmişten dahi ders almadı insanlar, en iyi bilim adamlarının hayalleri sayesinde bu güne kazandırdıklarını görmek istemediler. Atalarının gerçekleştirdiği düşlerinin içlerine doğduklarını ya da belki de özgür doğdukları için özgürlüğe sahip olmanın değerini fark edemediler.

Bizleri de tanıyamadılar, şimdiye dek düşlemeyi bilmeyen ve "gerçek"ten başka bir şeyle uğraşmayan insanlar zannedildik. Oysa bizler düş dünyasına dalıp gitmemek için gözlerini pencerelerden kaçıranlarız. Gözlerimiz bulutlarda kalmasın, dünya bizi ardında bırakamasın isteriz. Sürüklenirken kalbimiz hızlı çarpmaz mı peki, düş-mek korkutmaz mı bizi?

Gördük ki yükseklik korkusu yokmuş bizlerde. Kalbimizi yerinde tutmakta zorlanıyorsak eğer, verilmiş sözlerimiz için çarptığındandır. Doğarken içilmiş bir ant bu hepimiz için. Her birimiz bayrağı en az bir basamak daha yukarıda devretmeye söz vermişiz bir kere farkında olmadan. Bunu gerçekleştirmek için en uygun zamanı aramıyoruz çünkü hiç kimse için yeterli zaman yok. Hedefimiz bir, hem en iyi dost hem en dişli rakipler bir arada ise bu hedefe yaklaşılmış demektir.

İşte bizler sözümüzü hep birlikte, yürekten söylediğimiz "marş"ımızla alevlendiriyoruz ruhlarımızda. Minnettarız birlik ve beraberliğin değerini yansıtan dizelere ve milletimize onu kazandıranlara. Karamsarlığa düşmemizi engelleyeceğine ve düşlerimizin daima yüreğimiz ya da beynimiz kadar vazgeçilmez olacağına eminim.

Sizler, bizler yani tüm düş-ünenler için düşlerimizi derledik bu sayıda. Belki de kimimiz hayallerini canlandırdı satırlarında, kimimiz gözyaşlarını akıttı mısralarına, uykusuz gözler tekrar tekrar okumaktan yoruldu sayfalarını. Milli Marşımızın kabulünü kutladık tüm millet için savaşanlar anısına. Açıkçası emek verilen her şey seçildi, derlendi, sunuldu. Düşler açıldı, düşünüldü.

Tüm düşleri adına çabalayanlar, fedakarlıktan kaçınmayanlar için; "Düşlerinizde yaşayıp sizi dünyadan koparmalarına izin vermeyin, onlara zarar vermeyin ya da verdirtmeyin yeter. Başkaları düşlerinizin kahramanı olmasın. Belki de hayatınızda ilk ve son defa bencil olun.". Nasıl olsa tüm düşler günün birinde bir şekilde gerçekleşecektir.

KISA... KISA... KISA...

Okulumuz yenileniyor

Okulumuzda ilk dönemin sonunda başlayan boya-badana ve tadilat yarıyıl tatili itibariyle sona ermiş bulunuyor. Bu çalışmalar kapsamında okuldaki idareci odaları yeniden yapılandırıldı. Konferans salonu, kütüphane ve öğretmenler odası yenilendi, daha modern hale getirildi. Fizik, kimya, biyoloji laboratuvarları en üst kata taşındı. Ayrıca bilgisayar ve televizyon bulunan bir de sanal sınıf oluşturuldu.

Bu değişiklilikler okulun görünümünü bir hayli etkiledi, öğrenci ve öğretmenler için kullanım rahatlığı sağlandı... Bundan sonrası bizlere düşüyor. Eee, o kadarını da yapalım canım....

İzmir Gezisi

Sabah 8:00'de herkes yurdun önünde hazır bulunuyordu "İzmir Gezisi" için.Herkes otobüse bindi; işte gezi başlıyor... İzmir'e vardığımızda önce Bilim Fuarı'na gidildi.Orayı gezdikten sonra öğle yemeği için İzmir Fen Lisesi'nin yolunu tuttuk. Fen Lisesini gezdikten birkaç saat sonra Ege Üniveritesi'ne gittik. Üniversitenin botanik bahçesi gezildi. Görevliler bize bilgi verdi. Bitkilerin kurutulma işlerinin yapıldığı binada da bize bu işi nasıl yaptıklarını anlattılar. Sonra dönmek üzere yola koyulduk. Özdilek de gezildikten sonra (bilimsel anlamda bize bir şey katmadıysa da çok eğlenceliydi.) saat 22.00'de İzmir'e yapılan gezimiz güzel anılarla bitti...

Ankara'ya Doğru

Perşembe akşamı saat 22:00'de herkes otobüste hazırdı. Vedalaşmalardan sonra Ankara'ya doğru yola çıktık.Uzun bir yolculuğun ardından sabah 9:00'da Ankara'daydık.

Bilkent...Üniversitede okuyan bir öğrenci eşliğinde gezildi. Sonra ODTÜ... Kampüs,yurtlar ve okulumuzun eski mezunları... ODTÜ'deki gezimizden sonra Feza Gürsey Bilim Merkezi'ne gittik. Ankara Fen'de yemek ve yurtlarında konaklamak... Ertesi gün Anıtkabir'e gitmek için yola çıktık. Bir kaç saatliğine Kızılay ve ver elini Aydın...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

S.O.S

Onur GÜVENÇ

Bilim nedir? Kısaca tanımlayacak olursak bilim: evreni ve olayları konu edinip, deney yolları ile ve gerçeğe dayanarak kanunlara yükselmeye çalışan bilgi, ilimdir.

Atlanılmaması gereken bir konudur bilim. Tarihsel sürece baktığımızda insan bilim sayesinde çeşitli buluşlarla çağ atlamış hatta bilim uğruna savaşlar açmıştır. Bilimsel araştırma ve çalışmalara önem veren ülkeler kalkınmış, zenginleşmiş, karşı konulmaz güçler haline gelmiştir. Zıttını yapıp, bilimsel çalışmaları kısıtlayan, bilim adamlarının araştırmalarına balta vuran ülkeler ise zamanla zayıflamış, geleceğini ve insanını karanlığa gömmüştür. Örneğin orta çağın sonu yeni çağın başlarında Osmanlı Devleti siyasi ve askeri üstünlüğünü bilime verdiği önemle perçinleyerek dönemin süper gücü haline gelmişken; skolastik düşüncenin hakim olduğu Avrupa gittikçe gerilemiş, siyasal yönden de çöküntüye uğramış, bu süreç içerisinde de bilimsel yönden gelişme kaydedememiş hatta bilim adamlarını ölüm cezasına çarptırıp bilimin önünü tıkayarak devletlerini kayboluşa sürüklemiştir. Zira, düştüğü bu çukurda yavaş yavaş battığını fark etmiş ve bilime önem vermeye başlamıştır. Çinlilerden aldıkları pusulayı geliştirmiş, coğrafi keşiflerle büyük gelişme kaydedip, zenginleşmiştir. Kağıtla matbaayı geliştirerek de bilim ve düşünceyi yaygınlaştırmıştır. Sonucunda hümanizm, Rönesans ve reform hareketleri başlamış, Avrupa gelişmiştir. Ayrıca deney ve gözlem metotlarını geliştirip, bilimsel çalışmaların önündeki engelleri tamamen kaldırarak 18. yüz yılın sonunda "sanayi devrimi" ni gerçekleştirmiş ve teknolojik gelişmelerle günümüzde "süper güç" devletler ortaya çıkarmıştır.

Bilimsel gelişmelerden uzak kalan ve bilime gereken ilgiyi gösteremeyen Osmanlının zayıflamasının önemli nedenlerinden birisi de bu eksikliktir. Buna zamanla başka alanlardaki gerilemeler de eklenince koca imparatorluk sona ermiştir.

Ulu Önder Atatürk'ün öncülüğünde milletimizin gösterdiği toplumsal dayanışmayla bir çok savaş atlatılmış, Türkiye Cumhuriyeti büyük zorluklarla kurulmuştur. Kurulan bu devlet sağlam bir temel üzerine inşaa edilmiştir. Hemen her konuda köklü değişiklikler yapılmış, devrimlerle ülke hızla gelişmeye başlamıştır. Bilime verilen önemle teknik üniversiteler kurulmuş hatta 1964 yılında temele inilerek devlet yeni bir programla Ankara'da Fen Lisesi'ni kurmuştur. Amaç, ülkeye bilimsel açıdan faydası olabilecek gençleri her türlü bilgiyle donatıp, onların bilimsel çalışmalar yapmasını sağlamak ve başta ülke bilimi olmak üzere dünya bilimine hizmet edecek bilim adamları yetiştirmektir. Nitekim bu amaç doğrultusunda zamanla hedeflere ulaşılmıştır. Bunun üzerine Fen Liselerinin sayısı artırılmıştır. Ancak sınav sistemindeki çarpıklıklar sebebiyle fen lisesi öğrencileri bilimsel çalışmalardan uzak kalmış, tamamen ÖSS'ye odaklanmıştır. Sonucunda Türkiye bilimde geri kalmıştır. Günümüzde bu sorun had safhaya ulaşmış, sistemdeki bu çarpıklığa bir de fen lisesi sayısının çok fazla artırılması eklenince bu durum adeta kanayan bir yara haline gelmiştir. Özelleri saymazsak fen lisesi sayısı 58'dir. Yani devlet her yıl 4000 kadar bilim adamı yetiştirmektedir. Birkaç yılı üst üste koyarsak en az 50000 tane bilim adamımızın olması gerekir. Sizce bu insanların ne kadarı bugün bilimle uğraşıyor ve ne kadarı ülke bilimini geliştirmek amacıyla çaba gösteriyor? Bu sayı ne yazık ki çok az. Türk bilim adamlarının çoğu da yurt içinde yeterince uygun çalışma imkanı bulamadığı gerekçesiyle yurt dışında çalışmaktadır. Buna bağlı olarak da bugün bilim ve teknoloji üretkenliğimiz minimum düzeye inmiştir. Tüm bunlar gösteriyor ki devletin bilim adamı yetiştirmek amacıyla kurduğu fen liseleri başka sorunların da etkisiyle ne yazık ki hedeflerini tutturamamıştır!

Bu sorunu kendi içimizde yapacağımız istatistiklerle de gözle önüne sermemiz mümkündür. Okulumuzda bilim adamı olmak isteyenlerin sayısı 150 kişide 10 u geçmiyor. Diğer fen liselerinde de bunun böyle olduğunu varsayarsak 500 ila 1000 kişi bilim adamı olmayı hedefliyor demektir. Yani program hedeflerinin yaklaşık 15'te biri gerçekleşiyor. Zaten bu kadar bilim adamı da şimdilik Türkiye için yeter de artar bile.

Şu aşamada alınabilecek acil çözümler statü ve sınav sisteminde yapılabilecek köklü değişiklikler olacaktır.

"Statü değişikliği" ni şöyle açıklayabiliriz: Orta maliyetli mevcut okulların maliyeti normal liselerle aynı seviyeye indirilip; elde edilen farkla en azından şimdilik 1000 kişilik "bilim adamı yetiştirme merkezi" kurulursa 15000 kişinin yetişmesi için bilim adına yapılan kısıtlı yatırım, 1000 kişi üzerine yoğunlaştırılırsa muhakkak ki daha iyi olur. Öğrenci daha fazla malzeme ve yaratılan daha geniş olanaklarla, yapacağı sınırsız deneylerle ülke bilimine katkıda bulunur. Böylelikle de fen liselerinin görevini "bilim adamı yetiştirme merkezi" üstlenmiş, program da hedefine ulaşmış olur.

Bir de en büyük sorun sınav sistemi. En son geçen yıl yapılan değişikliklerle "artık fen lisesi öğrencisi zararda değil, mağduriyeti giderilmiştir" dendi. Bana göre en büyük yanlışlık fen lisesine bilim adamı olarak yetiştirilmek üzere alınan öğrencileri tekrar sınava sokmak, onları başka mesleklere yöneltmektir. Hal böyleyken bu durum en fazla zarardan yapılan kârdır. Bir işletme devamlı zarardan kar ederse yıl sonunda kâr ettiğini söyleyemez. Yani biz fen lisesi öğrencilerinin de karlı olduğumuzu söylemek hata olur. Yani bilim adamı olmak isteyene ikinci bir meslek sınavı yapılmamalıdır.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

O Bir Cumhuriyet ve Atatürk Sevdalısı

Aydınlı tam bir Atatürk ve Cumhuriyet sevdalısı Haydar Özde'nin konuşmacı olduğu bir konferansa katılarak onun zengin sohbeti sayesinde olağanüstü birkaç saat geçirdik. Haydar Amca 94 yaşında ve güçlü hafızası sayesinde Cumhuriyet tarihine ait birçok anıya sahip. Konferansta kendisine sorulan soruları yanıtladı ve ilginç öyküler anlattı.

Kırmızı Hafız 1810'da Selanik Ovasına göçüyor. Üç çocukları oluyor ve bunlardan biri Atatürk'ün babası Ali Rıza Beydir.

Bizlere kendinizi tanıtabilir misiniz?

94 yaşındayım. Aydınlıyım ve bir öğretmen çocuğuyum. Sanat okulundan mezun oldum, asıl mesleğim elektrikçiliktir. Osmanlıca,Arapça ve Farsça biliyorum ve çevirmenlik de yaptım. Haydar Amca bu arada Aydın'da ilk sinemayı açan kişi olarak anıldığını vurgulayan bir izleyiciyi doğruladı ve bizlere Atatürk'ün her sözünden bir ders çıkarılması gerektiğini söyledi. Örnek olarak "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." sözünü verdi ve burada ilmin bir anahtar olduğunu, anahtarı yerinde kullanmaya kültür dendiğini söyledi."

Savaş başlamadan önce Aydın ve çevresinde durum nasıldı? Anılarınız nelerdir?

Azınlıklar vardı ve biz Rum mahallesine yakın oturuyorduk. Aydın'da tek bir hastane vardı,askeri bir hastaneydi ve iki tane doktor vardı. Yetersiz olduğu için Yunanistan'dan yedi rahibe getirtildi. Çocukken annem beni birkaç kez oraya götürmüştü. Tedavi ettiklerine "Meryem Ana'ya dua edin." Dediklerini çok iyi hatırlıyorum. Dört tane okul vardı. Mondros ve Sevr sonrası padişahın sözlerini iletmek için Aydın'a gelmişlerdi. Karşılama törenine bizler, Rum talebeler, Ermeni talebeler de katılmışlardı. Ordunun terhis edileceği duyurulmuştu. 15 Mayıs 1919'da İzmir işgal edildi. (Haydar Amca tam burada "Türkler kahramanlık gururuyla yaşayanlardır, efeler ise kat be kat ötedir." diyerek Ödemişli Gökçen Efe ve diğerlerinin hikayelerini anlatmaya başladı.)

Aydın'ın işgali hakkında söyleyecekleriniz nelerdir?

Yunanlılar üç yönden Aydın'a girdiler. Unutamadığım bir şey ise astıkları "Anavatanımızı topraklarımıza kattık." yazısıdır. Nazilli'yi işgale kalkışmalarına dek bir ay kısmen sakin geçmişti. Nazilli'ye doğru yürüyerek yola çıkmışlardı. Evimiz yakın olduğu için Rumların tezahüratlarını duyabiliyorduk. Askerler bir grup Türk tarafından yaylım ateşine tutuldular. Yirmi-otuz kadarı can verdikten sonra geri dönüp Aydın içini yağmalamaya başladılar. Annem,babam İzmir'deydi; ninem, kız kardeşim ve ben Türk mahallesine kaçtık.

Atatürk hakkında bizlerle paylaşmak istedikleriniz nelerdir?

Atatürk'ün dedesi Söke yörüklerinden Ahmet

Atatürk'ün hayatında "19" mucizesi olduğuna inanıyorum. Adının 19 harften oluşması, "Ne mutlu Türküm diyene.", "İstikbal göklerdedir." Başta olmak üzere birçok önemli sözünün 19 harften oluşması, 19. Yüzyıla 19 yıl kala doğması, 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkması verebileceğim örneklerden bazılarıdır.

Atatürk inkılaplarının hepsi çok değerlidir fakat ben harf inkılabının çok farklı bir yeri olduğuna inanıyorum. Köylülerin mektup okutmak için şehre indiği günleri hatırlıyorum da harf inkılabı olmasaydı şu an okumu-yazma oranı %50 yi geçmezdi herhalde.

Atatürk'ün üç kez Aydın'a geldiğini ve bunların birinde sizin onunla karşılaştığınızı duymuştuk. Bunun nasıl gerçekleştiğini bize anlatır mısınız?

Atatürk'ün Aydın'a ikinci gelişinde (3 Şubat 1931) dönemin valisi Fevzi Toker tarafından Atatürk' ün geleceği binanın ışıklandırılması konusunda görevlendirilmiştim. Atatürk'ün Aydın'a geliş sebebi Kubilay Olayı ve Fethi Okyar'a muhalif parti kurma görevi verdikten sonra ülke genelinde olduğu gibi Aydın'da da inceleme yapmaktı. Atatürk gittiği yerlerde halkın arasında yürürdü, Aydın'da da öyle yaptı. Belediyeye, ticaret odasına, sanat okuluna gitti. Sanat okulunu ziyareti esnasında derste olan okul müdürü Osman Beye "Gazi hazretleri okula teftişe geldiler." denildiği halde "Ders bitince kendilerini ziyaret ederim." diyen öğretmen için Atatürk "İşte ben böyle vazifeşinaz muallimler istiyorum." demişti. Sanat okulunda lavaboda Atatürk'e havlusunu uzattığımda onunla pek az da olsa konuşma fırsatım olmuştu. Çok gurur verici bir andı bu.

Türk ocağını ziyareti sırasında gençlerin bilardo oynamasına kızmıştı ve gençlere hitaben "Türk ocakları Türk'ün ve Türklerin mefkure yeridir; oyun yeri değildir." demişti Mustafa Kemal.

Yine aynı gezide kahvehanelerde kumar oynandığını görünce " Kahvehaneler kıraathanedir, kumarhane değildir. Aydın'da kahvehanelerde oyun oynanmasını yasaklıyorum." demişti ve Aydın'da kahvehanelerde on yıl kadar kumar oynanmamıştı.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

SEZGİ

FİZİKÇİNİN HAYALİ

Ahmet Erdinç YILMAZ

Bundan yaklaşık on beş milyar yıl kadar önce tüm evren, sonsuz bir yoğunlukta olan, bildiğimiz fizik yasalarının işlemediği, tekillik adı verilen bir noktadan ibaretti.Burada tüm madde parçacıklarıyla kuvvet taşıyıcı parçacıklar bir termal denge içindeydi. Yani aynı oranda kaybolup oluşuyorlardı.Ve nedenleri tam olarak bilinmeyen bir faz geçişi sonucu kütleçekim; elektromanyetik, zayıf ve şiddetli çekirdek kuvvetlerinden bağımsız bir kuvvet olarak ayrıldı. Bu, temel kuvvetler arasındaki ilk simetri bozulmasıydı. Evrenin genişlemesiyle diğer temel kuvvetler de teker teker başlangıçtaki birleşik kuvvetten ayrılmaya başladı. Doğanın bildiğimiz madde lehine seçim yapması da bu anlarda gerçekleşti. Madde lehinde milyarda bir oranında fazlalık oluştu.Bu fazlalık şimdiki gökadaları,dünyamızı ve bizi oluşturacak olan maddenin oluşmasını sağlayan ilk adımdı diyebiliriz (Çünkü karşımaddeyle madde bir araya gelince yok olurlar; daha doğrusu ışınıma dönüşürler.). Bu sırada sıcaklık ise hala kuarkların birleşerek bildiğimiz baryonik maddeyi (nötron ve proton) oluşturması için ise çok yüksek.

Geçen 10^{-10} saniyeden sonra kuarklarla antikuarklar birbirlerini yok etmeye başladı ve sonunda küçük oranda bir madde fazlası kaldı. Bu süreç içinde sıcaklık fotondan bir madde karşımadde çifti yaratacak seviyeden iyice düştü ve 10^{-4} saniyeden sonra arta kalan kuarklar birleşip nötron ve protonları oluşturmaya başladı. Yaklaşık yüz saniye sonra ise sıcaklık çekirdeklerin oluşmasına izin verecek kadar düştü; ama hala atomların oluşmasına izin vermeyecek kadar sıcak. Elektronlar yüksek sıcaklıktan dolayı serbest olarak duruyor ve sürekli fotonları soğuruyor. Bu yüzden evren hala görünmez çünkü ışığın geçmesine elektronlar izin vermiyor, ta ki 300.000 yıl sonraya dek. Eksi yüklü elektronlar, artı yüklü proton taşıyan çekirdeklere bağlanmaya başlıyor ve sonunda ilk elementler oluşmaya başlıyor. Eskiden serbestçe dolaşan elektronların atomlara bağlanmasından dolayı önceden bunlara çarpıp soğurulan fotonlar serbestçe yol almaya başladı. Yani evren şeffaflaşıp ışıkla dolmaya başladı. Evrenin ışık hızında da daha hızlı bir şekilde genişlemesi nedeniyle bu ışınım şu anda elektromanyetik tayfın mikrodalga kısmına kaymış bulunuyor. Bu ışınımın adı kozmik mikrodalga fon ışınımıdır. Bu ışınımın incelenmesiyle evrenin o anki durumunun bir fotoğrafı çekilmiş oluyor. Çünkü bu ışınım geçmişten geliyor!

Ve zamanın ilerlemesiyle evren iyice soğuyor ve madde büyük yıldızlar oluşturacak kadar birbirine yaklaşıp, kütleçekimin etkisiyle topaklaşıyor. Ve merkezdeki artan basınç sıcaklığı da arttırıyor ve bir dizi termonükleer tepkimeler başlıyor ve yıldızlar oluşuyor. Zamanla içindeki tüm madde demire kadar dönüşünce, şişip bir süpernova patlaması meydana getiriyor. Diğer elementler de bu sayede evrene yayılıyor ve gezegenler, sistemler ve galaksiler oluşuyor.Ve kimyasal süreçler, bağımsız atomları bir araya getirip bileşikleri oluşturuyor. Oluşan organik moleküllerin de bir şekilde kendini kopyalamayı öğrenince (DNA) yaşam başlamış oluyor. Yaklaşık dört milyar yıl sonra ise insanoğlu dünyaya egemen olup kendini ve evreni tanımaya çalışıyor.

Bu senaryo bilim adamları tarafından en çok kabul gören Büyük Patlama Teorisi'dir.Kozmik mikrodalga fon ışınımının varlığının ispat edilmesi de bu teoriyi doğrulamıştır.

Şu anda gördüğümüz bütün olaylar, on beş milyar yıl önce birbirinden ayrılan dört temel kuvvet yardımıyla açıklanmaktadır. Bunlar doğanın dört temel kuvveti olarak adlandırılmaktadır. Bu kuvvetler bir galaksinin doğumundan bir bebeğin doğumuna kadar bilinen tüm olaylardan sorumludur. Bunlardan biri ve en zayıfı kütleçekim kuvvetidir. Dünya'nın Güneş etrafında dönmesini de havaya atılan bir taşın hareketini de kontrol etmektedir. Menzili diğer tüm kuvvetlerden daha fazladır. Kütleçekimin varolması, yıldızların sıcak iç katmanlarının oluşturduğu basıncı dengeler ve yıldızın dağılmasına engel olur. Bu da bize bu kuvvetin hiç de önemsiz olmadığını gösterir.

Elektromanyetik kuvvet ise atomla ilgili tüm özelliklerden sorumludur. Kas gücünden,dinamitin patlayıcı etkisine, kimya yasalarından, genetik özelliklerimizi belirleyen DNA moleküllerine kadar her yerde kendini gösterir. Bu kuvvetin taşıyıcısı ise foton adlı parçacıktır.

Geriye kelen iki temel kuvvet ise atom çekirdeklerini bir arada tutan nükleer kuvvetlerdir. Bunlar temel kuvvetlerin en güçlü olanlarıdır. Zayıf nükleer kuvvet kendini ağır, karasız çekirdeklerin radyoaktif bozunmasında gösterir. Taşıyıcısı 1985 yılında keşfedilen ve W bozonu adı verilen bir parçacıktır.

Güçlü nükleer kuvvet ise bir atom çekirdeğindeki protonları bir arada tutan kuvvettir. Bu kuvvetin taşıyıcısı da gluonlardır. Eğer gluonlar olmasaydı , protonlar artı yüklü olduklarında birbirlerine uyguladıkları itme kuvvetini asla yenemez ve bir araya gelip atom çekirdeklerini oluşturamazdı.

Buraya kadar bir sorun yokmuş gibi gözüküyor ama aslında sorun tam burada. Temel kuvvetlerin üçü yani elektromanyetik kuvvet ve nükleer kuvvetler kuantum teorisiyle açıklanıyor; dördüncü kuvvet olan kütleçekim kuvveti ise Einstein'ın genel görelilik teorisiyle tanımlanıyor. Aslında kütleçekimin kuantum teorisiyle tanımlanan graviton adlı bir taşıyıcısı var. Ama bu bir kuramdan öteye gidemedi çünkü graviton hiç gözlenemedi. Diğer kuvvetlerin taşıyıcıların varlığı ise deneysel olarak ispatlandı. Tüm bu kuvvetleri tek bir tanım altında birleştirecek olan Birleşik Alan Teorisi ise şu anda eksik olan teoridir. Einstein ömrünün son yıllarında bu teoriyi oluşturmak için uğraştı ama ne yazık ki başarılı olamadı. Eğer evrenin başlangıcındaki fiziği ,kendimizi ve tüm evreni net bir şekilde anlamak istiyorsak bize böyle bir teori gereklidir.

Tüm fizikçilerin hayalindeki bu teori insanlığın öğreneceği son şeyse ya da filozofların istediği mutlak bilgiye bu teoriyle ulaşılacaksa insanlığın bundan sonra ne yapacağı daha büyük bir sorudur.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.; 0.256. 212 97 92

GERÇEKLİĞİN KAMERA ARKASI

İlke KELEŞOĞLU

Sanal gerçeklik, günümüzde gerçekliğin en uç noktalarından biri olmuştur. Gerçeklik ve sanal gerçeklik arasındaki sınır giderek belirginliğini yitirmekte. Gerçeğe yaklaşan sanal deneyimler heyecan verici bir etkinliği yaşatmayı başarabiliyor.

Bir dağın yamacından aşağı kaydıkça rüzgarın saçınıza etkisini, bir kumsalda güneşin sıcaklığını, yüzerken denizin serinliğini, kayak yaparken ayakkabılarınız altındaki titreşimi hissetmek... Kısacası derimizle algıladığımız bütün bu duyuları gözlerimizle idrak etmek. Eğlenceler dışında kalan zorunluluklar, daha doğrusu gereklilikler sanal gerçeklik tarafından uygulanmaktadır. Bu uygulamalar insanlığa yararlı sonuçlar getirmiştir ve getirecektir.

Günümüzde artık cerrahlar ameliyat esnasında sanal gerçeklikten yararlanıyorlar. Ayrıca stajyer doktorlar da sanal gerçeklik programlarını kullanarak bilgi ve becerilerini artırabiliyorlar. Uzmanlaşmış cerrahlar bile bazen zor bir uygulamayı hastanın üzerinde yapmadan önce başka bir ortamda beceri kazanma gereğini duyabilirler. Bu uygulamalar robotlar tarafından sağlanıyorsa, bu robotlar beyindeki hastalıklı bölgelerin, örneğin tümörlerin, yerini tam olarak saptamak için kullanılabilir. Tıp alanındaki sanal gerçeklik ameliyat yöntemlerinin öğrenilmesinin yanı sıra robot kolların yardımıyla ameliyatların yapılmasında da kullanılıyor.Örneğin Avustralya'daki bir cerrahın, Meksika'daki bir hastayı ameliyat edebilmesinin sağladığı yararları bir düşünün.

Mühendislik alanında, sanal gerçeklik, tasarım yaparken etkin bir yöntemdir.Üreticiler ürün modellerini bilgisayar ortamında geliştirir. Böylece pahalı prototip, yani çoğaltılacak nesnenin en kusursuz modelini yapma zorunluluğundan kurtulurlar. Örneğin bir petrol platformu inceleniyor. Sanal olarak izlenilen bu platform, güçlü bir bilgisayar grubu sayesinde izleyenlerin üç boyutlu bir sanal hacim içinde dolaşarak istedikleri yeri, istedikleri açıdan görebilmelerini sağlar. Ayrıca izleyicilerin etrafını tamamen saran ekran ve ses efektleri çok etkileyicidir. Bu yolla birçok karmaşık makine bütün ayrıntılarıyla incelenebilir.

Sanal gerçeklikten yararlanılan bir diğer alan sinemacılık. Seyirciler sunulan üç boyutlu filmler kültürel alana eklenen diğer bir yenilik. Bu daldaki sinemacılığın adı "IMAX". "Olabilecek en büyük görüntü ya da hayal" anlamına geliyor ve "maximum image" sözcüklerinden köken alıyor. Bu sinemalarda izleyicilere verilen gözlükler, üç boyutu görselleştirmenin en iyisini yapıyor ve çok kullanışlı. 1950'li yıllarda bu iki camının rengi farklı olan gözlükler kartondu. Örneğin bir camı mavi diğeri bordoydu. 52 yıl içinde değişen bu aletlerin, diğer 52 yıl içinde ne olacağı düşünmek, hayal gücünüzü zorlamalısınız anlamına geliyor.IMAX sinemasındaki 45 dakikalık bir filmin gösteriminde kullanılan film şeridinin uzunluğu 4,5 km, ağırlığıysa 50 kg.

Sanal gerçekliğin sağladığı bu kadar kolaylıktan sonra, yararlanmak bize kalmış. Yani artık gerçeğin sanallığını düşlerimizde değil ideallerimizde arıyoruz.

QUASAR VE KUIPER KUŞAĞI

Mustafa İLHAN

Plüton'un keşfinin ardından Alman asıllı bir gök bilimcinin o çevrede başka gökcisimlerinin de bulunabileceği düşüncesi epeyce yankı yaratmıştı 1940'larda. Ancak bir süre yapılan araştırmalar sonunda bir ize rastlanmayınca bu fikir gündemden düştü.

1980'de kısa dönemli kuyruklu yıldızları inceleyen bilim adamları sayesinde yeni gezegen arayışları gündeme geldi. 1992 yılında Hawaii'deki Mauno Kea Gözlem Evi, Kuiper Kuşağı'nda ilk cismi keşfetti. Kuiper Kuşağı Güneş Sistemi'nin dışında gökcisimlerinden oluşan bir kuşak. Bulunan cisim Plüton'un onda biri büyüklüğünde, on bin kez sönük bir gökcismi. O zamandan bu yana yaklaşık 600 gökcismi keşfedildi. Hepsi de Plüton'dan küçüktü. Ama bu araştırmanın çok küçük bir bölümüydü. Çünkü bu kuşakta 100.000 cisim olduğu sanılıyor. Bu kuşak hem içerdiği çok sayıdaki gök cismiyle hem de Güneş Sistemi'ni oluşturan maddeleri bozulmadan saklayabildiğinden araştırmalar bu kuşak üzerinde yoğunlaştı.

California Teknoloji Enstitüsü gökbilimcileri araştırmalar sonucunda Haziran 2002'de Plüton'un yarı büyüklüğünde bir gök cismi keşfettiler. Bu cisme Amerika yerlilerinin tanrılarından biri olan Quasar ismini koydular. Gökcismi yeni olduğu için daha bu isim netleşmedi. Gökcismin çapı 1250 km., hacmi bilinen tüm astroidlerin hacimlerinin toplamından büyük. Dairesel bir yörüngede 288 yılda Güneş'in çevresinde dönüyor. Bir atmosfer tabakasına sahip değil. Bu nedenle yıllardır morötesi ışınlara maruz kaldığından yüzeyi kararmış durumda. Dolayısıyla parlak bir cisim değil. Quasar'ın 10. gezegen olma ihtimali var, ama bu gökcismine hala gezegen sıfatı takamıyoruz. Çünkü bir gezegen olma ölçüsü ya da niteliği yok. Eğer Güneş'in etrafında her dönen gökcismi gezegen olsaydı, kuyrukluyıldızlar ve astroidler de gezegen olurdu. Herhangi bir büyüklük sınırlaması da yok.

Bu kuşakla ilgili diğer bir araştırma da Kuiper Kuşağı'nın Güneş Sistemi'ni oluşturan maddelerden arta kalan maddeleri içermesi konusunda. Bu sistemimizin oluşumunun anlaşılması için gerekli çok önemli bilgilerin burada saklanıyor olduğu anlamına geliyor. Bu bakımdan buradaki gökcismilerine yapılacak bir uçuşla Güneş Sistemi'ne yönelik eşsiz veriler elde edilebilir. Bu nedenle NASA yaptığı yarışma sonunda John Hopkins Üniversitesi'ndeki Güneybatı Araştırma Enstitüsü'nün sunduğu New Horizons (Yeni Ufuklar) projesini seçti. Bu projede, uzay aracı Plüton ve Kuiper Kuşağı'ndaki bazı gök cisimlerine (gökcisimleri belli değil) uçuş yapılacak. Onlar hakkında bilgi toplamaya çalışacak. Ama Amerikan hükümeti bu projeye maddi destek sağlamaktan kaçınıyor. Bu nedenle bu proje iptal edilebilir.

Quasar ve Kuiper Kuşağı ile ilgili araştırmalar aslında önemli değilmiş gibi görünüyor ama araştırmanın sonunda bu hem güneş sistemimizin oluşumuna ait birçok veri elde edilecektir ki bu veriler sayesinde hem Güneş Sistemi'nin nasıl oluştuğu kesinleşebilir hem de yeni bir gezegen arayan gökbilimcilerin düşleri gerçekleşebilir.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

KORKULU DÜŞLERİN BAHTSIZ MİSAFİRİ 13

Yersiz ,nedensiz bile olsa , sadece isminin insanı öylece ürkütüverdiği zavallı 13 ,bakıldığı zaman masum bir tedirginlik gibi görünse de ,işe gelmeme , uçak ve tren rezervasyonu iptalleri, ve ayın on üçünde ticaretin azalması gibi nedenlerle Amerika'ya yılda bir milyar dolara mâl olunca ,bu korku çok ciddi boyutlara ulaşıyor.

Gerçekten de 13 , yüzyıllardır popüler inanışta gittikçe artan bir olumsuz karakter kazanmıştır.İnsanlar evlerine on üç konuk davet etmeye çekinirler, hatta Napoleon, J.Paul Getty ve Franklin Roosevelt bir masada on üç kişiyle oturmaktan bile korkarlardı. (Anlaşıldığı kadarıyla bu batıl inancın yalnızca 17.yy'a kadar geri gittiğini bilmiyorlardı.) Bazı oteller odalara on üç numarasını vermekten kaçınır , hatta on üçüncü katı atlarlar ; demiryolu istasyonlarında on üç numaralı peron yoktur. Ve ayın on üçüncü günü cumaya rastlarsa, özellikle Avrupa ülkelerinde işe gelmeme oranında büyük bir artış olduğu gözlemlenir.

Hıristiyan geleneği on üçe karşı duyulan bu tiksinmeyi müritlerinden birisinin - on üçüncünün İsa'ya ihanet ettiği Son Yemek'i anıştırmasıyla açıklar. Bununla birlikte on üçün yakın doğu uygarlıkları ve kültürlerindeki olumsuz rolü çok daha gerilere gider. 13 , 11 gibi , kapalı bir sistemi bozan bir sayıdır ; 12'de burçlar kuşağı sayısı söz konusudur : Güneş asla bu on iki burçla birlikte gözüküp on üçü doğurmaz, üstelik onlardan birisinin önünde durur. Bu nasyon kahramanın, mükemmel daireyi tamamlayan on ikiyi bozacağı için on üçüncü kapıyı açmayacağı düşünülen peri masalları ve mitlerde yansır. Babil'de on üç astronomideki rolünden dolayı kesin bir olumsuz özelliğe sahipti ve benzer şekilde Çin'de yılın bölünmesiyle bağlantılıydı. 354 günlük saf ay yılının kullanıldığı günlerde belli bir yıl geçtikten sonra, güneş yılına tamamlamak için bir on üçüncü ay eklenirdi; bu aya ıstırap ya da sıkıntının efendisi denilirdi.

Herhangi bir olay ya da durumun içinde on üçlü bir şey olması , olumsuz senaryolar kurdurup insanı korkulu düşlere iterken tatsız rastlantılar bu masum sayının adını çıkarmıştır. Son Yemek'i neden sayan Hıristiyan geleneğinde on üç , çoğu kez cehenneme lâyık bir hiyerarşinin sayısı olarak anılır ; benzer şekilde cadılar da genellikle on üçlü gruplar halinde görülür.13'ün gizeminde aynı zamanda, ortasında on üç olan ve her yönden toplamı sürekli 5x13'ü veren Mars'la ilişkili sihirli kare önemli kare rol oynar.

On üçe bir şans verip , onun bu şanssızlığına bir çare bulmak isteyen bazı bilimciler, klasik antikte ve orta çağdaki on üçlü grupların esas olarak 12+1 kalıbına göre davrandığını göstermiştir.(Benzer şekilde gnostik teoloji, önceki on iki çağı bütünleyecek olan bir on üçüncü çağdan söz eder.)

12+1'li gruplara Avrupa halk masallarında çok sık rastlanır. On iki erkek kardeş zor bir durumda on üçüncü olan tek kız kardeşlerini kurtarır. Geleneksel Yunan masallarında ise on üçüncü olan kaptan, mürettebatın sonuncusu olarak dipsiz çukura atılır ve yine de sağ kalır. Alman hukuk mahkemeleri de açıkça belirttikleri şekilde, bu inanca bağlı olarak, on iki jüri ve bir yargıçla on üçlü gruplanmayı sürdürür.

Titiz çalışmalarla Babil astral görüşlerine kadar izi sürülen on üç sayısı, Ay'ın evreleriyle bağlantılı olarak olumlu bir anlama sahipti. Mexico'da Ay'a bağlı olan aylar 13 ay ,13 dolunay ve 13 yeniay gününe bölünürdü. Yine , 13 cennet ve buna bağlı olarak 13 tanrı olduğu düşünülürdü. Böylece göksel kürelerin sayısı olan 13, hayatı, güneşi, eril gücü, sembolize eden çok olumlu ve uğurlu bir sayıydı.

Bu dönemin takibinde , ayın günleri için kullanılan 20 sembol , 1'den 13'e kadar olan sayılarla birleşiktir ve böylece kehanet için kullanılan özel bir takvim tasarlanmıştır. Zaman, her biri 365 gün olan 52 (=4x13) güneş yılına bölünmüştür ; Bunlar da her biri 52 hafta + 5 günde oluşan (260= 20x13) 72 kutsal yıl oluşturur. Zohar, 13 cennet çeşmesi ve yine cennetteki 13 merhamet kapısından söz ederken 13'e hayranlığını şöyle dile getirmiştir :" O , 13'tür sevgi yolunda bulunabilir , çünkü onda gizli olan bilgelik kendisini 13 kez 4 yöne böler ve O Kadim Bir , bütün bunları kendisinde birleştirir."

Orta çağdan sonra Avrupa gittikçe 13'ten hoşlanmazken ,Fransa kralı XIII. Louis 13'ü uğurlu sayısı ilan edecek kadar espiriliydi.

İşte şanssız 13'ün rastlantılar üzerine kurulmuş haksız kaderinin öyküsü.

Peki ya siz, 13'e bir şans verseniz...

Kim bilir ,belki onunda düşünde matematiğin kusursuz devinimi içinde hatırı sayılır bir ekol olmak vardır...

RADYUM'UN KEŞFİ

Ömer YAKALI

İnsanlığı ve günümüzü ayakta tutan teknoloji gelişimini başlangıca yani sonsuz sabra ve azme sahip bilim katiplerinin icatlarına ve keşiflerine bağlıdır. Newton elma ağacının altında oturmasaydı yerçekimi kanununu bulabilir miydi veya Pasteur laboratuarını dağınık bırakmasaydı tetanos aşısını bulabilir miydi bilinmez. Ama bilinen o ki bu buluşlar hayatımızın ve mantık çerçevemizin kilometre taşları...

İşte Marie Curie de tarih sayfasında yer alan bilim katiplerinden biri.Kendisi büyük zorluklarla Radyum elementini elde etmiştir. Bu keşfiyle 1903 yılında Nobel ödülünü paylaşan ilk kadındır. Marie Curie bileşiklerin içerisinde bulunan Uranyum ve Toryum radyoaktif elementleriyle uğraşıyordu. Ta ki uranyum ve toryuma yapı olarak benzeyen farklı bir element bulana kadar. Çalışmalarında, uranyum oksitten yaklaşık dört kat aktif olan uranyum filizini, "pençblend"i, kulandı. Ancak pençblend daha önceden iyi incelenmiş bir madde olduğundan içerisinde yeni bir elementin çok az bir miktarı bulunabilirdi. Araştırmalar sonucunda pençblendin içerisinde en az iki yeni radyoaktif elementin olduğu anlaşıldı: Polonyum ve Radyum. Bu buluşu bilim dünyasına kanıtlamak için Marie'nin bu elementleri saf olarak elde etmesi gerekiyordu. Fakat elinde ne çalışacak uygun bir ortam ne de elle tutulabilir miktarda radyum elde etmek için yeteri kadar pençblend maddesi vardı. Kendisi bu zorlukları şöyle dile getiriyor:"Bu amaç için gereken olanaklar bakımından donanımımız yetersizdi. Çok miktarda filizi dikkatli kimyasal işlemlerden geçirmek gerekiyordu. Paramız yoktu, uygun bir laboratuarımız yoktu, bu büyük ve zor girişimde bize yardım edecek elemanlar yoktu. Bu, yoktan bir şeyler yaratmak gibi bir işti.". O dönemde St. Joachimstal'daki uranyum fabrikasında pençblende uygun olan işlemler sırasında çıkan artıklar fabrikanın sahibi olan Avusturya hükümetinin izniyle, o zaman hiçbir değeri olmayan artıklardan bir miktar almayı başardılar ve onları Radyum elde etmek için kullandılar. Madde sorunu çözüldüyse de yer ve alet sorunu devam etti. Bu olumsuzluklar Marie'ye göre keşfin tamamlanmasını 3 yıl geciktirdi. 1898 yılından yani Radyumun keşfinden 4 yıl sonra, 1902'de radyumun yeni bir element olduğunu kimya dünyasına kanıtladı. Bu kanıt yeni Radyoaktivite biliminin temelini oluşturmuştur.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

Heyecan, ortaya bir şeyler koymanın, "biz de varız"demenin sevinci, tabi bir de yorgunluk. Düşümüze, varlık sebebimiz olan düşünmeyi de ekledik. Enerjilerimizi birleştirdik bu yolda, kendimize ve bilime olan inancımızı döktük FÜZYONA. Bu evrenin, bu eşsiz düzenin karşısında kamaşan gözlerimiz bu kez fiziğin cezbeden gizemine ortak olabilmek ve sizleri de ortak edebilmek için yoruldu.

İnsanlar doğru bildiklerine, doğru diye öğrendiklerine ters düşenleri kabullenemez. Ama toplum içinden birkaç kişi çıkar ki ,büyüsüne kapıldıkları bilimle nice vazgeçilmezleri unuttururlar. Onların açtıkları bu yolda toplanan bizler hem bu cesur insanların hem de bizlerin düşlerinden, düşüncelerinden FÜZYONU hazırladık.

FİZİK TOPLULUĞU

GEÇMİŞTEN BİR SES

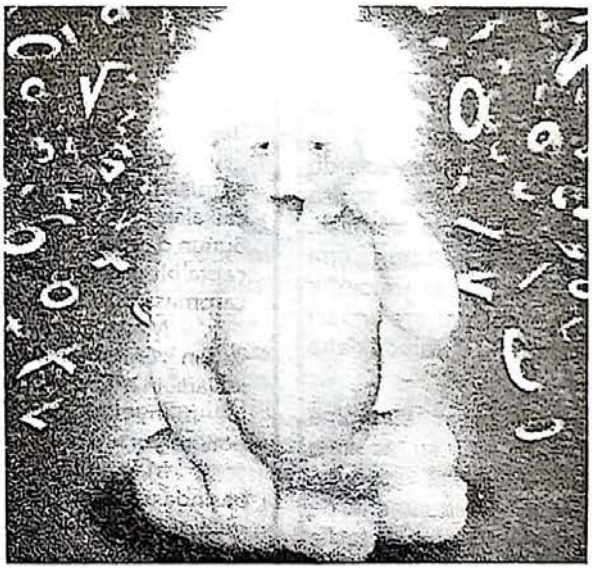
Albert Einstein.Tarihin 76 yıllık önemli bir bölümü.Dünya için yapılan çoğu şeyde ismi bulunan bir bilim adamı. Dünya onun için yanlışlıklarla dolu ama bunlar kalıcı yanlışlıklar değil. İşte bunların dile geldiği bir söyleşi:

F.T.: "Bu çocuk ileride hiçbir şey yapamaz." Çocukluğunuz hayatınızın önemli bir bölümünü oluşturuyor mu?

A.E.: Çocukluğumun bana hiçbir şey katmadığını düşünmeyin. Çünkü ben "ileride hiçbir şey yapamayacak olan adam" büyük anlaşılmazlıklarla büyüdüm. Bu benim anlama özelliğimi geliştirdi. Ama hala bir işe yaramıyor.

F.T.: Neden böyle düşünüyorsunuz? Eğer ciddiye alınmamış olsaydınız bu söyleşi yapılmazdı herhalde.

A.E.: Benim yaptıklarım sizi etkiledi. Bu yüzden bana büyük bir hayranlık duyduğunuzun da farkındayım. Peki neden beni hiç kimse anlamıyor ama herkes beni seviyor? Bu beni değil sizi etkilemeli. Ama ben hala görevimi tam yapamadığımı düşünüyorum.

F.T.: Sizi anlayamadığımız konulardan biri kuşkusuz "savaş". Peki sizin söylediklerinizden bugünden farklı olarak ne yapabilirdi?

A.E.: Ben savaşı öylesine tiksinti verici ve aşağılayıcı buluyorum ki,böyle iğrenç bir eyleme katılmaktansa kendi kendimi parçalayıp yok ederim daha iyi... Söylediklerim benden başka kimseyi etkilemiyor. İşte bu yüzden beni anlamaya çalışsanız da yapamazsınız. Artık geç oldu,hadi sütünüzü içip yatın.

F.T.: Peki bazı şeylerin savaşmadan ele geçirilemeyeceğini hiç düşünmediniz mi? Ya da tam tersi olarak neler söylüyorsunuz;?

A.E.: Eğer bir adam marşla uyum içinde yürüyebiliyorsa, gözümde onun hiçbir değeri yoktur. Kendisine yalnızca bir omurilik yetebildiği halde her nasılsa yanlışlıkla bir beyni olmuştur onun. Evet bir beyni vardır ama hala ne kadarını kullanıyor o bile bilmiyordur. Söylediğim gibi bir önyargıyı ortadan kaldırmak,atomu parçalamaktan daha zor. Savaş yapılır ölenler unutulur. yaşayanlar da manevi ölülüklerini sürdürürler, devlet yarısını kaybeder Savaş kazanılır ama barış değil.

F.T.: Ya o ülkenin geleceği ne olacak? Yapılan her şey olumlu mu olmalı yoksa beyaz yalanlar her zaman yardım mı etmeli?

A.E.: Geleceğin nasıl geldiği önemlidir ve bunu da o ülke kendi yaratıyor. Beyaz yalanlara gelince;onları hiçbir zaman şu koskocaman kafamın en kuytu yerinde bile barındırmayacağım. Gerçekler hiçbir zaman yanıltıcı olamaz. Hiçbir zaman ölüyü diriltemez. Bu yüzden bütün savaşlar gerçektir.

F.T.: Şundan eminiz ki yaptıklarınız olmasaydı dünyanın büyük bir bölümü hiçbir işe yaramayacaktı. Kuramlarınız , buluşlarınız kısacası sağladığınız bütün yararlar...

A.E.: Bir örnek vermek gerekirse; rölativite kuramın başarıyla kanıtlansaydı Almanya benim bir Alman olduğumu açıklayacaktı. Ama bütün bunlar şu anda komik gelse de etkileri uzun sürüyor. Hoş bir kızla beraber parkta bir bankta bir saat oturmak bir dakika gibi geçer ama sıcak bir sobanın üzerinde bir dakika oturmak bir saat gibi gelir. Yani bu hoş bir şey değil ve ikinci örneğe uyuyor. Bana kalırsa yanık izleri ise sonsuza dek kalacak.

F.T.: Şimdiki dünya hakkında bütün düşündükleriniz olumsuz mu? Yani hiç umut yok mu?

A.E.: Kesinlikle hepsi olumsuz ve umutsuz değil.Güzelliklerle dolu bir dünya. Ve tabi hayal gücüyle ayakta duran, şuna değinmeliyim ki bilgi hayal gücünden daha önemli değil.

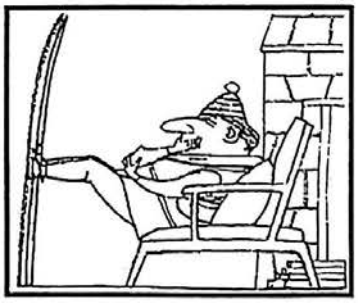
F.T.: Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

A.E.: Ben gelecek için hiçbir endişe duymadım.O yeterince hızlı geliyor.

Not: Sorulara verilen cevaplar Einstein' ın farklı zamanlarda yapmış olduğu söyleşilerden derlenmiştir.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

DÜŞÜK SICAKLIK MI, FİL Mİ?

Kaan TEMİR

Her kış geldiğinde şöyle lapa lapa kar yağsa diye düşünürüm. İklimi ılıman bir yerde yaşamanın dezavantajları var yani. Soğuğu umursamadan kışın tadını çıkartmak, kalın kalın giyinip kendini karın üstüne atmak ne mümkün. Kayak merkezleri de el yaktığından evde oturmak en iyisi.

Tabi kayak yapmamak kış sporlarını takip etmeye engel değil. Buz ya da kar üstündeki ustaca kayışlar bana sadece televizyon ekranı kadar uzakta. Kayakla benden başka ilgilenenler de var. Mesela yaklaşık yüz yıl kadar önce fizikçiler de buz patenlerinin rahatça hareket etmesini araştırmışlar. Nedenini de patenin tabanındaki demir çubukların basıncının buzun erime noktasını düşürmesine bağlamışlar. Bu şekilde erime noktası düşen buz tabakasının üst kısmı eriyecek, paten geçtikten sonra tekrar donacaktı.

Uzun yıllar kabul gören bu durum ilk bakışta mantıklı geliyor. Basınç, erime noktasını düşüren bir faktör ama bir patencinin buzun erime noktasını düşürecek kadar basınç yapması tartışılır. Çünkü sıfırın altına düşen sıcaklıklarda basıncın etkisiyle buzun yüzeyini eritebilmek için bir filin paten yapması gerekiyor. Bu zamana kadar filin paten yaptığı duyulmuş şey değil ama yapılan hatalı hesaplamalar sonucu bu yanlışlık yıllarca ders kitaplarında yer almış.

Doğrunun gelip insanı ne zaman bulacağı belli olmaz. Bunu ister ilham perisinin marifeti, ister bakıp da sonradan görmek olarak adlandırın. Bu tartışmalı konu ise doğrusuna Alplerde kavuşmuş. Yaklaşık kırk yıl önce Alplerde tatil yapmakta olan fizikçi Bowden, -daha sonra gerçekleştiğine çok sevindiği- zorunlu bir mola vermişti. Mahsur kaldığı dağ kulübesi, hiçbir lâboratuarın ona sunamadığı bir fırsat sunmuştu. Kulübeye gelirken sıcaklık çok düşüktü, bu sıcaklıkta basınç-erime noktası arasındaki ilişkiye göre bir fil bile rahatlıkla kayamazdı. Bu durumda daha farklı bir etken olmalıydı.

Sürtünme. Evet, bir filin yapamadığını sürtünme yapıyordu. Sürtünme sonucu oluşan ısı ince bir su tabakası oluşturuyor, bu sayede kayak rahatlıkla hareket ediyordu. Zaten karın erimediği çok düşük sıcaklıklarda sürtünmenin de artması gerekir. Bu arada şunu da belirtmekte fayda var; tatille işi birleştiren Bowden, mahsur kalması sayesinde hem bilim dünyasında adını duyurdu hem de daha nice tatillere yetecek kadar kazanç elde etti.(Filler de eski sakin hayatlarına döndüler bu sayede.)

Bahar kendini hissettirmeye başladı, benim de kar hayalim seneye kaldı artık. Piknik yapma vakti yaklaşıyor. Kim bilir belki ben de bir yerlerde mahsur kalırım da hem bilime katkım olur hem de şöyle güzel bir kayak merkezine tatile gidecek kadar parayı kazanırım.

BİR ZAMANLAR PUSULALAR GÜNEYİ GÖSTERİYORDU

Şükran AKBAY

"Ekvatorun çevresinde telgraf tellerinden bir çember oluşturun.Kabloların iki ucunu bir bataryaya bağlayın."dese birileri, tepkiniz ne olurdu acaba?

Sizi bilmem ama 1940 yılında Britanya Donanma Bakanlığı 2.Dünya Savaşı'nı kazanmak adına bu öneriyi coşkuyla karşıladı. Pek çok üst düzey yetkili bu "mükemmel savaş önerisini" onayladı. Öneri sahibi, oluşacak elektrik akımının dünyanın bütün manyetik mayınlarını aynı anda patlatacağını düşünüyordu. Gelin görün ki o dönemde o akımı taşıyacak kablonun daha üretilmediğini çok geç insanlık hali fark etti.

Aslında manyetik alanı ters çevirmek için ne bu kadar kafa yarmaya ne de böyle bir tabloya gerek var.Bu süreç biraz yavaş da olsa kendi kendine gerçekleşmekte, birkaç milyon yılda bir! Günümüzde Dünya'nın manyetik alanının yön değiştirdiği ispatlandı ispatlanmasına ama hala bunun neden gerekli olduğu çözülemedi. Tüm bunları bir kenara bırakalım, dünyanın neden manyetik alana sahip olduğu bile açıklanamadı.

Her ne kadar bilim adamları bu sorulara bir cevap bulamasa da boş durmuş değil. İlk önce farklı noktalardaki kimi kaya örneklerinin bulundukları yerlerle ters mıknatıslandıkları gözlenmiş. Kayalar yaşlarına göre değerlendirildiğinde de en yaşlı kayadan günümüze kadar kayaların yerin manyetik alanına göre bir ters-bir düz (örgüyü anımsatıyor sanki) diye mıknatıslandığı ortaya konmuş. Bu da sizin, yıllar içinde manyetik alanın yön değiştirdiğine inanmanız için yeterli olsa gerek.

Genellikle Dünya'nın çekirdeğinin büyük miktarda erimiş metal içerdiğine inanılır. Sıvıdaki çok şiddetli bir çalkalanmanın elektrik akımları meydana getireceği ve bunun da manyetik alanı değiştireceği düşünülüyor. Büyük çapta bir çalkalanmayı ise yaklaşık 150 milyon ton kayanın çarpmasıyla gerçekleşebileceği tahmin edilmekte.

Mayınları temizlemek için artık akla ve mantığa daha yatkın yöntemler kullanılıyor. Rota saptarken de önceden kullanılan manyetik pusulalar terk edildi. Ama bir nokta var ki, manyetik kutupların yer değiştirmesi göz ardı edilemiyor.

Manyetik alanının Dünya'mıza en büyük yararlarının başında uzaydan gelen zararlı ışınların yönünü değiştirmesi geliyor. Böylelikle doğrudan maruz kaldığımızda korkunç sonuçlar verecek olan ışınımların dozları düşürülür. Manyetik alanın yönünün değiştiği sırada geçici de olsa bu koruyucu durum ortadan kalkacak. Bu özellik daha önce de ortadan kalkmıştı doğal olarak. Tabii bunun sonucunda kimi canlı türlerinin yok olduğu, kimininse mutasyonlarla değiştiği ihtimali üzerinde duruluyor.

Kim bilir belki de kırklı yıllarda bir bilim adamının düşü olan muhteşem kablodan uzak durmakta fayda var. Siz siz olun pusulanın kuzeyi göstermesine aldanmayın. Gün gelir...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.; 0.256. 212 97 92

GENERAL, AYNA, DARMADAĞIN DÜŞLER

Merve ÇAĞIRICI

"Hava sıcak, rüzgarı da arkamıza aldık. Artık kazanmamak için hiçbir neden yok; ZAFER BİZİMDİR."

General Marcellus, kendisinden emin adımlarla geminin burnuna doğru ilerledi. Son birkaç talimattan sonra gözlerini Siracusa körfezine çevirdi. Koca bir donanmanın komutanı olmanın sorumluluğundan çok gururuyla gülümsüyordu ne de olsa Roma İmparatorluğu'nu temsil ediyordu.

Generalin Siracusa üzerine kurduğu düşlerden onu, yine Siracusa uyandırdı. Surlara; büyük kayaları üstlerine savuran, sayısız oku aynı anda atan mancınıklar yerleştirilmişti. Bir de aynalar...

Herhalde M.Ö. 214 yılında bir komutanı, bir askeri ya da koca bir orduyu en çok şaşırtacak silahlardan biriydi aynalar- hatta günümüzde bile -. Her ayrıntıyı düşüne general, Archimedes'i hesaba katmamıştı. İçbükey küresel aynalar sanki birer ateş topuydu, güneş ışınlarını odaklayıp değdiği yeri yakıyordu. Daha sabah karşısına geçip gülümsediği ayna şimdi karşısında ona karşı savaşıyordu.

Kısa bir süre sonra Roma donanması perişan olmuştu. Aynalar, donanmanın yarısını küle çevirmişti. Mancınıklar yüzünden birçok asker savaşamadan ölmüştü. General, bir daha aynalara gönül rahatlığıyla bakabildi mi bilinmez ama Siracusa'dan da yükselme hayallerinden de vazgeçmedi. İki yıl Roma askeri körfezden çıkamadı.

Siracusa düştüğünde Archimedes, aynaların ve darmadağın olan donanmanın bedelini bir askerin kılıç darbesiyle ödedi, hem de matematik teoremlerine dalmışken...

Aradan geçen yüzyıllar bilimle savaşı birbirinden uzaklaştıramadı. Tam tersine bilim birçok kez savaşlara alet oldu. Aynalar kaldırıldı, yerine teknoloji harikası yok ediciler kondu. Aynalar kırıldı, savaşın uğursuzluğu insanlığın peşini bırakmadı.Sırları döküldü aynanın.

Ayna dürüsttür, ne görüyorsa onu söyler. Ama hırslar girdi mi devreye, insanlar söylediklerinden çok ne kadar can yakacağıyla ilgilenir aynaların. Hem masum düşlere ortak olur hem de silah olur birçok insanın düşlerini karartır. Bu sadece nasıl bakildığıyla ilgili aynaya.

Ama eninde sonunda insan aynayla baş başa kalır. Ayna doğruları birkez daha söyler. Söylenenleri duymamazlıktan gelmemeniz ve sonrasında yüzünüzün kızarmaması dileğiyle.

DÜŞTEN ÖTEYE GEÇİT

Ece AKINCI

"Maşallah, sanki büyümüş de küçülmüş.", "Adam olacak bu çocuk, besbelli.". Çocuklar üzerine ne çok şey düşlenir; anne baba ulaşamadıklarını çocuklarına yakıştırır. Kurtarıcı gözüyle bakılan çocuğun aklından geçenler belki bambaşkadır. Kimisi gözü kara katil (şartlar da zorlamış olabilir) olur, kimisi ömrünü insanlığa adar. Ama çocukluğunun izlerinden sıyrılamaz.

Bir balonun içinde ne kadar çok şey saklıdır. Göğe doğru yükselen renkleri sanki yerçekimiyle alay eder. Çocuktu. Thomas Edison'du. İçi gaz dolu balonların uçtuğunu görünce midemizin içine de gaz doldurursak uçabiliriz diye düşündü. Arkadaşına sedliç tozu içirmeye kalkıştı. Başarısızlık yıldırır mıydı hiç? Yeri geldi düşlerini, düşündüklerini kendi bastığı gazeteye döktü. Çocukken çok içe dönüktü. İnsanlardan uzaklaştıkça bilime sarıldı.

Nice insan gelmiştir dünyaya yoksulluğun kurbanı olan. Kimisi eğitiminden, kimisi sağlığından olmuştur bu yüzden. Sir İsaac Newton'un durumu ise bundan çok uzaktı. Ailesinin sahip olduğu geniş topraklar gün geldi onu eğitimine ara vermeye zorladı. Bir kere düşüne girmişti bilim, genç yaşta kaybettiği ailesinden kalan topraklarla ilgili bütün işlerini bir kenara bıraktı. Prizma oldu hayatı, yerçekimi oldu, mekanik oldu.

Bilim sadece okullarda öğrenilmez. O, hiçbir eğitim kurumuna gitmedi. O, istemediği alanlara yönlendirildi, ama yine de bulmasını bildi kendi yolunu. Ünlü Fransız bilim adamı Blaise Pascal babasının ısrarı yüzünden yabancı dillerle uğraşmış. O da bilimin, fiziğin büyüsüne kapılmış bir kere. İlk kitabı yayınlandığında henüz on altı yaşındaydı. Doğrusu Pascal'ın bilime kazandırdığı birçok noktanın fizik dersimizde başımıza bela olduğunu düşünürsek, babasını haklı görmemek elde değil!

Bu insanlar eğer bu kadar ısrarcı olmasalar, kim bilir belki de günümüzün birçok vazgeçilmezi düşten öteye geçemezdi.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv. 10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar İçi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

uzay kirliliği

Selman TAMER

Dünyanın önde gelen gazetelerinin 8 Şubat 2000 tarihli sayılarında 20 yıl sonra olacak bir felaketin haberi verildi. Ama bu alışılmış bir felaket haberi değildi. Ne bir kasırgadan nede bir taşkından söz ediyordu. Başka bir açıdan bakıldığında aslında bir gökbilim haberiydi bu. Haberde 800m. çapında 2000 bf19 adlı bir asteroitten söz ediliyordu. 28 Ocak'ta keşfedilen asteroitin 5 günlük incelenmesinin ardından dünya için ciddi bir tehlike oluşturabileceği ve sürekli gözlenmesi gerektiği yazıyordu. Bu sırada Pisa Üniversitesi gökbilimcileri de Avustralya'daki gözlem evinden gelen verileri değerlendirerek asteroitin yörüngesini hesapladılar ve 3 gün sonra yaptıkları açıklamada asteroidin dünyaya milyonda bir çarpma olasılığı bulunduğunu söylediler. Böylece dünya bir kez daha derin bir nefes aldı. 2000 BF19 son iki yılda dünyaya çarpacağı açıklanan 5. asteroit. Bilim adamları güneş çevresinde dolanan ve çapı 1km.den büyük olan 1000 dolayında asteroitin olduğunu tahmin ediyorlar.

Büyük göktaşlarının yanı sıra birde dünyanın çevresinde dolanan küçük göktaşları var. Her gün bunlardan binlercesi atmosfere girerek yanıyor ve buharlaşıyor. Bu göktaşlarının insanlar için bir tehlikesi yok ama ne var ki aynı şeyi yörüngedeki uydular için söylenemez. Çünkü saniyedeki hızları 70-80 km.yi bulan bu minik göktaşları uydular için ciddi bir tehdit oluşturuyorlar ancak uydular için tehdit oluşturanlar yalnızca bu göktaşları değil bir başka tehdit unsuru da uzay kirliliğidir. Peki nedir bu uzay kirliliği?

Uzay kirliliği son 40 yılda ortaya çıkan bir sorundur. Dünyanın çevresinde değişik yörüngelerde dönen ve artık bir işlevi kalmamış insan yapımı cisimlerin tümü uzay kirliliği olarak da adlandırılır. Bu cisimlerin arasında ömrünü tüketmiş uyduların yanı sıra roketlerin uzaya bırakılan üst aşamaları ve yörüngede oluşan patlamaların artıkları vardır. Uzay kirliliği şimdilik insanların günlük yaşamlarına doğrudan bir etkisi yoktur bu nedenle de göz ardı edilen ya da unutulan bir sorun olmuştur. Hatta insanların büyük bir bölümü böyle bir sorunun varlığından bile habersizdir. Ancak eğer önlem alınmazsa uzay kirliliği önümüzdeki 25-30 yıl içinde uzay araştırmaları açısından çok ciddi bir sorun olacaktır. Denebilir ki uzay kirliliği sorunu insan yapımı ilk uydu Sputnik I'in 4 ekim 1957'de fırlatılmasıyla ortaya çıkmıştır. Sputnik I yörüngede 3 ay kalmıştır, ama çalışma süresi daha kısadır; yalnızca 3 hafta. Bu yüzdende uzay çağını açan Sputnik I gerçekte uzay kirliliğine güzel ve somut bir örnektir.

Sputnik I'den günümüze değin geçen 40 yıl içinde uzay araştırmaları alanında çok sayıda ve çok önemli gelişmeler yaşandı: Ay'a, Mars'a, Venüs'e sondalar, uzay araçları gönderildi. Ay'a inildi, Mars'ın çevresine uydular yerleştirildi, Jüpiter'e, Satürn'e, asteroitlere, kuyruklu yıldızlara hatta güneş sistemi dışına uzay araçları gönderildi. Tüm bunları gerçekleştirmek için 4000'den fazla çok aşamalı roket uzaya gönderildi bunların üst aşamaları hep uzaya bırakıldı. Bu yolculuklar sırasında kimi zaman roketlerde kimi zamanda taşıdıkları yüklerde patlama oldu; patlamaların enkazı uzaya yayıldı. Yörüngedeki uyduların büyük bir bölümünün ömrü tükendi; şu anda başıboş dolanıyor tüm bu işe yaramayan cisimler; roket parçaları, ölü uydular, yakıt tankları ve uzay aracı artıkları, günümüzde dünya çevresinde dolanan bir çeşit hurda yığını oluşturdu. Bu gün uzay araştırmaları tüm hızıyla sürüyor yörüngedeki bu hurda yığını da ne yazık ki giderek büyüyor.

Bu günkü çalışmalar şimdilik uzay kirliliğini anlamaya yönelik. Her geçen gün büyüyen bu sorunun çözümüne yönelik yapılan bir şey yok. Yörüngedeki kirlilik konusunda uluslar arası bir antlaşma daha yapılmış değil ama uzay ajansları kendi aralarında Uzay Ajanslar Arası Uzay Kirliliği Eş Güdüm Komitesi adında bir yapı oluşturulmuştur. Kirlilik konusunda ortaya atılan değişik öneriler var ama üzerinde anlaşılan ve uygulamaya konulan ciddi bir uygulama yok. Tüm uzay ajanslarının anlaştıkları nokta ilk aşamada uzay kirliliğinin artış hızının önünü kesmek. Uzay ajansları bundan böyle uzaya çıkacak araçların fırlatılışları ve yörüngeye yerleştirilmeleri sırasında uzayı en düşük düzeyde kirletmelerini sağlayacak. Ayrıca bundan böyle ömrü tükenen uydu ve uzay araçlarının dünyaya düşmeleri sağlanacak. İkincil olarak yapılması gereken bugünkü kirliliğin ortadan kaldırılması. Ancak bu temizlik teknolojik ve daha çok ekonomik bir konu. Bu iş için değişik öneriler var bunlardan birine göre temizlik 2 koldan yapılmalı birinci kolda uzay mekikleriyle yada geliştirilecek benzer bir araçla yörüngedeki büyük parçalar toplanıp dünyaya getirilecek geriye kalan milyonlarca küçük cisim de geliştirilecek bir uzay süpürgesiyle toplanacak. Bir başka öneride tüm hurdaları Dünya yörüngesinde belirli bir bölgede bir uzay aracı mezarlığında toplamak ama tüm bunlar şimdilik düşünce aşamasında olan projeler.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

GÖĞÜ DELEN MIZRAK

Seray SARAY

Yıldırım, Zeus'un mızrağıdır. O, insanlara kızdığı zaman yukarılarda bir yerlerden ateşli mızrağını atar ve verir cezasını...

Eski Yunanlılar buna inandılar ve yüzyıllarca Zeus'un bu ilahi gücünden korktular. Yıldırım onlar için tanrının cezasıydı. Teutonic mitoloji de yıldırımı, Thor tanrısına bağladı. Bazı efsaneler, gökyüzüne doğru patlayan ışık kıvılcımlarının, Thor'un kafasındaki "bileğ" taşından çıktığını anlattılar. Eski Kuzey Amerika kabilelerine göre ise yıldırım, göklerde uçan gizemli bir kuşun kanadıydı. Göğü yırtar, görünürdü kuşun kanatları. Bir de o korkunç ses duyulurdu. Kuş kanatlarını çırptıkça gürülderdi dünyayı saran mavilik.

Kuşkusuz böyle inançlardan eser kalmadı artık. Yıldırımın sadece bir elektrik akımı olduğu herkes tarafından biliniyor ama bu olay yaklaşık 250 yıl öncesine kadar büyük bir gizdi. Yıldırım ve elektrik arasındaki ilgiyi ilk keşfeden Benjamin Franklin oldu. Bilgin ipek kaplı bir uçurtma yapıp, uçurtmaya madeni bir tel tutturdu. İpin diğer ucuna bir anahtar asıp, anahtara bağladığı kalın ipek bir iple, elektrikli bir havada uçurtmayı uçurdu. Bu deneyle bulutlardan uçurtmaya elektrik enerjisi geçtiğini gördükten sonra insanları yıldırımdan koruyacak aracı geliştirmek için çalışmalara başladı ve ilk yıldırımsavarı (paratoner) buldu. Tabi ilk yıldırımsavar bugünkülerden biraz farklıydı.

Şimdi içinizdeki sesi duyar gibiyim. "Peki bulutlar neden elektriklenir?" Bugüne kadar bulutların elektriklenme sebebi çeşitli şekillerde açıklanmıştır. Bilimcilerin çoğu, yükselen hava tabakası içine düşen damlacıklardan büyük olanların pozitif; küçük olanlarınınsa negatif elektrik yüküyle yüklendiğini ileri sürmektedir. Bu olay çağlayanlarda yapılan bazı deneylerle de ispat edilmiştir. Diğer bir kurama göre ise, atmosferin her santimetreküpünde 800 tane negatif ve 1000 tane pozitif yüklü iyon vardır. Bu iyonların sayıları atmosferin elektrikli tabakalarında daha da artar. Pozitif iyonlar yere doğru inmeye, negatif iyonlar yükselmeye başlar. Böylelikle bulutlar, herhangi bir sebeple elektrik yüküyle yüklenmiş olur ve elektrik bulutlar arası ya da bulutlarla yeryüzü arasında güç gösterisine başlar. Kimi zaman "çatallı yıldırım" adı verilen zigzagları çizer, kimi zaman "levha yıldırım" adı altında , ufukta bir parıltıdan ibarettir. Bazen de "top yıldırım" diğer bir adıyla "küresel yıldırım" görülür ki; bu yıldırımların en az anlaşılabilmiş olanıdır. Portakal büyüklüğünde parlak küreler süzülerek ya da zıplayarak ilerler ve birkaç saniye içinde yok olur. Bu kürelerin farklı renklerde olanları, hatta renk değiştirenleri bile görülmüştür. Sihirli toplar, genellikle yeryüzüne paralel hareket ederler ama dikey sıçramalar şeklindeki hareketleri de vardır. En ilginci ise, onların kapalı yerlerde oluşabilmeleri ve metal olmayan kapılar, duvarlardan geçip; belirebilmeleridir. Şunu da eklemeliyim ki, küresel yıldırımlar hakkındaki bilgiler kesinleşmiş değildir; bilinenlerin hepsi görgü tanıklarının ifadelerinden edinilmiştir.

Kim bilir, belki bir gün siz de bir görgü tanığı olur; uçuşan renkli kürelerden biriyle tanışırsınız. Yine de onu göreceğim diye yağmur altında fazla dolaşmayın. Zatürree olabilirsiniz ya da tüyleriniz dikilmeye başladıysa ve bazı çıtırtılar duyuyorsanız başınızın üzerinde bir statik alan oluşmuş olabilir. Belki de Zeus elinde mızrağıyla sizi cezalandırmaya geldi. Yani tehlikedesiniz.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256: 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

ALMAÇ

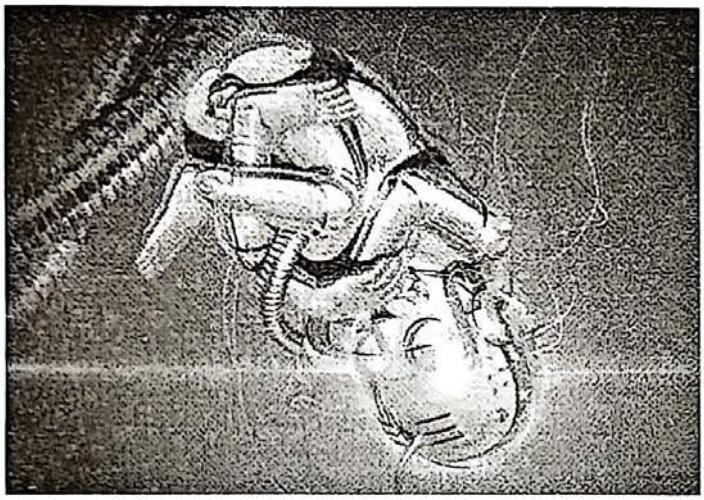
BİYOLOJİ TOPLULUĞU

Biyolojiyi anlatan kelimelerden biri de "Düş" işte. Düş kurarak geldik bu günlere. Düş kurduk ve düşlerimizdekileri gerçek hayata geçirebilmek için çabaladık hep. Bu çaba içimizi yaşama sevinci ve umutla doldurdu; bu duygularımızla da düşlerimizi taze tuttuk. Arkadaşlarımız da kendi düşleri ile dolu, sevinç ve umut kokulu yazılarını bizlerle paylaşmak istiyorlar. Onlarla düş dolu günler diliyor, düşlerimizdeki her şeyin gerçek olmasını umuyoruz.

"AN"LARLA DOLUDUR ZAMAN

Eren ARSLAN

Sözlükte en kısa zaman "an" dır diye yazar. Bir parmak şıklatışından, yelkovanın akrebin üstünden aniden kayışından, gözün açılıp kapanışından bile kısa bir zamandır "an". Bence biz "an" larla yaşadık, yaşıyoruz ve "an" larla yaşayacağız. Hayatı algılayışımız bile hep "an" biriminden. Bu yüzden insan beyni bu "an"ların toplamı. İnsanın hayvandan farkı işte "an" ları zincirleyip "zaman" laştırmadaki ustalığı.

Bu dünya üzerinde yaşayan canlılar, hepimiz akrabayız. Aynı hücreden türedik. Birer hücreyken toplandık, her toplanışta biraz daha farklılaştık. Farklılaşma kuşkusuz her yönde oldu ama benim asıl değinmek istediğim sinir sistemindeki gelişim ve dış dünyayı algılayıp yorumlamadır. Bir hücrelilerde bile "bazal cisimcikler" adı altında rastlanan almaç benzeri yapılar, sölenterelerde ağsı, planaryada ip merdiven , solucanlarda bu ip merdivende beliren gangliyonlar şeklinde sinir sisteminin geliştiğini görürüz. Gangliyonlar "beyin" görevi üstlenen , yönetimi tek elde toplamaya başlayan ilk yapılardır. Ama beyin , gerçek anlamda görevini , omurgalılardan itibaren kafatası içinde korunarak eline alır. Sınıflandırmanın her basamağında beyin daha da gelişir. Beyindeki sihir, kıvrımlarındadır. Balıklarda ve kuşlarda örneğin beynin dışı düz (ya da hemen hemen düzken) en gelişmiş omurgalı olan insanda girinti ve çıkıntılarla doludur. Beyin kıvrımlarının arasına duyu merkezleri yerleşmiştir. Biz , bu merkezler sayesinde dış dünyayı algılar , yorumlar ve kendimize özgü tepkiler üretiriz. Beyin kıvrımlarında saklıdır "zekamız". Ben, çevrenin etkisiyle oluşan ya da kaynağını kendi düşüncelerimizden alan olguların, beynimizde inanılmayacak kadar kısa sürede değerlendirilip düşünce emeğimizle yorumlanması sırasında geçen zamana " an" diyorum. İnsanı insan yapanın, geçmiş ve gelecek köprülerini kuranın "an" olduğunu düşünüyorum.

Düşünmek bize atadan yadigâr. Düşünerek bugünlere geldik. Düşünüyoruz , düşler kuruyoruz ,düşler âlemi yaratıp kendimize, orada yaşıyoruz. O kadar güçlü ki düşünme yeteneğimiz, bir de bakıyoruz ki düşler alemi artık gerçeğe dönüşmüş; yerini yeni alemlere bırakmış. Ay'a yolculuğun bir zamanlar düşten ibaret olması gibi eski zamanları özlemi, şimdi ise hayatımızın sıradan birer parçası olan olaylar o kadar çok kilİlerleme yoluna bir kere gönül koyan insan ne olursa olsun dönmüyor yolundan.

"An" larımız sınır tanımıyor artık. Düşüncesinin keyfini yudumlayan insan, düşünmeye devam ediyor keyifle. "An"larımız çoğalıyor ve zaman her an daha çok "an"larla dolarak geçip gidiyor...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

DÜN GECE UYURKEN...

Özge ERTUNÇ

Kimilerinin sadece ihtiyaç duyduğu, kimilerininse sevdiği bir şeydir uyku... Yemeklerden sonra koltukta yapılan şekerlemeler çoğu insanın vazgeçilmez zevklerindendir. Bazılarıysa öğle (güzellik!) uykusuna yatar. Amaç her ne kadar dinlenmek, toparlanmak olsa da uykunun güzel yanlarından biri de görülen rüyalardır. Uyandıktan sonra heyecanla anlatılır. Bazıları ise oldukça sakıncalıdır.

Örneğin çoğu genç kızın hayalidir; bembeyaz,duvağı yerlere değen, sade ama güzel bir gelinlik içerisinde, kolunda yakışıklı damat adayı ile tüm gözler ona bakarken merdivenlerden aşağı inmek. On beşine gelmiş köylü kızlar; masum hayaller kurarlar, ocaktaki çorbayı ya da kahveyi taşırırlar, dalıp giderken düşlerine. Ama bir kere rüyanızda gördünüz mü keyfinizi kaçırmaya yeter de artar, büyük bir istekle düşlediğiniz gelinlik. Çünkü sizi dinleyen büyükler, "Gelinlik, giyen kişiye ölüm getirir; hayırdır inşallah."diye yorarlar bu zararsız rüyayı.

Bazense kan ter içinde, sıçrayarak uyanırsınız uykunuzdan. Kalbiniz hızla atar, soluksuz kalırsınız. Dehşet ve korku verici bir rüyadır gördüğünüz, bir karabasan...

Öyleyse güzelce ve deliksiz uyumak varken,neden rüya görüyoruz? Kimilerine göre hiçbir amacı yok rüya görmenin, rüyalar sadece uyku sırasında beyinde gerçekleşen olayların bir yan ürünü; kimine göre ise insanların bilinçaltının, kişiliklerinin bastırılmış yönlerinin ortaya çıktığı özel bir durumdur. Rüyalar,nöronlar arasındaki karşılıklı etkileşimlerden ortaya çıkar. Uyku esnasında beynimiz düzenli aralıklarla, hızlı göz hareketlerinin gözlendiği uyku evresi olan Rapid Eye Movement yani **REM** uykusu etkinliğine girer ve beyin sapındaki nöronlar yoğun bir faaliyete başlarlar. Oluşan sinyaller beyinin talamus bölgesine gider. Buradan da; beyinin öğrenme, düşünme ve bilgilerin düzenlenmesinden sorumlu bölgesi olan korteks tabakasına ard arda gönderilirler. Korteks bu sinyallerden bir anlam çıkarmaya başlayınca da rüyalar oluşur. Yani REM uykusu korteksin yüklü devrelerini boşaltarak, yenilenmesi sağlar. Uyuduğumuz zaman hep yan yana görmeye alıştığımız bilinç ve bilinçaltı ikilisinden bilinç,kısa bir süreliğine de olsa ortadan kaybolur. Böylece bilincin perdesinin gizlemiş olduğu birçok şey serbest kalır. Özgür bırakılan bilinçaltı ne yer tanır, ne de zaman. Benliğin ya da evrenin gizli gerçeklerinden simgeler ya da doğrudan görüntüler; rüyalar halinde bizlere ulaşır. İç ve dış dünyalarımız arasında çözülmez olduğuna inandığımız bağı, rüyalar en sade şekle getirir.

Her insan nasıl birbirinden farklıysa; rüyaların da farklı anlamları, farklı şekilleri vardır. Düşlerin anlamlarını sezgiler, içgüdüler, kişisel algılamalar belirler. Bu etkiler olmadan rüyaları anlamaya çalışmak ve düş yorumlamak ancak gazetede yazan günlük falımızı okumak kadar kişisel ve size özel olur. Yani, rüyalarımızı anlamak bizlere kendimizi anlamak konusunda yardımcı olur fakat ne kadar?

Kimi zaman rüyalarımız kendi kendimize itiraf etmekten kaçındığımız ya da günlük yaşamın yoğunluğunda durup düşünmeye fırsat bulamadığımız endişelerimize işaret eder. Bazense duygusal işlevler üstlenir. Özellikle de korku rüyaları olarak adlandırılan karabasanlar; suçluluk hislerimizi, korkularımızı, geçirdiğimiz sarsıntılarımızı, çözülmemiş sorunları yansıtır. Bu tür rüyaları yorumlamak, güzel düşlerden daha yararlı ve önemlidir. Çünkü bilinçaltınız sizi bazı şeylere karşı harekete geçirmek için bu şekilde dürtüler.

Peki, sizi bu kadar uzun süre etkileyen ve bütün bir gece boyunca sürdüğünü hissettiğiniz tüm bu düşlerin, rüyaların, bazense karabasanların gerçekte ne kadar sürdüğünü biliyor musunuz? Sadece birkaç saniye. Evet, en uzun rüyanızın bile görülme aralığı sadece üç saniye. Rüyalar, uykunun ise %20'lik bir bölümünü kapsıyor. Kısa sürmelerine karşın her gece iki saatten daha uzun bir süreyi rüya görerek geçiriyoruz.

Rüya kavramı her ne kadar çok karmaşık da olsa,birçok yarar sağlamayı başarabilmiş günümüze kadar. Rüyaların günlük yaşantımıza yaptıkları olumlu katkılar yanında,birçok buluşun gerçekleşmesinde de parmağı var. Alman kimyacı Friedrich August Kekule gördüğü rüyadan yararlanarak ortaya attığı teori ile kimyada büyük bir hamlenin öncülüğünü yapmış. Rüyasında atomlar hoplayıp zıplayarak dans ediyor,bazıları da el ele verip zincir şeklinde bir halka meydana getiriyorlarmış. Onları birbirine bağlayan zincirler de birer yılana benziyormuş. Sonra yılanlardan biri aniden dönerek kendi kuyruğunu ısırmış. Uyandığında gördüklerini formül haline getiren kimyacı, böylece karbon atomlarının zincirler şeklinde halkalar meydana getirebileceğini rüya sayesinde fark etmiş. Bunun sonucu olarak da iç yapısı çözümlenemeyen benzinin yapısı anlaşılmış.

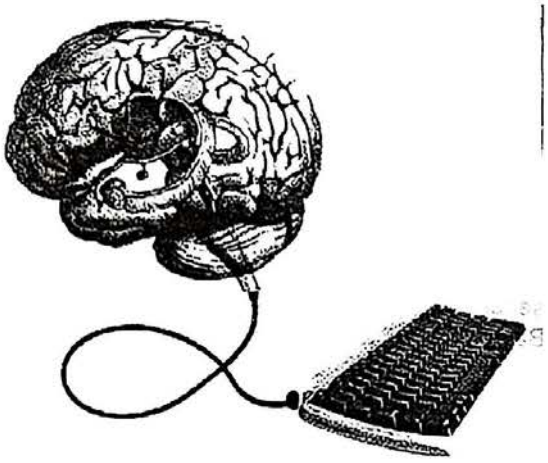
Orta çağa gelininceye kadar,rüyaların tanrı tarafından üstün erdemli kişilere mi, yoksa şeytanlar tarafından tanrının gözünden düşmüş kişilere mi gönderildiği tartışması yapılıyordu. Şimdi ise rüya tabirleri doğrultusunda değişik rüya yorumları... Rüyaların izinden emin adımlarla yürüyoruz anlaşılan; kafalarda şimdiye dek cevabı bulunamayan ,bulunması da gayet zor gibi görünen sorularla birlikte.

En iyisi mi siz, siz olun rüyaların gücünü sakın ha küçümsemeyin ve hemen derin, güzel bir uykuya yatın!

İyi uykular, tatlı rüyalar...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esl işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazl Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

YAPAY ZEKA

Serhan ALTUĞ

Makineler, insanoğlunun vazgeçilmezleri arasına çoktan girmiş durumda. Bugün, uygarlığımızın geldiği seviyenin bir kısmını da bu insan yapımı aletlere borçluyuz. Bulunduğumuz noktadan bakıldığında şu anki yaşamımız tamamen makinelerle iç içe. Kısaca onlarsız bir yaşam düşünmek olanaksız. Şimdi; bir süreliğine gözlerinizi kapatın ve yeryüzündeki tüm bu insan yapımı aletlerin birdenbire yok olduğunu düşünün. Bu, insanoğlu için tam bir felaket olacaktır. Teknoloji uygarlığından bir anda karanlık çağa geri dönmek. Bir düşünün, şu an makinelerin yardımıyla kolayca yaptığımız tüm işleri, kendi iş gücümüzle halletmek zorunda kalacağız. Bir de artık hiç yapamayacağımız işler olurdu. Ay'a, uzaya araç göndermek, genetik araştırmalar yapmak gibi...

İnsanoğlu düşündü, yarattı. Çağlar boyunca basit makinelerden başlayarak, zamanımızda en son bilgisayar ve teknoloji ürünleriyle süregelen bu gelişme çılgınlığı hala devam etmekte. Hatta bilgisayarlar kendi aralarında, insanlar tarafından o kadar geliştirildi ki, gelişmeyi takip etmek; bu işlerle ilgilenenler için bile zor hale geldi ama tabii ki bu gelişmeler hepimizi memnun etmekte ve tüm bunlar birçoğumuza "iyi ki makineler varmış" dedirtecek cinsten şeyler. Fakat; insanın bugünkü yaşamında makinelere ayırdığı yer, ileride ayırmayı düşündüğüne göre çok sınırlı. Gelecekteki makinelerden beklenen; hızdan ziyade, zeki olmaları, hatta duygularının olması, kısaca söylemek gerekirse insan olmaları. Burada, önümüze yapay zeka kavramı çıkıyor. Gelecekte insan yapımı ama insandan çok daha üstün bir zeka bizi bekliyor. Zamanımızda da bazı ürünlerde yapay zeka teknolojisi kullanılmakta ama ileride beklediğimize göre bu çok küçük bir gelişme. Kimilerinize göre ise, insan-makine düşünün gerçekleşmesi tarihsel kronoloji olarak bakıldığında bir an meselesi.

Tüm bu gelişmelere rağmen makineler ve yapay zeka konusunda beklentilerimiz olduğu kadar korkularımız da çok bulunmakta. Buna iyi bir örnek olarak bilim kurguyu verebiliriz. İnsanoğlu bilinçaltından çıkardığı dürtüyle bu aletlerin dünyayı ele geçirip bizi yok etmesinden korkuyor. Bu düşünce, yıllardır yapılan filmlere de yansımış.

Bir bölümümüz ise kendini doğayla olan iç içe yaşamında elleri kullanmamanın verdiği özgüvenle, deyim yerindeyse aklını da emekli edip bütün zamanını kendine ayıracağı mutlu bir gelecek için hazırlamakta. Bir kısım insanoğlu ise, insanın ellerinden sonra aklını da makinelere devretmesiyle yaşayacağı dehşet dolu günlere dikkat çekerek bu makineleri yapmaya çalışanları uyarmakta. Sonuçta şu kesin; hiç kimse zamanın ne getireceğini bilmiyor.

Elbette gelecekte bir gün şu ankine göre çok gelişmiş makinelerimiz olacak. Bu konuda hiçbirimizin kuşkusu yok. Şunu biliyoruz ki; bizi bu noktalara getiren bilim çağlar boyunca gelişim gösterdi ve bu gelişim; mekanik, fizik, matematik, mantık, felsefe alanlarının birbiriyle kesiştiği, birbirini etkilediği noktaların ışığında ilerledi. Bu tamamen tarihsel bir süreç. Fakat bu tarihsel sürecin sonunda bizi "zeki makine ve yapay zeka" düşüncesine getiren temel neden makinelerin bir anda yaşamımızdan çıkardığımızda karşılaştığımız güçlükleri aşma dürtüsü. Sadede gelirsek; makineler ve onları yönlendiren yapay zeka her geçen saniye ilerlemekte ve alanını genişletmekte. Ne olacağı hakkında hiçbir fikrimiz yok. Her şeyi zaman gösterecek.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

BİR DÜŞÜNCENİN SERÜVENİ

Burak ÜNÜVAR

Düşünebilme yeteneği... İnsanoğlunu diğer canlılardan ayıran yani insanı insan yapan en önemli unsur... Üzerinde bulunduğumuz gezegendeki yaşamımızı binlerce yıldır sürdürmemizi sağlayan, diğer canlılarla olan rekabetimizde bize avantaj sağlayan en önemli özelliğimiz. İlk insanların ürettiği araçlar, günümüzde hayatımızın parçası olan elektronik cihazlar... Hepsi bu özelliğimiz sayesinde ulaşılmış başarılardır.

Bu özellik sayesinde herhangi bir kişinin kuracağı düşler günlük hayatta yeni teorilerin oluşmasına da neden olabilirler. Charles Darwin'in düşündükleri sonunda ortaya çıkan evrim teorisi de bunlardan biridir. Bu teoriye göre türler, çok uzun zaman dilimleri boyunca yavaş yavaş farklılaşan ve bazen yeni bir tanesini oluşturan değişken birimlerdir. Charles Darwin bu teorinin yanına doğal seçilim fikrini de ekledi. Bu fikre göre, yeryüzünde var olan canlılardan sadece ortam şartlarına uyum sağlayanlar yaşamlarını sürdürür, diğerlerinin ise nesilleri tükenir. Yani canlılar arasında bir rekabet vardır ve bunu kaybedenin türü ortadan kalkar. Örnek olarak sert besinlerin çok olduğu, gagası güçlü veya zayıf kuşların bulunduğu bir ekosistem düşünelim. Belli zaman sonra gagası zayıf olan kuşların sayısı oldukça azalacaktır.

1859 yılında ortaya atılmış bu teorinin; bu kadar uzun zamandır ciddiliğini korumasının sebebi, dünya yaşamındaki çok net örneklerle desteklenebilmiş olmasıdır. Şimdi bu örneklerden bazılarını belirtelim.

Canlılar arasında akrabalıklar, anatomik yapılarındaki benzerlikle anlaşılır. Ayrıca DNA dizilimdeki benzerlik de ölçü olabilir. Bunlara göre, kuş ve memelileri sürüngenlerle; ilk karasal omurgalılar olan amfibilerinse balıklarla akraba oldukları anlaşılmıştır. Fosillerle bu canlıların yeryüzündeki yaşama zamanları belirlendiğinde; balık amfibi-sürüngen kuş memeli sırasının elde edilmesi evrim teorisini destekler.

Teoriye göre evrimleşme çok uzun zamanda olmaktadır ve sürekli devam etmektedir. Buradan, evrimleşmesi henüz tamamlanmamış canlılar bulunabileceği anlaşılır. Mağaraların diplerinde, çok karanlıkta yaşayan bazı canlıların gözlerinin olduğu anlaşılmıştır. Hiçbir işlevi olmayan bu organın bulunması evrim teorisiyle bağdaştırılmıştır. Buna bir başka örnek de 1920 yılında Kanada kıyılarında bulunan bir balinadır. Deneyler; su aygırları ile balinaların yakın akraba olduklarını destekler. 1920 yılında bulunan balinanın bacaklarının bulunması, canlının evrimini tamamlayamamış olduğunu düşündürür.

Bu fikirlere bakıldığında evrim teorisinin, dinsel inanca tamamen karşı olduğu sanılabilir. Ancak bu teori Tanrı'nın varlığını reddetmez. Zaten bilim ve din farklı kavramlardır. Bilim olgulara ve deneylere dayanırken din, inanca dayalıdır.

Evrim teorisi önce Darwin'in beynindeki bir olguydu. Darwin bunu bir düşünce sistemine çevirdi. Artık yapması gereken düşüncelerini insanlığa ulaştırmaktı. Fakat bu teoriyi ortaya koyduğunda, ister istemez eşinin de benimsemiş olduğu yaratılış inancına karşı çıkanların tarafında bulanacağını biliyordu. Bu yüzden düşüncelerini hemen açıklayamadı. Belirli bir zaman bekledikten sonra Türlerin Kökeni adlı kitabını çıkardı. Kitabın çıkmasının ardından evrim teorisiyle yaradılış inancı arasında büyük tartışmalar yaşandı. Kimilerinin sorularına mantıklı cevaplar vermesine rağmen çoğu insanın kafasında soru işaretleri yaratmıştı. Darwin'i dinledikçe insanların düşünceleri netleşti ve Darwin'in fikirlerinin birer düşten öteye geçemeyeceğini savunanlar oldukça azalmıştı.

Darwin'in 1859 yılından beri önemini koruyan düşünceleri, insanoğlunun nasıl var olduğu sorusuna yeni bir cevap verebilen büyük bir kitle oluşmasına neden oldu. Onun evrim teorisi şu an dahi okullarda anlatılmakta ve gençlerin en ilgisini çeken konuların başında gelmektedir. Bu düşünce serüveni daha çok yıllar devam edecek gibi görünüyor.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar-içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

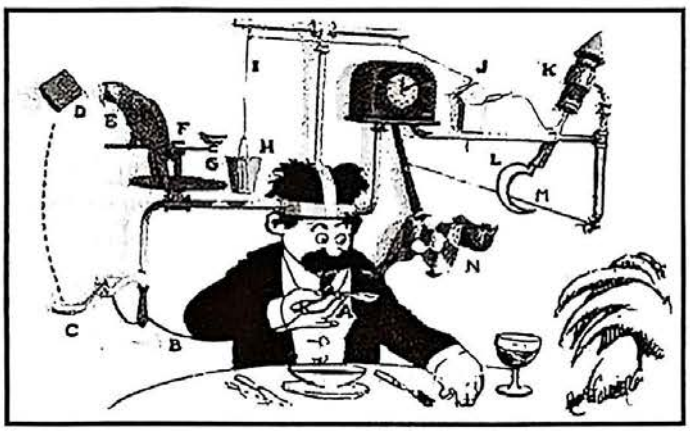
HANGİMİZ DAHA ZEKİ?

Coşkan SELÇUK

Anahtarımı bir türlü bulamıyorum. Acaba bir anahtar olsam nereye saklanırdım? Burada da yok. Başka bir şeymişim gibi düşünmek çok zor. Hatta başka biriymişim gibi düşünmekten daha da beter.

Aslında bunun nedenini kavramak bilimsel olarak çok zor değil. Bu konu mutlak olarak açıklığa kavuşmadıysa da hiçbir insanın diğeri gibi düşünmediği biliniyor. İnsanların düşünce şekillerini, sistem ve yöntemlerini etkileyen birçok iç ve dış faktör bilinmektedir. Nöronlardaki iyonik kanallardaki iletim hızı iki insan için mikrosaniyenin onda biri kadar değişebilir. Bu sayı çok küçük olsa da ortalama bir insanda elli milyar nöron olduğunu düşünürsek nöronlarındaki impuls iletimi daha hızlı olan insan diğerine belirgin bir üstünlük sağlayacaktır. Dış etkenler ise beslenmemizden tutun soluduğumuz havaya kadar çeşitler içeriyor. Einstein'ın ya da günümüzde ölçülmüş en yüksek IQ'ya sahip olan (270) Marilyn Vos Savant'ın daha zeki olmasının nedenini daha iyi beslenmelerine bağlayamayız. Bilim adamlarının sonuç elde etmek için uç noktaları incelemeyi tercih ettikleri bilinen bir gerçek. (Sırf bu yüzden Einstein'in beyni üç parça halinde bir laboratuarda tutuluyor.) Bu yüzden dahilerin nasıl düşündüğü ve normal insanların zekalarının arttırılıp arttırılamayacağı yeni bir araştırma konusu olmuştur. Tartışmanın temeli zekanın çevresel mi yoksa mı genetik nedenlerle şekillendiği ve hangisinin daha baskın olduğu üzerine kurulmuştur. Çevresel faktörlerin incelenmesine doğuştan itibaren farklı çevrelerde tek yumurta ikizlerinin zeka seviyelerinin ölçümü önemli bir kaynak olmuştur.

Genetik ile ilgili çalışmalarda Einstein'in beyninde alt perietal lobda bulunan Gyrus Angularis alanında normalin çok üstünde glia hücresine rastlanmıştır. Dahiliğin nedeninin bu bilim adamının mutluluğu geri zekalı (IQ'su normalin altında) bireylerin varlığı tespit edilene kadar sürmüştür. Bu konudaki psikolojik araştırmaların en önemlileri ise genellikle birinci ağızlardan. Örnek olarak Poincare ve Einstein teoremlerin dört evrede oluştuğunu söylüyorlar. Soruyu içe sindirme, başıboş düşüncelerin beyinde dolandığı ikinci evre, "ilhamın geliş" sorununun çözüldüğü üçüncü evre ve çözümün bilinçli olarak tamamen açıklanabildiği dördüncü evre. Dahiliğin öğrenilebilir olduğunu düşünenler ise canlı hesap makinelerini kanıt olarak gösteriyor. Örneğin 32 yaşındaki Alman Rüdiger Gamm 20 yaşında akıldan hesap yapma merakının oluşmasından sonra şu anda iki saniye içinde elli üçün dokuzuncu kuvvetini ne olduğu gibi işlemleri yanıtlayabiliyor. Gamm'ın beyni PET kamerasıyla incelendiğinde (Sinir sistemindeki elektriksel değişikliklerin tespiti suretiyle beynin hangi bölgelerinin faaliyet halinde olduğunu gösterir.) bilinçli olarak bir hesaplama işlemi yapan bir insandan farklı olarak annemizin yüzünü gördüğümüzde onu hemen tanımamızda kullandığımız bölgeleri de kullandığı görülüyor. Yani Gamm için 31/61 in ondalık yazımının sonucunu altmışıncı basamağa kadar hatasız ve hızlı bir şekilde hesaplaması en iyi arkadaşını tanımasıyla aynı sistemle yapılıyor. Yani sayılarla özel bağlar kurup onları tanıyor ve yaptığı işlemleri doğrudan uzun süreli belleğinde saklıyor. Böylece hem daha önce hiç yapmadığı işlemleri daha kolay yapıyor hem de önce yaptığı işlemleri de sonsuza dek beyninde tutabiliyor. (Bu olay insanın adını hiçbir zaman unutmamasıyla aynıdır.) Bu yüzden dehanın yoğun ve sürekli çalışma ürünü olduğunu (Buna bir kanıt da daha çok düşündükçe beynimizdeki nöronlar arası bağların gelişmesi) düşünenlerin sayısı kalıtımcılarınkinden çok daha fazla. (Her ne kadar geri zekalılığın nedeni çoğunlukla kalıtımsal olsa da)

NASIL DAHA ZEKİ OLUNUR?

Çalışmaların çoğunluğu dehanın öğrenebilir olduğunu öne sürünce bilim adamları daha zeki olmanın reçetelerini tamamen duygusal (!) nedenlerle makaleler halinde yayınlamaya başladılar. Bunlardan biri:

Daha meraklı olun, daha çok neden ve nasıl sorularını sorun, pek çok insanın görüşlerini dinleyin, bilimsel çalışmalara ilgi duyun. Bol bol hayal kurun, iki yaşında olsalar bile çocuklarla konuşun, bir enstrüman çalın veya resim yapın. İlgisiz şeyler arasında ilgisiz ilişkiler kurun (hafızayı geliştirdiği kanıtlanmıştır.) rastlantıları olağan karşılayın, hatalarınızdan ders çıkartın, kendinize ve yeteneklerinize güvenin.

Kalıtım mı çalışma mı sorusuna kesin bir yanıt verilemese de ya da bu reçete sizi daha zeki yapmasa da size verebileceğim bir tavsiyem var. Çalışın: Ya içinizdeki dehayı ortaya çıkarırsınız ya da siz de deha sahibi olursunuz.

BTL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

BİYOSÖYLEŞİ

Selnaz CİĞERİM

Hayatımızdaki dönüm noktalarından biri de ÖSS ve gün geçtikçe yaklaşıyoruz. Herkesin kendine göre hayalleri var. Bu hayaller doğrultusunda çalışıyor arkadaşlarımız, ama bir de umduğunu bulamamak var. Uzman Psikolog Hadiye Kaynak'la ÖSS sınavı hakkındaki kaygılarımızı ve sınav sonunda yaşayabileceğimiz düş kırıklıklarımızı konu alan bir söyleşi yaptık.

1.Bize kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Adım Hadiye Kaynak. ODTÜ Psikoloji Bölümünden mezun oldum. Klinik psikolojileri yüksek lisansını bitirmek üzereyim. Şu an ADÜ'de uzman psikolog olarak görev yapıyorum.

2.Sınavın hayatımızdaki öneminden dolayı sınava hazırlanma sürecinde çok yoğun ders çalışıyoruz. Bu da çoğu zaman bizi strese sokuyor. Bu süreç içerisindeki kaygılarımızı nasıl olumlu yöne çevirebiliriz?

Aslında iki aşama var: Sınav öncesi ve sınav sonrası dönem. Sınav öncesi dönemde yerine getirilmesi gereken sorumluluklar var. Bunların en önemlisi tabii ki ders çalışmak ama sadece bu yeterli mi? İnsanın diğer yönlerinin de doyurulması lazım. Arkadaşlar sınav öncesi dönemde en çok tempo ve ders programı hakkında problem yaşıyorlar. "Programım var ama uygulayamıyorum." diyorlar. Bir kere aşılması gereken en önemli engel; uyulabilecek programın hazırlanmasıdır. Ama bunu kişi kendisi hazırlamalıdır. Çünkü sizin için en uygun programı ancak kendiniz hazırlayabilirsiniz. Sonra çalışacağınız materyal belirlenmeli, çalışma kapasiteniz ve masa başında ne kadar oturabileceğiniz göz önüne alınarak bir saat ayarlaması yapılmalıdır.

3.Ne kadar çalışsak da önemli olanın sınav anındaki ruh hali olduğunu biliyoruz. Peki sınav esnasındaki heyecanımızı en aza indirmek için neler yapabiliriz?

Öncelikle zihnin netleşmesi açısından ders çalışma sınavın birkaç gün öncesinden bırakılmalı. Sınava soğukkanlı ve sakin girip,yapamadığımız sorular üstünde çok fazla zaman kaybetmemeliyiz.

4.Hoşumuza giden veya çevremizdekilerin (özellikle anne ve babamızın) istedikleri mesleğin bizim için uygun olup olmadığını nasıl anlayabiliriz?

Bu tamamen kişisel histir. Bu tercihi hepimiz yapmak durumunda kalıyoruz. Şüphesiz bu tercihi her zaman doğru yapamıyoruz. Önemli olan artılarıyla eksileriyle tercihimizi kabul edip, doğrularımızın arkasında durabilmektir.

Ailemizin seçimiyle kendi seçimimiz karşılaştırılmalı, örtüşüyor mu diye bakılmalıdır. Kişi eğer ailesinin istediği mesleği seçince mutlu olmayacaksa aile istese de tercih edilmemelidir. Çünkü meslek hayatı kişiye kişilik kazandırır. Kişinin bulunduğu ortamdan tatmin olabilmesi mesleğin getirileri arasında olacaktır.

5.Üniversite sınavı öncesi ve sonrasında yaşanılan düş kırıklıkları yüzünden sıkıntıya giren öğrencilerle karşılaşıyor musunuz?

Öğrencilerin %10'luk bir kesiminde bu kaygılar daha fazla oluyor. Elleri titriyor,yüzleri kızarıyor,kalp atışları hızlanıyor. Bunlar tüm fizyolojik belirtilerin en üst düzeyde olduğu kişiler. Bırakın sınava girmeyi,bu fikrin bir an akıllarından geçmesi bile bu tepkileri başlatabiliyor. Biz bu arkadaşlara iki yöntem öneriyoruz. Biri psikiyatrik olarak ilaç kullanımı, diğeri de sistematik duyarsızlaştırma (terapi) dediğimiz 10-12 seanstan oluşan bir tedavi. Bu tedavide her seansta yapılacaklar bellidir. Her seans 30-40 dakika sürer. Kişinin baş etmekte zorlandığı konu üstünde odaklanılır ve bu kaygıyı azaltacak teknikler kullanılır. Bu seanslarda işin özü kas gevşemesi esasına dayanıyor. Korkulan durum tekrar tekrar zihinde canlandırılarak, kişi tepki vermeyinceye kadar seanslar sürdürülüyor. Bu yüzden bu tedaviye duyarsızlaştırma diyoruz.

Bu seanslar bireysel veya grupla yapılabiliyor. Ya da okullardan talep gelirse rehberlik öğretmenlerine eğitim verilerek bu seanslar okullarda da uygulanabilir.

6.Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Sınav girecek tüm öğrencilere başarılar dilerim. Günlük hayatta hepimiz sorunlarla başa çıkamayız ama yardım almak da sorunu çözmek kadar önemlidir. Kısaca nasıl yardım alacağını bilmek sorunu yarı yarıya çözmektir.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

O HEP YALNIZLIĞI ANLATACAK

Melih ALBEYOĞLU

"Cennetteki avcılar Büyük Ayı'yı öldürdüklerinde kanları dünyadaki ormanların üzerine aktı ve ağaçlarının yapraklarının rengini kırmızıya çevirdi. Onun etini kızarttıkları zamansa akan yağları diğer yaprakların rengini sarıya döndürdü. "Sonbahar ve yaprakların renklerinin değişmesi" kimilerine göre bir Kızılderili efsanesine göre böyle anlatılıyor. Belki böyle bir hayvan ya da böyle avcılar yok. Ama bu şahane yaprak dökümünün insanlar üzerindeki etkisi yadsınamaz. Yalnızlık ve hüzün ile özdeşleşen sonbahar kimi zamansa sararmış yapraklar altında dolaşırken geçirilen romantik anları da anlatabiliyor.

Sonbaharda çevremizde Doğa Ana'nın paletindeki renklerle oluşan cümbüş aslında ağaçların gizlediği olaylara bağlı. Bu olayları birbirinden ayrı tutmak biraz güç. Genel olarak bakıldığında birbirini takip eden ve birbirine bağlı olaylar.

İlkbaharda ağaçlar yapraklarının üstlendiği görevlerini yerine getirebilmek için sonbaharda döktükleri yapraklarını yeniden kazanmaya başlar. Dolayısıyla yeniden fotosentez yaparlar, besin üretirler. Ancak tabii ki besin üretebilmek için klorofil sentezlemelidirler. Yaprak dalda kaldığı süre boyunca sonbahara kadar klorofil üretmeyi durdurmaz. Çünkü klorofil baskın bir molekül olmasına karşın çabuk yok olabilir. Yaprak klorofil üreterek fotosentez yapmayı sağlarken aynı zamanda yeşil rengini de kazanır. Ancak yaprak içerisinde klorofil dışında başka renk veren pigmentler de bulunur. Bunlar yediğimiz meyvelere sarı, kırmızı veya benzer özgün tonlarını veren pigmentlerdir. Bunlardan başlıcaları carotenoid ve anthocyaninlerdir. Carotenoidler sarı ya da turuncuyu veren mısır,havuç ya da muzda bulunan pigmentlerdir. Bunlar yaprak oluşumundan itibaren klorofille beraber bulunurlar. Ancak klorofil baskın bir molekül olduğundan onun sarı rengini göstermesini engeller.

Peki, ağaçlar sonbaharın geldiğini nasıl anlar? Sonbaharın ağaçlar üzerinde ilk anda akla gelebilecek belirtisi sıcaklık azalması ve gün ışığının azalmasıdır. Ağaçlar sonbaharın geldiğini öncelikle gün ışığının azalmasından anlar. Bununla beraber klorofil yapımı azalır , bir süre sonra da durur. Var olan klorofiller de bir süre sonra tamamen yok olur. Böylece sonbaharla özdeşmiş olan renkler ortaya çıkmaya başlar. Carotenoidler artık kendilerini engelleyen bir şey bulunmadığından sarı rengini göstermeye başlar.

Yaprak fotosentezi durdurduktan sonra ölmesi gerekirken yazın depoladığı besini kullanmaya başlar. Bunun da bir kısmını gövdeye gönderir. Bir süre sonra ise sonbaharın etkisiyle yaprağın altında bir tabaka oluşur. Bu tabakayı oluşturan hücreler besin aktarımını sağlayan kılcal boruları tıkayarak yaprak ile gövde arasındaki iletimi keser. Aynı zamanda serin akşamların etkisiyle de gövdeye gönderilmesi gereken glikozun bir bölümü içeride hapsolur. Bu glikoz bir süre sonra içeride anthocyanine dönüşür ve yaprağa kırmızı rengi verir. Diğer bir renk olan kahverengi ise yaprak dökümü ile ilgili en bilinen neden olan boşaltımla ilgilidir. Tanin denilen boşaltım yoluyla atılması gereken atık madde yaprağa kahverengi tonlarını verir.

Yaprak gövde ile ilişkisi kesildiğinden kendisinin de yaşaması için gerekli olan ve kökten gelen maddeleri alamaz. Bu durumda yaprak dalından ayrılır, rüzgarın veya kendisinin ağırlığı ile yere düşer. Ancak her ağaç için bu geçerli olmayabilir. Örneğin meşe gibi birkaç özel tür yerine yeni yaprakları gelinceye kadar renk değiştirmiş olanları koruyabilir.

Sonbahardaki ağaçların değişimi ile ilgili diğer bir durum ise ağaçların türü ve kalıtsal özelliklerine bağlıdır. Her ağacın yaprağı aynı renge dönüşmez veya yapraklar farklı zamanlarda renk değiştirebilir,dökülebilir. Örnek vermek gerekirse; huş ağacının yaprakları sarıya, meşenin yaprakları ise kahverengiye dönüşür. Bazı ağaçlarda daha yaz sonunda yapraklar renk değiştirirken, bir kısmında ise diğer ağaçlar çoktan yapraklarını dökmüşken renk değişimi başlayabilir.

Yaprak dökümü ağacın elinde olmadan gerçekleşen bir olay olmasına rağmen hem ona hem de doğaya yararlı bir durumdur. Bu sayede ağaçlar uzun süreden beri taşıdıkları yapraklarında böcek,hava veya çeşitli şekillerde oluşmuş hastalıkları ve zararları kendisinden uzaklaştırmış olur. Ayrıca yapraklarından kurtularak hava ile temas eden yüzey alanlarını küçültür. Bu sayede soğuk günlerde sıcaklık kaybı azaltılmış olur. Diğer bir fayda ise orman toprağınadır. Dökülen yapraklar yüksek miktarda sodyum ve potasyum içerir. Bu yapraklar çürüme yolu ile sodyum ve potasyumun toprağa geçmesini sağlar. Daha sonra da humusa dönüşerek toprağı zenginleştirirler.

Sonbahar insanlar üzerindeki büyüleyici etkisini hiçbir zaman kaybetmeyecek. Renkleri her zaman insanları cezbedecek. Ama o yalnızlığı da hatırlatmayı sürdürecek. Ancak şu da bir gerçek ki; eğer bir gün kendinizi sonbaharda yapraklarını döken bir ağaç kadar yalnız hissederseniz, merak etmeyin; her sonbaharın ardından yaprakların yeniden yeşereceği bir ilkbahar vardır.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

KATALİZ *Birleşmek başlangıçtır, Birlikte Çalışmak Başarıdır, Birliği Sürdürmek Gelişmedir.*

Aydın Fen Lisesi
KİMYA TOPLULUĞU

Eğitimli insanların dokuz düşüncesi var, der Konfüçyus. Üç ana konunun birbirine iliştiği bu sayı için kimyadan dokuz yazı toplandı. Tüm bilimsel gelişmelerin barış adına yapılmasını diliyoruz...

- Baktıklarında berrak görmeyi düşünürler. Bir düşün öyküsü bizlere okutan bilimadamı Kekule, eğer o rüyayı görmeseydi....ya da düşüyle gerçeği karşılaştırmasaydı... Her düş, bilimsel bir çalışmanın tohumunu oluşturur.

- Dinlediklerinde iyi duymayı düşünürler. Ninelerin sıkıntısını, sandık kilitlerinin paslanmasını dinle... Kimya nerelere de girmiş, sesizce... Kilit bu durumda yükseltgenmiş olur yoksa indirgenmiş mi örtmenim?

- Görünüşleri bakımından sıcak olmayı düşünürler. Soğuk davrandıkça, terslenirsin. Şöyle başlıyor sigarayı anlatan yazı; karşı çıktıklarında, hayır dediklerinde sen içmeye devam edeceksin fosur fosur...

- Davranışlarında saygılı olmayı düşünürler. Felsefeyle beliren bilimsellik, gelişiyor; hatalarını onarıyor... Lidyalılar parayı buldu; bizde plastikten yapılanı... Dünyanın çeşitli ülkelerindeki merkez bankaları kağıt yerine plastik banknot basmayı planlıyor. Üzerindeki şeffaf bölgeler bulunan bu paraların sahtesi yapılamadığı gibi kağıda göre çok daha dayanıklı olması onu üstün yapıyor...Eski periyodik tablolar olmasa nasıl son şekline kavuşurdu kimya...Hepsinin ayrı ayrı, kendine göre mantığını incele...*

- Konuşmalarında doğru olmayı düşünürler. Yanıldığını kabul eder bilimin insanları, gerektiğinde. Son gelişmeleri takip eder. Geçen yılın en önemli buluşlarından biri de maddeyle çok az etkileşen nötrinoların kılık değiştirmesidir... Fakat farkındasın, kimyanın eğrisinde bir düşüş yaşanmakta. Neden?*

- İşlerinde ciddi olmayı düşünürler. Beyin gelişime yönelik kitaplar taranır da sorular çıkarılır. Her soru için ciddi ciddi düşünülür...

- Kuşkuya düştüklerinde soruları nasıl soracaklarını düşünürler. Ne sorduğun kadar nasıl sorduğun da önemli. Hatta kime, nerede sorduğunda... Röportaj için üniversiteye gitmek istedik; önce yanlış yerde otobüs bekledik sonra...

- Öfkelendiklerinde sorunları düşünürler. Elini sertçe masaya vurdu genç adam. "Kahrolsun, gözlemleyemediğim bir şeyler var. Farkındayım ama..." dedi. Aylar sonra başarısını dergiden okuduk...

- Kazancı gördüklerinde adaleti düşünürler. "Bir Bilimadamının Romanı" Oğuz Atay'dan sonra bir bilimadamının öyküsü yazılmaz mı... Kazandığı Tubitak ödülünü anlatıyor bizlere Çetinkaya...*

EYVAH BASINÇ DÜŞÜYOR!

Elvan SONGUN

Bugün hava çok sıcak ve şu anda denizin derinliklerine doğru ilerliyorum. Burada gördüğüm şeyler muhteşem. Başka bir yaşamda dolaşıyorum şimdi. Fakat... Bir şeyler ters gidiyor sanki. Şu an başım dönmeye başladı. Kulaklarım uğulduyor ve sanırım burnum kanıyor. Çünkü basınç artması gazların çözünürlüğünü artıracağı için yüksek basınçtan dolayı havadaki azot vücudumdaki kanda daha fazla çözündü. Daha fazla derinlere inmek istemiyorum ve bir an önce yüzeye çıkmalıyım. Bu yüzden ayaklarımı şimdi daha hızlı çırpmaya başladım. Fakat yine bir şeyler ters gidiyor. Eski dalışlarım 40-65 ft arasındaydı. 90 ft de olabilir; şu ana kadar hiç denemedim. Yeniden başım dönmeye başladı. Şimdi 66 ft teyim. Basınç yaklaşık 2 atm. Etrafımı çok zor işitebiliyorum ve galiba beynimde gaz embolileri oluşmaya başladı. Birazdan felç geçirebilirim. Ayaklarımı çok zor çırpabiliyorum, eklemlerim ağrıyor. Sanırım şimdi de deri altı amfizemini yaşıyorum ve vücudumun çeşitli yerlerinde kanamalar hissediyorum. Yüzeye daha çok var! Şimdi yüzey çıkarsam ciğerlerimin hacmi 1,6 kat artacak. Artık son çareye başvuruyorum. Nefesimi tuttum ve çok hızlı bir şekilde su yüzeyine çık...tım. Fakat yüzeye ani çıktığım için basınç düşük olduğundan üzerimdeki basın aniden düştü ve vücut sıvılarımdaki çözünmüş azot kabarcıklar oluşturarak uzaklaştı; bu olay kılcal damar çeperlerimde yüksek bir basınca sebep oldu. Bu yüksek basınca artık dayanamayacağım!

-Dalgıç baş ağrısından nasıl kurtulacağını bilemedi. Damarlarındaki kan sanki daha hızlı akıyordu. Vurgun mu yemişti yoksa? Yoksa bu vurgun dalgıcın glot spazmı geçirmesine mi sebep oldu?

Çoğumuz günlük hayatımızda vurgun olayı ile yüzleşmek zorunda kalmışızdır. Bu olayı önlemek ve korunabilmek için bilmemiz gereken bazı önemli noktalar var. Azot gazı, oksijenle kolay karışabilmesine rağmen ciddi bir problem oluşur. Azot gazının kısmi basıncının 1 atm yi geçmesi üzrine azot, kana karışır; bu da azot komasına sebeb olur. Dalgıçlar üzerlerinde sarhoşluk etkisi yaratan bu komaya girmemek için önlem alırlar. Bazıları; vurgundan korunmak için dalgıçlar tüplerinde sıvılaştırılmış hava (azot-oksijen) yerine sıvılaştırılmış helyum-oksijen karışımını kullanırlar. Çünkü helyum gazının çözünürlüğü azot gazının üçte biridir. Bu sayede yüksek basınç değişikliklerinde helyumun çözünürlüğü daha az etkilenmektedir. Yani basınç azaldığında vücut sıvısından uzaklaşan çözünmüş gaz daha az olacağından, vücut bu az miktardaki değişime kolaylıkla uyum sağlar. Böylece vurgun önlenir.

Vurgun olayı ani ve yüksek basınç değişikliklerinin yaşandığı derin su dalgıçlarının yanı sıra basınç odalarında çalışan işçilerde de görülür.

Basınç değişimi fiziği, baş dönmesi biyolojiyi çağrıştırsa da tüm bilimler iç içeydi. Kimya güzeldi, fizik de biyoloji de...

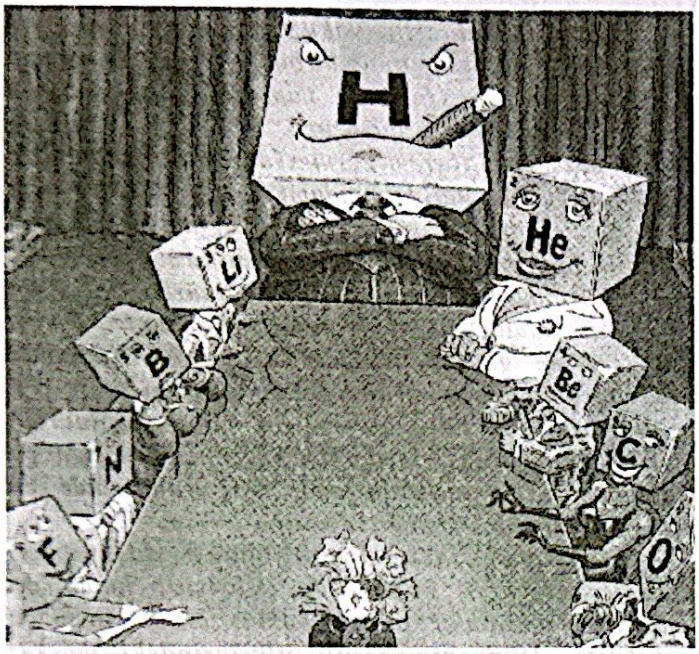
Kaynaklar: www.kimyaokulu.com, Kimya Güzeldi, Fizik de Biyoloji de.

"Duygularınızı düşüncelerinizi ve eylemlerinizi değiştirirsek; önce düşlerimizi ve güçlerinizi değiştirmemiz gerekir"
S. Bragger

Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv. 10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

MİNİK ODALARDA DÜŞLER ÜLKESİ

Sabiha TEZCAN

Eskiden beri kimyacılar elementleri sınıflandırmayı düşünmüşlerdi. Çalışmalarımızı düzensizlikler içinde yürütmek hepimiz için zor olsa gerek. Bu sınıflandırmada elementlerin özellikleri belli bir düzen içinde değişirse kimyacıların işi epeyce kolaylaşacaktı. Bugünkü anlama yakın periyodik sistem 1869'da Rus Kimyacı Dimitri Mendeleev tarafından yapılmıştır. 1871 de de Alman Bilgin Lothar Meyer; Mendeleev' den habersiz olarak bir periyodik cetvel yapmıştır. Bu periyodik cetvelleri hazırlarken Meyer atomların çaplarını, Mendeleev ise atom kütlelerini dikkate almıştır.

Zamanla 112 element 7 periyot ve 18 düşey sıraya dizilerek günümüzdeki periyodik cetveli oluşturdu. 112 elementten sonra boş kutucuklar içeren periyodik cetvel keşfedilmeyi bekleyen elementlere yer ayırmış durumda. Biraz da bu küçük odalara sığmış, büyük dünyaların en önemlilerinden bahsedelim;

Periyodik cetvelin en başında yer alan Hidrojen biraz haykırı bir element. Hatta Mendeleev tarafından hiçbir düşey sıraya uydurulamayıp bir kenara bırakılmış. Günümüzde geçerli olan periyodik cetvelde de kendisinden farklı özellikler gösteren elementlerle aynı grupta yer alıyor. En hafif ve en basit element olan Hidrojen elementlerin % 90' ını oluşturmaktadır.

VIII A grubunda yer alan Helyum dünyada keşfedilip yalıtılmasından otuz yıl önce 1868 de Güneş tutulması sırasında Güneş tayfında saptandı. Helyum ismi yunan Güneş tanrısı Helios' tan gelir.

Hidrojenle aynı grupta ve onun hemen altında yer alan Lityum, Hidrojenin aksine doğada az miktarda bulunur. Manik depresyon tedavisinde kullanılır.

IV A da yer alan karbon yaşamın en önemli bileşiklerinde yer alır. Karbonun hemen altında yer alan silisyum da yer kabuğu bileşiminin yarıdan fazlasını oluşturur.

Lityumun bir alt katında yer alan Sodyum bıçakla kesilebilecek kıvamda, zehirli, reaktif bir metaldir. Daha çok sofra tuzu bileşiminden tanıdığımız sodyum sokak lambalarında kullanılır ve turuncu renkli ışık vermelerini sağlar.

VI A da yer alan Oksijende yaşamın temel bileşenlerinde yer alır. Oksijen aldığımız her nefeste akciğerlerimize dolan yakıcı bir gazdır.

VIII B grubunda yer alan Demir içeriğinde 26 proton taşır. Eğer demir büyük kütleli yıldızların merkezinde üretilirse süpernova adı verilen patlamaya yol açar.

VI B grubunda yer alan Uranyum 1789'da keşfedilmiştir. Adını Uranüs gezegeninden alır. Radyoaktif bir element olan uranyum Hiroşima' yı yok edecek kadar güçlüdür ve en ağır element olarak bilinir.

VII B de yer alan Neptünyum İsmini Neptün gezegeninden alır ve Gineş sisteminde Neptün' ün Uranüs' ün arkasından gelmesi gibi periyodik cetvelde Uranyumun hemen arkasından gelir.

VIII B de yer alan Plutonyum da yine Güneş sistemindeki dizilişi örnek alarak Neptünyumun ardından gelir. Uranyum gibi radyoaktif bir element olan Plutonyum Nagazaki'yi haritadan silip ikinci dünya savaşını sona erdirmiştir.

Böylesine sistemli ve şaşırtıcı odacıklardan oluşan periyodik cetvelin son günlerde değiştirilmesi gündemde. Yapılacak değişiklikle B gruplarının ortadan kaldırılıp 18 tane A grubunun yer alması planlanıyor. Bakalım önümüzdeki günlerde bu periyodik dizilişin parçalarında ne gibi değişiklikler olacak, elementler bize ne gibi düşler sunacak?

Yararlanılan kaynaklar:
Bilim Teknik, Ekim 2002 sayısı
Faruk Karaca, Lise 1 kimya ders kitabı

"Metodlu düşünmeyi alışkanlık haline getirmedikçe öğretimin hiç bir değeri yoktur." **DIMMENT**

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

ŞİİRİÇİ HATLAR

Aylin GÖKE

Çizim : G.Çağlar SAYAN

HER KENTİN BİR HİKAYESİ VARDIR.
KEŞKE ŞİİRİ OLSA DİYENLERE...

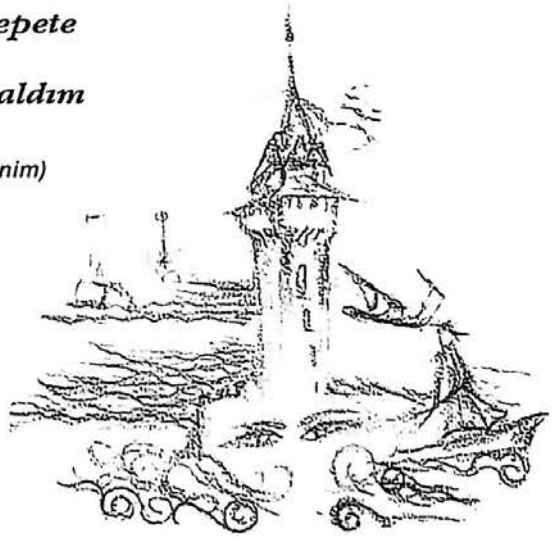
sokaklarda
solur evler
sokaklarla atar nabız kentlerin
sokaksız kent
kentsiz ülke
kahkahanın yanıbaşı gözyaşı
H.Hüseyin

"TANRIM SİZ ŞU UPUZUN ANADOLU'YU ÇOCUKLUK GÜNLERİNİZDE Mİ YARATTINIZ?" Cemal SÜREYYA

Deniz düşlerin mekanı
Köprüden geçmez karşıya, hep vapurla geçer C. Süreyya
Belki bir sabah Kızkulesi'deki o kızı görürüm diye
Saçlarını tararken
Kızkulesi'ndeki kıza karşılıksız âşk
Kule'de Düş Var (Feyza PERİNÇEK)

Üzüm koydum sepete
Yâr oturmuş tepede
İstanbul'dan kız aldım
Şan olsun memlekete
(Anonim)

Ay doğar sini gibi
Salınır selvi gibi
Yârin kokusu gelir
İzmir'in gülü gibi
(Anonim)

"Altı tuz
ortası kız
iistii yıldız"

elime yaklaşan bir kar köpüğüydü
tutmak istedim pembeden ayakları
kızın saçlarına dönünce kanatları
anladım; bu, bizim oraların martısıdır
sudaki çığlıydı gelen izmir'den
'git' diyordu çığlığı, git
var git izmir'ine...
(Aylin GÖKE)

Eremedim vefasına dünyanın
Bülbül konmuş sarayına Konya'nın
Beyler besler merak için tazıyı
Kadir mevlam böyle yazmış yazıyı
(Anonim)

BİL Yeni Sistem DERŞHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

Aydın'dan bir sözcük takıldı aklıma
Belleğim paydos
Gelmiyor o sözcük dilimin ucuna
Eski Çine'yi, Antik Köprü'yü geçip
Çine Çayı'nın kenarına dizeye durmuş
Güzelim pembeleri görmemle
ZAKKUM diye haykırışım bir oldu...
O zakkumlar ki evvel-zamanda
Çoban Marsiyos'ın kavalını dinlemişler

(Can YÜCEL)

Her gün serhoş her gün serhoş
Şu Aydın'ın uşağı
Al kanlara boyanmış da
Trablus'un kuşağı

(Anonim)

Özenli eller gezdi üzerinde
Mavileyin bakışlarıyla
Seçildin, beğenildin
Adına "çini" dendi
Kütahya'dandım.

(Aylin GÖKE)

Kütahya'nın ardındayım
Saatin dördündeyim
Eller uykusun uyur
Ben yârin derdindeyim *(Anonim)*

konya'dan beyşehir'e pancar taşıyan ağır kamyonlarla
yük tadında bir sabahın güzelliğine döküldüğüz
fezat'ın güneşli buğdaylara yüz süren suyuyla akarız güneye
yüzlerimiz kapatelar üstüne çizgi çizilir adımızın
yolken olurur bütün ömürlere
kırılan gençliğimizle *(Ahmet ÖZER)*

"Herkesin bir kenti vardır. Bir insanı sevmek gibidir bir kenti sevmek; tanınmayan insan, gidilmeyen kent sevilebilir mi? Herkesin bir kenti vardır; YA SENİN KENTİN? Hani sokaklarında bir misket için debelendiğin... Bir kent gidince ve bir sevda ayrılınca biter mi? Bir kent bitse bile, bir sevda bitse bile; o kente ve o sevdaya gitmiş olmak bitmez"

(Yılmaz Odabaşı)

Düşünüzde kalmış ya da düşlerinizde yer alan kenti de siz çizin!

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

KİMYA EĞRİSİ

Necati AKKAYA

Atom çekirdeğinin çevresindeki elektron fotoğrafının fotoğrafı çekildi. Bazı bilim insanları görüntüleme araçları için attosaniye (saniyenin milyar kere milyarda biri) ölçeğinde örtücü hızları geliştirirken, diğer araştırmacılar da aynı süre içinde atoma çarpıp geri dönen son derece kıza atılımlı lazerleri geliştirdiler.*

Ne çok şey değişiyor günümüzde; kimya nasıl da hızla değişiyor... Bu kadar çok şeyi bulan kimyacılar da kim...ya? Bak işte Fransızlara göre kimyacılar ve kimya şöyle tanımlanmış: "Kimyacılar; kendilerine özgü dilleri, kanunları ve birtakım gizlilikleri olan, uğraştıkları mesleğin topluma bir yararı olmayan, toplum içinde yalnız başına kalmayı seven, toplum içinde küçük bir gruptur". İşte bundan 250 yıl önce kimya ve kimyacılar bu şekilde tanımlanmıştır. Ama geçen zaman içinde çok şey değişmiştir.

21. yüzyılının başına kadar, gelişmiş, yani sanayileşmiş, ülkelerin sektörlerinin başında kimya sektörü gelmekteydi. Üretim sektörüne hizmet veren tek sektör kimya sektörüdür. Kimya sektörünün etki gücü bakımından "kimya sanayii olmadan sanayileşmenin düşünülmesi, kan dolaşımı olmadan bir insanın yaşamını sürdürebilmesini düşünmek gibi imkânsız bir şeydir" diyebiliriz.

19. yüzyılın ikinci yarısından sonra, dünya nüfusunun hızla artışı karşısında insanlık büyük bir tehlike ile karşılaşmıştır. Toplumun giderek artan ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yeni bir takım maddelerin hazırlanması lüzumu kendini göstermiştir. İşte burada kimyacılara büyük görevler düşmüştür. Mesela, yağ tüketimi giderek büyük artış göstermiştir. Bu tüketimin çoğu sabun sanayiinde olmaktadır. İşte sentetik yoldan üretilen deterjanlar sayesinde büyük miktarda yağ insan yaşamı için daha yararlı olan gıda sanayii sektörüne ayrılmıştır. Bütün bu buluşlar kimyacıların araştırmaları sayesinde mümkün olmuştur. Bu gelişme sonucu olarak, kişi ve toplumlar daha ferah ve daha mutlu bir yaşama kavuşmuş, daha iyi şartlarda beslenme ve sağlık sorunlarının çözülmesiyle insan ömrü de uzamıştır. 20. yüzyılda kimya Sanayii'ndeki baş döndürücü gelişmenin, insanlık aleminin yaşantısında büyük etkisi olmuştur. Yukarıda da ifade edildiği gibi, birçok hayati problem kimya sayesinde çözülmüş, dünya büyük bir felaketten kurtulmuştur.

Kimyacı ve biyologların ortak çalışmaları canlı organizma alanında da büyük ilerlemeler kaydetmiştir. Biyokimyadaki araştırmalarla hayatın sırrını çözme yolunda büyük adımlar atılmıştır. Kimyacılar, insan hayatı için çok önemli olan vitaminleri ve hatta hormonları imal etmekle kalmamış, kalıtımın temel etkeni olan DNA polimerini de keşfetmiştir. Kalıtımın sırrı çözüldüğüne göre, kimyacıların bir gün hayatın sırrını da çözmeleri beklenemez mi? Peki DNA'nın çözümününe yardımcı olan kimya DNA'nın kullanımı söz konusu olduğunda aynı performansı gösterebilecek mi yoksa son zamanlardaki düşüşüne devam mı edecek?

Yararlanılan kaynaklar: www.kimyaokulu.com
Bilim Teknik Dergisi Ocak 2003 sayısı

düş'ün bul

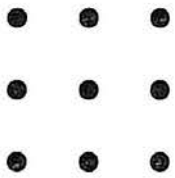
Övünç YILMAZ

Gerçeğin katı sınırları vardır. Bir şey varsa; vardır... Fakat kapatabilirsen gözlerini; hayal karışır dünyana. Aklına daha önceden gelmeyen fikirler vardır. Değişik çözüm yöntemleri, olanaklar mesela... Öyle kolay değil ne yazık ki hayal kurmak. Gerçek, bir kere öğrenilince yerini düşe bırakmayan, o soğuk kavram... Düşünce gücünü arttıran faktörlerin arasında kuşkusuz hayal kurmak da yer alır... Genişlet ufkunu, ne duruyorsun be, çöz şunları...

1- Dört yanı çelik kaplı bir odadasınız. Kaleminiz havada boşlukta duruyor, yere düşmüyor. Kaleme bir fiske vuruyorsunuz, havada uçarak gidip duvara yapışıyor. Acaba nerdesiniz?

(uzayda değil)

2- Şekildeki 9 noktayı birbirine bağlı 4 çizgi ile birleştirin.

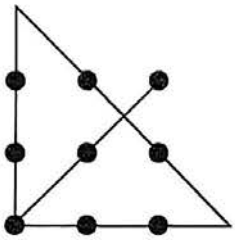

3- Üç basamaklı bir sayı alalım.Örneğin 375. Bunu iki kere yan yana yazalım: 375375. Bu sayı 7,11 ve 13 ile kalansız bölünür. Üç basamaklı sayı ne olursa olsun bu kural değişmez bunun açıklaması nedir?

Bak işte, bunlar da benim görebildiğim yollar... Sen daha farklısını bulmalısın.

1-Serbest düşmekte olan bir asansörde ya da bir uçakta

2-

3- 375'in yanına bir kez daha yazılmasının anlamı 375'in 1001 ile çarpılmasıdır.1001 de 7,11 ve 13'ün çarpımıdır.

"Akıl susunca düşünce durur. Düşünce durunca hareket durur, hareketsizlik çürümenin eşiğidir."

GAZALİ

Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

Mustafa Demir ile Röportaj

İrfan ILGIN
Ece ÖZTÜRK

Asit yağmurlarından önce

...Su döngüsünü anlatıyordu öğretmen. Göl ve denizlerden buharlaşan su buharı atmosferde soğuk hava kütleleri ile karşılaşınca... ve yağmur suyu saf sudur; steril su da denmektedir... Tabii asit yağmurlarını bu açıklamaya katamayız... Asit yağmurlarının bir damlası düşünce yeryüzüne...

Asit yağmurları nasıl oluşur?

Havadaki SO_2, NO_x ve CO_2 havadaki nemle birleşerek aside dönüşür. Burada H_2SO_4, H_2CO_3 (? soralım) oluşur.

Bu asidik gazlar nereden gelir?

SO_2, katı fosil yakıtlardan (kömür vs.) ; NOx, egsoz ve büyük sanayi bacalarından; CO_2 ise bütün yakıtlardan açığa çıkar.

Asit yağmurlarının çevreye ve canlılara ne gibi etkileri var?

Bütün canlılara ve doğaya etkisi vardır. Örneğin bitkilerde yaprakların kurumasına sebep olarak bitkilerin fotosentez yapmasını önler. Öte yandan asitli yağmur toprağa inerse bitki kökleri zarar görür. Bitki beslenemez. Ayrıca toprakta normalde çözünmeyen maddeler asitli yağmurla çözünür hale gelir ve bu şekilde bitki istemediği maddeleri de alır ve zarar görür. İnsanlarda vücutta tahrişe, solunum yollarının zarar görmesine sebep olur. Özellikle astım hastaları asit yağmurlarından çok etkilenir. Yakın çevremizde ise metallerin paslanmasına, çürümesine neden olduğundan ekonomik kayıplara yol açar.

Asit yağmurlarının antik kalıntılara etkisi var mı?

Evet, var. Asit yağmurlarının normalden fazla çözünmeye sebep olduğunu söylemiştik. Asit yağmurlarının bu özelliği tarihi kalıntıların aşınmasına ve zaman içinde tanınmayacak hale gelmesine sebep olur. Örneğin Nemrut Dağı'ndaki tarihi kalıntılar toprak altında yüzyıllarca bozulmadan kalabilmesine rağmen günümüzde asit yağmurlarının etkisiyle tanınmayacak hale gelmiştir. Bazı Avrupa ülkelerinde heykeller boyanıyor. Bu yöntemle asit yağmurlarından kaynaklanan zararlar büyük ölçüde azaltılıyor.

Asit yağmurlarını önlemek için neler yapılmalı?

Sanayide ve evlerde fosil yakıtlar kullanılmamalı, enerji tasarrufu sağlanmalı, doğal kaynaklara yönelinmeli. Örneğin termik santraller yerine barajlar önem kazanmalı. Ayrıca güneş enerjisi kullanımı yaygınlaştırılmalı.

Doğal gazın en çevreci yakıt olduğu söylenir. Oysa doğal gaz da fosil kaynaklı bir yakıt. Nasıl oluyor da çevreye zarar vermiyor?

Doğal gaz borularla iletildiğinden borulara zarar vermesin diye içindeki kükürt alınır ve yakıldığında kükürt çıkarmadığından çevreye zarar vermez.

Asit yağmurlarının en büyük etkeninin büyük sanayii bacalarından çıkan gazlar olduğunu söylemiştik. Bu gazların atmosfere vereceği zararları azaltmak için ne gibi yöntemler uygulanmalı?

Açığa çıkan kükürt, filtre vb. yöntemlerle tutulmalı, atmosfere gitmesi önlenmeli. Ne yazık ki filtreler çok pahalı ve sanayi kuruluşları filtre takmamak için çeşitli yöntemlere başvuruyorlar.

Asit yağmurları Aydın için bir tehlike mi?

Evet ama diğer kentlere oranla oldukça düşük bir tehlike. Biliyorsunuz ilimizde Aydın Tekstil'den başka büyük sanayi kuruluşu yok. Sanayi kuruluşu fazla olan illerde Aydın'a göre çok daha büyük tehlike var.

Yıllara göre asit yağmuru miktarındaki değişim nasıl?

Bu konuyu iki boyutlu düşünmemiz gerekiyor. Öncelikle enerji ihtiyacı arttığı için kullanılan yakıt miktarı artıyor ve asit yağmurları da artıyor. Diğer taraftan asit yağmurlarının zararları günümüzde daha iyi bilindiği ve bu konuda çeşitli projeler geliştirildiği için asit yağmurları azalıyor.

Asit yağmurlarından sonra

"Görmeden görebilirim ama düşünmeden düşünemem."

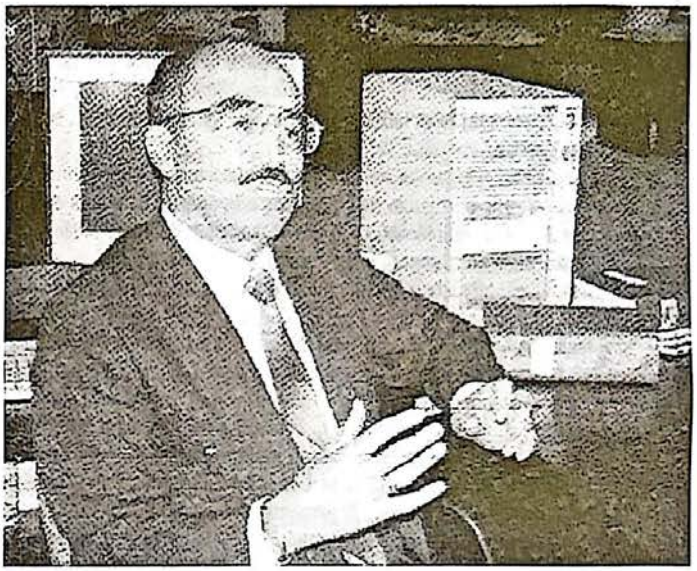
PAUL VALURY

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

KARARLI BİR BİLİM ADAMI...

PROF.DR. BEKİR ÇETİNKAYA

Kimya Topluluğu

Dünyada organometalik kimya bilimine büyük katkı sağlamış ve sağlamakta devam eden- Prof. Dr. Bekir Çetinkaya, organometalik bileşiklerin sentezi ve katalizör olarak kullanılmalarını ortaya koyan uluslar arası düzeyde yaptığı çalışmalarıyla 2002 yılı TÜBİTAK Bilim Ödülü'nü aldı. Organomatalik kimya, en az bir metalik-karbon bağı içeren bileşiklerin kimyasıdır. Organik ve inorganik kimya arasındaki çizgiyi kaldırması ve katalizörlerle de ilişkili olmasından dolayı gelişmesi hızla gerçekleşmektedir.

Reaksiyona girenler, ürün(ler) ve katalizör aynı fazda ise homojen, ayrı fazda ise heterojen katalizör adını alır. Homojen katalizörler genellikle sıvı fazda gerçekleştirilir. Ayrıca bütün katalizörlerin enzimler gibi seçici olması istenir. Homojen ve heterojen katalizörlerin birbirlerine üstünlüklerinden dolayı onları bir arada toplamak amacıyla araştırmacalar şimdilerde heterojenleştirilmiş homojen katalizörlere yöneldiler.

Prof. Dr. Bekir Çetinkaya aminokarbon bileşikleriyle doktorası sırasında, 1969'da, tanıştı. Tezi metal-karben komplekslerinin sentezi ve kimyasal özellikleri üzerineydi. İlk başarısını da elektronca zengin alken (tetraaminoalken)lerdeki C=C bağının $[PtCl_2(PEt_3)]_2$ dimeriyle simetrik şekilde bölünebileceğini, ayrılan alken parçaların platin atomu üzerine, PEt_3 ligandına trans konumdan bağlandığını kanıtlamakla sağladı. Tüm çalışmaları mutlu sonla bitmedi tabii ki; araya askerlik döneminin girmesi, İngiltere'den Türkiye'ye döndüğünde çalışmalarını binbir güçlükle yürütmesi... Prof. Dr. Çetinkaya, zorlukların arasında bir araştırmayı sonuca götürmenin ayrı bir zevki olduğunu belirtiyor. Ayrıca elinde olmadan çok sık üniversite değiştirmesinin, araştırmalarını olumsuz şekilde etkilediğini göz ardı etmememiz gerekir. Prof. Dr. Çetinkaya yalnızca bu sebepten ötürü, sentezlediği P=P bileşiğini yayınlamakta 10 ay gecikmiş ve bu konuda dünyada çalışmalar yapan bilim adamları arasında ilklerden biri olmasına rağmen, 'ilk'ler arasına girememiştir.

1977'de doçent olan Çetinkaya, Ocak 1978'de E.Ü. Eczacılık Fakültesi'ne atandı. 1982'de Ege Üniversitesi'nde Profesörlüğe yükseltildi. Mart 1983'de İnönü Üniversitesi Kimya Bölümüne İnorganik Kimya Profesörü olarak atandı. Şubat 1997'den bu yana Ege Üniversitesi Kimya Bölümü'ndeki görevine devam etmekte.

Çetinkaya, Haziran 1997-Nisan 1998 tarihleri arasında Fulbright bursuyla Kuzey Carolina Eyaleti Chabel Hill Üniversitesi'nde ziyaretçi profesör olarak çalıştı. NATO, British Council, Royal Society, CNRS ve TÜBİTAK gibi kuruluşlardan aldığı destekle yurtdışı ve yurtiçinde araştırmalar yaptı. 2001 sonunda, uluslar arası hakemli dergilerde yayınlanmış 64 makalesi var. Evli ve iki çocuk sahibi Çetinkaya'nın eşi de bir kimya profesörü... Kimyacıların bir düş'ünü yaşamış Çetinkaya; düşe giden yollar ne de dikenliymiş...

Yararlanılan kaynaklar:
Bilim ve Teknik dergisi 402. sayı Aralık 2002

"En eski ve en kısa kelimeler olan "Evet" ve "Hayır"; konuşurken en çok düşünülerek harcanması gereken kelimelerdir."
PYTHANGORAS

Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar İçi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

BİR DÜŞÜN BULUŞU

Gamze GÜZEL

Göz kapakları iyice ağırlaşmıştı. Başı yana düşmek üzereydi. Otobüs, Londra'nın kıvrımlı yollarında ağır ağır ilerlerken, yolcuların üzerine de bir ağırlık bulutu indirmişti yavaş yavaş. Artık dayanacak gücü kalmamıştı Friedrick August Kekule'nin. İşte... Başı yana düşmüştü bile. Göz kapakları ise çoktan kapanmıştı. Artık tatlı bir uykunun kucağındaydı Kekule , biraz sonra olacaklardan habersiz.

Kekule, derin uykusundayken, aniden irili ufaklı birkaç çılgın atomcuk ortaya çıkıverdi. Hiç durmadan deli gibi dans ediyorlardı. İki küçük atom birbirlerine sarılırken bunlardan daha büyük bir üçüncü atom ikisini de kucaklıyordu. Üçlü atom topağını ise daha da büyük bir atom sarıyordu. Sonra hepsi, en büyüklerinin başı çektiği halaya katılıyor, bir halka oluşturarak çılgınca tepiniyorlardı.

Kekule, uyandığında hala gördüğü düşün etkisindeydi. Çılgın atomlar aklından çıkmıyordu. Onların sadece bir düşten ibaret olmadığını düşünüyordu. Yanılmıyordu da...

Leibig'in kimya sayesinde bir cinayeti ortaya çıkarmasından etkilenerek kimyacı olmaya karar veren Kekule, Giessen ve Paris'te eğitimini tamamladıktan sonra 1853'te, Londra'da Williamson'un yanında asistanlığa başlamıştı. O günlerde organik kimyacıların kafaları soru işaretiyle doluydu. Moleküllerin, atomların çeşitli düzenlemelerinden oluştuğunu biliyorlardı. Fakat molekül yapılarını ortaya çıkaramıyorlardı. Çünkü bu amaçla yapılacak tepkimelerin, molekül yapısını zaten bozacağını düşünüyorlardı. Bu yüzden bu konudaki bütün sorular yanıtsız kalmıştır.

Kimin aklına gelirdi ki tüm bu soruların yanıtlarının bir düşte, sadece bir düşte saklı olduğu. Kimya aleminin en büyük organik kimyacılarının bile çözüm getiremediği bu büyük sır ilk olarak Kekule'nin düşünde aydınlığa kavuşmuştu. Belki de Kekule'nin aklına gelecek en son şeydi bir dost ziyaretinden dönüşte kimyanın o büyük sır kapısını uyurken aralayacağı.

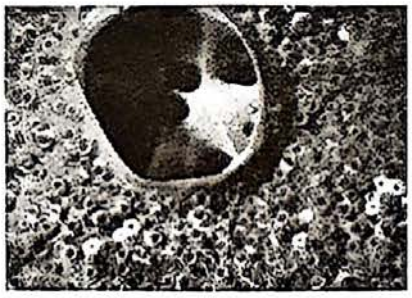
Kekule, yurduna döndüğünde, gördüğü düşün uyarısını unutmamıştı. 1858'de Heildberg ve Ghent Üniversitesinde çalışırken yayımladığı bir yazısıyla yapısal organik kimyanın yolunu açtı. Bu yazısında Karbon atomlarının birbirleriyle birleşirken her uzunlukta ve karmaşıklıkta bağlar,zincirler ve halkalar yapabileceği görüşünü öne sürdü.

Kekule, bu çalışmasıyla, Kimyanın en büyük yapı taşlarından birini keşfetmiş ve yerine oturtmuş oldu. Gördüğü düş, onu asistanlıktan "Aromatik Kimyanın Babası" ünvanına ulaştırdı.

Kim bilir, belki de hayatımızın bazı keşfedilmeyen gerçekleri düşlerde saklıdır...

KAYNAK: Kimya güzeldir ama Fizik de Biyoloji de.

Bilimsel incelemeler olmasaydı insanoğlu adımlarını atarken korkardı. Teknoloji izin verdi fotoğrafları binler kere büyüttünüz ve netleştikçe kareler tanımanız zorlaştı. Yandaki fotoğraf size neler düşündürüyor?

* Düşen bir su damlası

YÜKSELTGENME VE İNDİRGENME TEPKİMELERİ

Ayşegül GELMİŞ

Tavan arasına kaldırdığım babaannemdem kalma demir kabartma kutunun paslandığını gördüm.Artık Kimya sözlüğümüze yeni terimler ekleme vakti:

"Birçok kimyasal tepkime sırasında tepkimede yer alan atomlar ya da iyonlar kendi aralarında elektron alışverişi yaparlar.Örneğin nitrik asit bakır metali ile tepkimeye girdiğinde,bakır atomları elektron vererek cu^{+2} iyonları haline geçer,nitrik asit ise elektron alır.Elektron veren atomlar veya iyonlar yükseltgenmiş,elektron alan atom veya iyonlar ise indirgenmiş olur.İndirgenme ve yükseltgenme işlemlerinin yer aldığı tepkimelere yükseltgenme indirgenme tepkimeleri(redoks) tepkimeleri denir.

İlk olarak 1857'de bu tepkimelerin günlük hayata katkılarını görüyoruz.Metal cevherinin indirgenmesiyle üretilen çoğu metalin ileri bir saflaştırma işleminden geçirilmesi gerekir.Örneğin demir,büyük ölçüde oksitlerden oluşan demir cevherinin,yüksek bir fırında kokla birlikte indirgenmesiyle üretilir.Bu işlem,bu kırılgan metalin çeliğe dönüştürülmesine büyük katkı sağladı.

1960'lardan sonra ise fotoğraf stüdyolarında bu tepkimelerin yararlarını görüyoruz.Magnezyum metali bu yıllardan sonra ticari olarak tel ya da levha halinde kullanılmaya başlandı.Bu metal havada kolayca yanarak magnezyum okside yükseltgenir,bu sırada çıkardığı çok parlak alev sayesinde eskiden fotoğraf stüdyolarının aydınlatılmasında(şimdiki flaşlar yerine)kullanıldı.

Bu tepkimeler hoşumuza gitmeyen durumlarda da karşımıza çıkabiliyor.Örneğin margarin ve diğer katı ya da sıvı yağlar havadaki oksijenin neden olduğu yükseltgenme tepkimeleriyle bozulur.Ancak özel antioksidan koruyucular kullanıldığında kullanım süreleri uzayabilir.

Buna karşın baharatların ve otların yükseltgenme tepkimelerinin oluşmasını önleyen bileşikler içerdiğini görüyoruz.

Demir ve çeliğin yükseltgenmesi de hiç sevmediğimiz olaylara neden oluyor: Paslara...Hava ile nemin birarada bulunduğu ortamlarda,bir dizi karmaşık yükseltgenme tepkimeleri sonucunda pas olarak bilinen hidratlı demir oksit oluşur. Ama üzülmeyin!..Yapı demirinin bu şekilde yükseltgenmesi yüzeyin boyanmasıyla önlenebilir,makinelerde ise bu iş için yağ kullanılabilir.

Egzersizler sonucu yoruldunuz..Şöyle bir uzandınız.İşte burada da yükseltgenme tepkimesinin işlevini görüyoruz:Oksijenin azalması kaslarda laktik asit üretilmesine yol açar. Laktik asit ise kanda biriktikçe yorgunluğa neden olur.Ama dinlenme ve oksijen laktik asidin kandan uzaklaştırılmasını ve karaciğerlerde yükseltgenerek etkisiz hale getirilmesini sağlar."

Evet Kimya sözlüğümüze yeni bir terim daha ekledik. Paslanmaların,margarinlerimizin bozulmasının ve benzeri olayların gerçekleşmesinde hep bu tepkimelerin izlerini görüyoruz: Yükseltgenme ve indirgenme tepkimeleri...

"İnsanlar ne kadar az düşünürlerse o kadar fazla konuşurlar" **MONTESQIUE**

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

...VS

İlke MIRIK
milkyfraise@hotmail.com

(h)iç' ten sesler 'dış' a vurumlar

Belirsizlikler içinde .. " Dünden sonra yarından önce" bir zaman diliminde,işte tam da öyle. Dilin ulaşamadığı karalarındayken sen düşüncenin, ancak zıtlıklarla, karmaşayla anlatabilirsin; 'iç' i de, 'dış' ı da. Siyah-beyaz bir fotoğraf gibi, tenorun ve basın düeti gibi, aynı anda sıcakta ve şoğukta olmak gibi,..

Önüm arkam, içim dışım sobe!

DIŞ:

Cânım dünya! Sen ki papatyalarına şarkılar söylediğim martılarla; bir de güllerine. Bir kahve kokusu mutluluğuna bulandığım; öldüğüm, ama öldürmeyi üstlenmediğim karıncanı bile; bazen göğüne kör; bazen yazına ebe olduğum; ama hiç körebe olmadığım oyunlarında.

Senin bahara hasret ama kıştan vazgeçmeyen göklerinin altında, çiçekler açmakla yitmek arasına sıkışmış. Oysa kaç zamandır küçük prensesler egemenliklerini çiçekten taçlar takarak piknik ahalisine ilan etmek istiyorlar.

Kaç zamandır hayaller büyütüyor okuldaki en büyükler, gitmek üzerine. Ve anılarına isimleri unutulmaya mahkûm; ama yüzleri, gülüşleri ve de kokuları asla silinmeyecek insanlar ekleyip... Ve insanlar anıları kadar var olur .. ve-saire.

'Biz artık savaş istemiyoruz.' kaç zamandır. 'Us' landık, 'düş' lendik,. Yapacak çok şeyimiz var.

Aşklarını nefretleriyle aynı renge boyayan dünya! Barış benimle; barış ki büyümek ve büyümeden yaşlanmak arasında gidip gelmesin çocuklar.

Daha oynayacak çok oyunum var baharlarında.

İÇ:

Oynayacak çok oyunun var baharlarda. Sense bir gelecek bulmaya çalışıyorsun kendine kalın kalın kitaplar arasında. Beyaz önlük, tebeşir tozu, makine yağı, para, borsa, olmak... A,B,C,D,E. İşte koskoca bir hayatın önünde yalnız başınasın.

Bir şey söyleyeyim mi? Senden iyi kelebek olur aslında. Hadi, bir kılık uydur kendine. Her renkte bir anlam bul. Bana bir bayram fısılda.

I- Beyaz kelebek -mutluluktur.
Beyaz kanatlarını takınıp gel,mutlu olmalısın. Bak,papatya da öyle yapıyor. Acılarına reklam al. Uçurtmaların kuyruğuna kahkaha ol,kanatlarına uçmak yaraşır,uçup beyaz bulutlara dokunmak.

II- Kahverengi kelebek, "kötülük göreceksin" demek.

Ne de meraklısın kuru çiçeklere, defterinde inci gibi yazını överken, insanların çiçeği görüp 'ne kadar da hisli bir küçük kız' olduğunu söylemelerine.

Bahar bahar,defterinin arasında kır çiçekleri kurutuyorsun. Kuruyorlar,yeşil gövdeleri kahverengiye dönüşüyor. Baharı küstürüyorsun.

III- Siyah kelebek, ölümü fısıldar.

Fark ettin mi? Defterindeki papatya topraktakinden önce kurudu.

Bir çocuk gülüşü kanadın
Kanadın seni uçuran, çocuk sustu.
Bir geç baharı paylaşıyoruz aramızda
Bir sana, bir bana
Bir sana, çok bana
Hangi güneş adil ki ışığını yayarken ..

* * *

Aynı düşlemde iki nokta bir sevda belirtir mi?

Biz,..

Kanatlarımızı naftalinleyip yeni baharlar beklemeye başladık çoktan. En çok da bahara ihtiyacımız var çünkü.

Yurtsuz düşleri uykularında toplayan kırmızı pelerinli kralların en çok da bahara ihtiyacı var. Kelebek kadar kırılgan yüreklerimizle tüm insanların gözlerinden yansıyarak yaşamalıyız biz. Bu topraklar dar gelir yoksa, incinir kanatlarımız.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar İçi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

Duygu KARATAŞ
duygumkaratas@hotmail.com

"Umutların arasından
Kirpiklerin karasından
Döşte bıçak yarasından
Güneş topla benim için"

YAŞAM

Nereden geldiğimi biliyor muyum da gideceğim yeri bileyim.Herkes yönünü tayin etmek için bir pusula yaratmış,çoğu zaman yanlış pusula ellerindeki, kimsenin bilmediği. Kimi güneşe dönüyor yüzünü,kimi aya. Kimi çoban yıldızını izlemekte" Evler yıkan, beller büken, kanlı mı oldun kervan kıran!" diye söylenmekte. "Niye doğdun sarı yıldız,mavi yıldız!" Yolumuz hala çok uzun,pusulamız yanıltıcı,çarpıyoruz kayalıklara,yol nereye çıkıyor,başı nerde!

Bir nehir akıyor ..usul usul
Suyundan tadıyoruz,tenimize değiyor
Kimin nesi bu nehir,kimlerin hikayesi!
Nasıl da sürüklüyor günlerimizi!

GÖÇ

Ayrıldı yedi kardeş,aralarına mavi dostluklar girdi. Sonra yedi kardeşin çocukları da dağıldılar. Bir türlü sığamadılar topraklara,acıdılar, acıttılar. Her göçün boynu bükük sevdalarını, yitik günlerini, pişmanlık ve özlemin savurduğu kalplerini bıraktılar geride. Bırakılan şehir belki aynı, belki yakılıp yıkıldı. Göçerken göğe yükselen acı bulutları hala ağlar gidenlerin ardından. Gidenler,yaşlı gözlerini şehrin ellerine sıkıştırdılar, gitmeden...

Gençliğim kaldı o şehrin kaldırımlarında
Annemin ağıtları yankılanıyor şimdi dağlarında
Bırakın beni kalayım,
Ağaç dikmiştim,meyve vermiştir belki de
Bırakın,beni bekler bahar yarin yanaklarında.

AYAK SESLERİ VE TÜRKÜLER

Birden yaşamları rüzgara verdik, açtık, göçtük, doymadık. Kan bir şehrin topraklarını sular oldu. Hastalandı bedenlerimizle düşüncelerimiz, alevlendi, güzelleşti, iğrençleşti... Uzaklardan ayak sesleri duyuldu önce, sakin gibiydi. Sonra sesler yakınlaştı, korkutmaya başladı, bazıları umut vericiydi. İnsanlar yürüyordu. Türküler dolanmaya başladı dillerimizde. Umutlu muyduk! Hala umutluyuz ki türküler söylüyoruz, hep umutluyuz.

MUM

Zifiri karanlık, göz gözü görmüyor. Vebalı bir çağdan, kurak mevsimlerden, çorak topraklardan kurtulmalı artık. Ölüyoruz. Künyelerin soğuk yüzüne yazılan adlarımız bir sürü ad gibi kayboluyor. "Biz bir isimden ibaret değiliz. Ruh, kemik, kan, düşünce, duygu, coşkuyuz, insanız. Ölümümüz mezar taşlarında kalmamalı, "insan" buralardan giden, öldürülen. Gözlerimiz bir parıltı görüyor zifiri karanlığın içinde. O da ne! Birileri ellerinde bir mum bize yaklaşıyor. Karanlık bitecek, güneşe çıkarız belki.. Dost eliyle güneşe uzanırız.

Suladığımız düşlerimizin tohumları saçılmadı daha,
Tuzlu sulardan çekilen ağlarda.
Karşı kıyı İyonya,bağırsam balıklar ürkecek
Dost selamı getirip götürür bu denizin dalgaları
Mısır`da Nil`in kıyısında bir köylü,
Afrika`nın eli yüzü kömür karası,ah canım çocukları gülsün
Mösyö aşk filmlerinde artık Eskimolar öpüşsün...

KAN, RUH, MİNNET

İki kurşun gibi havada çarpışır fikirler,kurşun dediğin korkulacak şey değil,utanılacak bir iz taşır her kurşun. Onlar da yaralanır ölüm saatlerinde, utanırlar, ondandır belki bu aceleleri. Fikirler dolaşır beyinlerde. Minnet edin sevgiye, insana, barışa, bize zeytin dalı uzatan tüm kanatlı ruhlara. Hepsine, yüzyıllardır toprağın altında bekleyen dostlara selam edin.

DÜŞ

Yaşam, göç, ayak sesleri, türküler hep gerçek, inanıyorum, biliyorum. Peki geldi mi elinde mumla, beklenilen! Ya da tüm insanlar yaktılar mı mumlarını! Yakmamışlar işte. Yakanlar var uğraşanlar var güneşe uzanmak için. Özlemler ne çok, kaybettiğimiz tükettiğimiz ona keza. "Vre ine poli makria!" (Çok uzak mıdır!) Yürüyerek gitsek varamaz mıyız! Ah ne olur yürüyelim

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

ÇİTLEMBİK

Didem ÖZ

Sabahın İçinden Deniz Kabukları

Ve Pilate sordu : "Gerçek nedir?" sonra şeytanca susup bir yanıtın verilmesini beklemedi...

Akşamın kızıllıkları içinde güneş batar ve mağaranın girişine doğru sarkan değersiz kaya parçasının üzerinde kaderin dan danı son kez çınlarken bir sesin daha susmadan var olduğuna , bir insanın kısık , ama yorulmayan sesiyle konuşmasını sürdürdüğüne inandığımız sürece düşlerimizi yaşıyoruz, yaşatıyoruz. Gitmişliği, bitmişliği söküp koparıyoruz mavinin suyumsu akışkanlığından. Kırmızısıyla bütün göğü gölgeleyen , çok değil taş çatlasa on adam boyu daha yükselip sessiz bir gürültüyle patlayacağını bildiğimiz uçan balonu fırlatıvermek gibi ortamın büyüsünden sıyrılıp, havada süzülen balonun görüntüsünde düşlediğimiz sesleri duyuyoruz. Geçmiş ve gelecek yok artık ; sonsuz bir şimdi var.

...ve ruhu kaplayan sular çekilip gittiğinde, ondan geriye bir bilinç kalır. Tabi bir de belleğin sessiz kıyılarına yığılan, hiç ölmeyecek, yok edilmeyecek imgeler ve paha biçilmez düşler... Beyin fırtınasından arta kalan, hani şu kulağa dayayınca dev dalgaların öyküsünü anlatan ebruli deniz kabukları misali sahillerimize serptiğimiz düşler, önce düşüncelere filizleniyor, alışkanlık olarak biçiliyor; alışkanlıklar ekilip karakter büyütülüyor ve sonuçta gemisini azgın dalgalara öyle bir daha kolay kolay kaptırmayacak usta kaptanlar yetişiyor.

Düşlerinde cesaret buluyor insan. Beklenmezlik sanılanı şüphesiz kendi yaratır yaratmasına; asıl korktuğu beklediğini yaşayamamaktır. İşte bu korkuyla kazanır azmini, çalışma hevesini. Düşlerini kurduğu taslağı, düşünceyle beslediği sağlam sahil zeminine inşa etmek uğruna gerçekle işbirliği yapar. "Üşenme, erteleme, vazgeçme!" Bu üç sözle özetler uğraşını. Onu güçlü yapan asla, düşündüklerinin tümü değil, sadece yaşama istif edebildikleridir. Bilir ki, yeteri kadar neden varsa her şey yapılabilir. Ona düşen sahillerindeki deniz kabuklarına gereken özeni göstermek; sabah güneşiyle, gökkuşağını taklit eden ince kılıflarının ardında farklı farklı, gizemli ezgiler yaratmaktır. Usunun pençesinden şu nağme sızıverir : " Kendi omzuna tırman. Başka nasıl yükselebilirsin ki?" Düşleriyle, güvenini doğurmuştur artık. Hem sonra, "Hiç kimse mükemmel değildir. Olsa bile !..."

Akmayan gözyaşları kalpte birikirler, zamanla kabuk tutarlar ve kirecin çamaşır makinesini tıkaması gibi kalbi tıkayıp felç ederler. Deniz kabuklarına istif edilen ezgiler güne başlarken kimi zaman sergilenir. Paylaşmaktır amaç, düşleri birleştirmektir. Belki de bir iki satırda , beyaz bir sayfaya işlenir düş. Maksat , us bir soluk alsın :

"Bütün ağlamaların dinmesi gerek bir şiiri yazmak için
Çünkü duyguların dinlendiği yerde başlar şiir,
Sevginin üşüdüğü yerde yazı,çocukluğun bittiği
Ve hep genç kaldığı yerde annelerin."

Ya da parlayan gözler önünde sergilenir düşün öyküsü. Ama sakınılır,hak verilir bir kıskançlığa bürünülür. Düşü, temiz kalpli insanlara söylemeli, çünkü düş eşi az bulunur bir incidir. Kötü kişi, kulakları olmadığı için bu inciyi takamayan timsaha benzer. İnciyi timsaha attınız mı süslenecek yerde, burnu yemeye kalkar, dişleri kırılır, üzerinize saldırır. Olur bir kere timsah saldırır, sonra kaparsınız düşlerinizin perdelerini, gizeme bürünürsünüz. Hoş doğrusu da bu ya... İnsanın içinde bir paylaşma , düşlerini dökme hevesi belirir ve ruhunu tıka basa dolduran kaynak , daha ilk kelimede taşacağa benzeyince korkar. Düşleri , ... yalnız kendisi için.

Bir gece adamın biri bir düş görmüş. Tanrı ile birlikte kumsalda yürüyorlarmış. Hayatı boyunca yaşadıkları da sahneler halinde gökyüzüne yayılmış. Her sahnenin altında kumda yan yana bir çift ayak izi varmış. Birisi kendinin biri de Tanrının.

Yaşamının son sahnesi göründüğünde arkasına dönüp kumdaki ayak izlerine bakmış. Birden yaşamı boyunca pek çok kez kumda sadece bir çift ayak izinin uzandığını fark etmiş. Aynı zamanda bunun hayatının en kötü ve en üzgün dönemlerinde olduğunu da fark etmiş.

Bundan tedirgin olmuş ve Tanrı'ya sormuş :

"Tanrım seni izlemeye karar verdiğim zaman tüm yol boyunca benimle birlikte olacağını söylemiştin. Fakat hayatımın en güçlü dönemlerinde kumda sadece bir çift ayak izi olduğunu fark ettim. Sana en çok ihtiyaç duyduğum zamanlarda beni niye yalnız bıraktığını anlamıyorum."

Tanrı yanıtlamış:

"Sevgili çocuğum, seni seviyorum ve asla yalnız bırakmam. Felaketle sınandığın ve acı çektiğin o dönemler, kumda sadece bir çift ayak izi gördüğün o günler seni sırtımda taşıdığım günlerdi."

İşte en zorlu dönemimizde , bu hikayede tanrının sırtına almasıyla simgelenen rahatlık, düşlere karıldığımız zamanki; kendimizi daha insanca , daha işe yarar , daha nitelikli ve çok daha geniş hissetmemizin verdiği rahatlıktır.

Vücut yaşın ağır yumruğu altında ezilince, makinenin yayları gevşeyince, düşlerle sendeliyor. Dilimiz tutulmaya zihnimiz karışmaya başlıyor. Ama geriye her şeyiyle anlatılmaya , tekrar yaşanmaya değer bir öykü kalacak.

Mahsustan mı yaşıyoruz ne...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar İçi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

us'su

Fatih DEMİREL

Bir damla su arasında bin parça nar tanesiyle başladı öykü. Onda farklı bir şey bulursan eğer, seversen karşılık beklemeden, serin serin.

DUMAN GÖZDEN DÜŞ'ÜNCE

Yalnız bir gezgin olsa gerek zaman.

Uyandım. Zamansız. Yine gitmiş olmalı usulca, parmaklarının ucuna basarak. Toplamıştır peşine birilerini, bilinmeyene ulaşıncaya kadar, tozlu topraklı yollarda. Sonunu bilmeden ya da bilip de söylemeden, gereksiz yerlere noktalar koyup hızla, hareketle. Çünkü çok gizlidir zamanın sürdüğü izler. Öyle gizli ki, sözcükler bu sırrı açıklama suçuna benimle ortak olmak istemez.

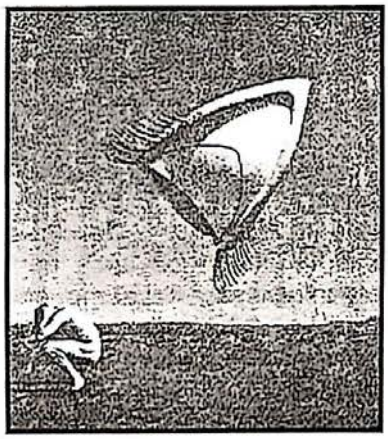
Kilitlemiş yazgısını bir kutuya, bizimle dalga geçercesine ilerliyor.

Komidinin üzerinde acı bir kahve rengiyle gülümsüyor kutu.

Daha önce bir yerlerde görmüş olmalıyım. Gözümün önüne bu perde düşmeden önce. Uzun zamandır böyle. Çevremdeki her varlık hafiften puslu, geceleri mezarlıklarda olan cinsten, her yer duman.

Tam olarak ne gördüğümü bilmiyorum.

Gözüm ölüyor, güneş gözüm. Her şeyden küçük, küçücük dünyam. Bilmecelerin rüyalara karıştığı oda. Gecelerce uykusuz, kahve gibi gizli kapaklı zamanın kutusu gibi. Sırlarla dolu. Daha önceden bildiğim masallarla.

Nokta.

Kutuda ne saklı dersiniz?

Belki eski paralar, bilinmeyen sevgililere yazılmış, unutulmaya mahkum mektuplar, her seferinde ilk defa görülüyormuşçasına heyecanla bakılan siyah beyaz fotoğraflar -çünkü bu eski kutuya renkli anılar yakışmaz- belki de birkaç çakıl taşı.

Her kentten toplarım onları. Hepsini bir araya koyar, bin bir türlü yaşamı dört duvar arasına hapsederim. Hangi tarihten, hangi sahilden, sokaktan oldukları önemli değildir artık. Suyun ya da rüzgarın etkisiyle kumlara dönüşmelerini engellemiş olsam da onlar bana aittir. Belki bencillik duygusuyla dolu taştı taşacak beynime birkaç tanesinin fırlatılması gerekir diye, belki günün en saçma vakitlerinden birinde hepsi dile gelip ilahiler söylerler diye atamadım bir türlü. Boz renkli olan "Ben Ötüken'den" der, "İlklerdenim." "Hazar kıyısındanım, Ani Kalesi'ndenim." der bir diğeri, "Hani uzun saçlarımızla geldiğimiz. Zamanın derinliklerinden. Süratle."

"Hadi aç beni."

Üst üste yığılmış hayallerim, yeşil bir sızı boydan boya kaplamış tavanı. Duman. Boğucu. Anahtarları arıyorum. Bulacağım. Rüyalar Tanrısı Morpheus diyeceğim. Gözleri görmeyenler de rüya görebilir mi acaba?

"Gizlim saklım olmasın hiç kimseden. Kaldır kapağımı ne olur, bir damla ışık göreyim."

Sustu. Yine duman. Sözle gözün birleştiği yerde müziğin sesi yitiverir kulaklardan. Perdelerin arkasına saklanıp olup biteni izlemeye başlar titreşimler. Kıvrım kıvrım perde görünmez kılar sesi. Böylece gözü kapalı düşlerin sesi soluğu çıkmamış olur. Duman. Artık başka mekanlara gitme vakti gelmiştir zamanın.

"Batıya, daha batıya."

Güneş bu yakarışlara aldanıp dünyayı terk etse, sürekli batıya gidip başka evrenlere karışsa, her yer karmakarışık, her şey düzensiz, düşüncesiz, renksiz... Sır içinde sır, kabus içinde karabasan. Sıkıyor boğazları, diller şişmiş susuzluktan, suya duyulan hasreti haykırmaktan "Batıya, yine batıya."

Doğu tek başına, yapayalnız kalır o zaman.

O zaman bilge çöllerde ozanlar kopuzlarıyla yalnız kalır. Kapaklar altında dünya maviden öte kızıl düşlerle boyanır. İşte o an gök yırtılır da kopuz sesinden başka bir şey duyulmaz. Zira tüm sesler perdelerin arkasındadır.

Çizgi çizgi düşlerin ötesinde, daha ileride, daha da batıda...

Böyle demiş atalarım, o günden bugüne bir arayıştır gidiyor. Atlamışlar atlarına düşlerindeki topraklara doğru, batıya doğru, umudun denizle el ele tutuştuğu yere. Asırlar önce başlamışlar yolculuğa, yorulmak nedir bilmiyorlar.

Anadolu. Düş ülke. Eski Yunan tanrıçalarından güzel, Tibet yaylalarından bilge.

Ah bir bilseler, ah bir bilse atalarım sürekli batıya gidenlerin başladıkları noktaya geri döndüklerini. Başlangıca. Kaplumbağanın sırtına, diktikleri taşlarına döndüğünü bilseler düşlerimizin. Her şeyin dumanla kaplı "de ja vu" lardan ibaret olduğunu. Her gün tekrar tekrar yaşanan.

Bilseydi kutuda saklı kötülükleri, kaldırır mıydı hiç kapağı Pandora?

Rüyamda kilitli kutular arasında yüzüyorum. Dumanlı bir günün bitiminde uçsuz bucaksız sulardayım. Elimde yastık, kan ter içinde bütün bir gecelik "düş"üşten sonra anahtar bende. Ve büyü bozuluyor. Zamanın tüm sırları, aslında daha önceden gördüklerimiz, "Ben bu anı bir yerden hatırlıyorum." dediklerimiz...

Zaman gölgelensin istiyorum.

Görüntü kayboluyor.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar İçi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

düşlence

Hande Ezgi AYDIN

lık sesler kulağına girip içindeki karı eritir, suyunu içersin bunun kıymetini susamadan bilemezsin.

-ece temelkuran-

gecenin beyaz
bulutları sarmışken
mabedini
hep ateşe düşer
ateşböcekleri...

düştüğüm-
gece bulutları
en beyaz olanları doğurduğunda
duyardım sesini kaldırımların
ve uyandığım rayların
demir kokusunu çekerdim içime
paslı
sevda gibi
yalandı
dün'den bilirdim ben
düşten -b-aşka
yarın yoktu
bugün yanıma kanayan
yalanını hatırlatan
düşlüğüydü dünün
"asla olmama" hayallerine kanan
us'ta yıldızlara umut dilenirken
sevda
-inat bu ya-
"savurgan dudaklı" sevgilimdin
sen benim
beni tutum-samadığın için
belki
kendine küserdin
göz'ünün kapağında
delirdiğime delildi
odasını kaybeden oyuncaklar
yaşımı doladığım yastığa
doldu göz yaşım
hep yaslı
hep ilkti anı
anlamadan
uyandıramazdım ki seni tenimin
uykusundan
oysa
çizgisi eksilip ateşinde ellerinin
uyduğumda tüm uykularıma
ezgiler dolanırdı sonra
sonlara
"bazen ağzımda bulurum
dudak izlerini
oysa artık benim hakkım değilsin
yalandı aslında bütün suçlar"*

derlerken Ay'a
masallar tükenince susuz
kalır periler
tenine bile gezinmez
olur gölgeler
aslında korkmak
boşunaydı ya gitmekten
sen'sizliğin son'suzluğa denk olduğunu
bilmek içindi
belki de sen
yokluğun varlığının
yanılgısından
yansımıyordu eskiden
dayandığım ellerindeydi tutanaklarım
tenin yalan söyleyemezdi ya
duyamasaydım
şimdi
kulaklarımı tıkamıyorum seninle bile
bir düşlence
bir düş-yalandı
'su tadındaki
dudaklarına susamak
ve tadında
yanmak
her gece'

-dün ,

-kardaki
teninin tuzağındayken
uzak uzağa bırakmak
hayalleri artık
us'a inat
sevdaya, tüm yalanlara
inat eder hep diller
"iyi kî varsın,
iyi ki yokum"
ya da 'biz'
hiç yok'uz diyen
en suskun anında dönmenin
gidenin yolcususun sen
masalımın sonuncusu
çünkü 'ö l e b i l d i ğ i yere kadar'
susacak periler
susayacak
sığmadı kalbime hiç kabaran
tenimin sancısı
giderken hayalin
-hep son'a-

ellerinin
eksik
çizgisi
boğulduğum buğusu
sol yanımdayken soluduğum
uykusu
içine yazdığım
çıplak aksi
kardaki
ateşin.-

-yandığımsa
gözünden öteye söz olmazdı
yaktığına
kar saklarken erir
duman küflenince
kokunu estirir görmek
en "kısığından" yalnızlık türküsüyse
hayat
cümlesi sen
teninden geçmenin kokusunu
tabanlarıma çizdim
bile binlerce kez
her adımda gözlerine batan kabuk
haliyken ruhum
her gidişini izimde bul diye
tadım
adım adım

-bulutların
gerisindeydi
p e m b e s e v g i l i
bulutlar beyazdı
görmek için yanmalıydın
o zaman CANIM yanmazdı
hep yol'dayım ben
izim göz'ünde
kül olunca ismimi
kaybetsem de
yanarım göğsünde
son'u *gelse bile*
daha çok erken
uyanmadan düş
düşümden-
çünkü sensin canım'dan
-öte..

**sezen aksu*

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esl İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

Dağıldıkça Üşüyen Şekerlerimi getirin bana Hepsinin tadını çok özledim...

Ayşe AYDIN

Merdivenler... Ne kadar da sonsuz görünürler gözümüze. Basamağa atılan her adım ne kadar da zordur, değil mi? Sanki yıllardır yukarıya ulaşmaya çalışıyormuşsunuz gibi, hoş zaten öyleyiz ya... Yudumlayasınız gelir sizin onu, diğerleri ise bir anda bitirmenizi istercesine bir telaş içinde... O aceleyle bir şeyler düşürmeniz de çok sıradan görünür onlara. Oysa siz hepsini bir kutuda biriktirmiştiniz yıllardır.

Özene bezene topladığım şekerlerim vardı. Kimi tarçınlı kimi limonlu kimi ise ferahlatıcı bir nane bahçesi sanki.. Ama ne yaptım, biliyor musunuz? Her basamakta birkaçını düşürdüm. Onlar da sanki yıllardır bunu beklemişçesine saçıldılar; özgürlüklerini verdim sanki onlara... Bir adım ve bir adım daha. Yoruldum belki ama her şeyin olduğu gibi bu çıkışında bir sonu vardı elbet.

Üstelik yeni şekerler veriyorlar bana. Daha farklı hem bunlar. Belki biraz daha süslüler, daha renkli kağıtları. Daha da yeniler sanki. Ama biliyorum hiçbiri bir öncekinin yerini almayacak. Alamayacak istese bile. Çünkü hepsi başka tatta, hepsinin soluğu, ayrı kokusu var çünkü. Nereden çıktı bunlar diyorsunuz şimdi eminim. Söyleyeyim; her ne kadar şimdi sadece birer DÜŞ de olsalar, insan Dağıldıkça Üşüyen Şekerlerini özlüyor. Çikolata tadında dönemlerini...

Hadi bekletmeyin daha fazla. Dağıldıkça onlar, ben daha çok özlüyorum. Bütün şekerlerimi getirin. Hepsini yanıma alıp ulaşacağım yukarı. Acele etmemi isteseler de ben yudum yudum yaşadım çünkü.

İÇLERİNDEN BİRİ...

Ayşenur GÜLEÇOĞLU

Anadolu, buram buram burcu kokan bir şiirdir gönüllerde. Ne başı ne sonu belli olmayan bir orman, güneşin üzerinde dolaşmayı en çok sevdiği çatıdır.

Anadolu, müsveddeymişçesine kısa tarihiyle, lezzetine doyum olmaz bir içim suymuşçasına uzun tarihiyle ne insan portreleri çizmiştir koskoca bağrında. Kısaca, olması gerektiği gibi... Portrelere hayatı vermiş; gençliğinde onulmaz bir yürek, dize gelmez bir akıl sahibi yapmış, ihtiyarlığında ise hâlâ tatmin olmayan bir gönül ve topraktan öğrendiklerini alçakgönüllülük adlı ütülü bir perdeyle ardına saklayan gözlerle ödüllendirmiştir.

Neler neler yetişti bereketi bol olan bu topraklarda; 14 yaşında gözünü budaktan sakınmayan Kambur Kerim gibi, 'Gayrı yeter' demeyi bileni anlayan Nurettin Eşfak gibi, 1920'nin 16 Mart'ını haber eden Manastırlı Hoca Efendi gibi... Hepsinin de öneminin merkezi kendileriydi, onlar kendilerinden vermeyi bilenlerdi. Sıradan bir insan gibi hayatlarına başlayan bilinmez ömürlerinin hangi dakikalarında söylence kahramanı olmuş kişilerdi bunlar.

Her biri ömürlerinde mağaracılığı tatmışlardır bu kişilerin-yer altına hiç inmemiş olsalar da...-, rengârenk dağcılığı akıllarına bile getirmeden. Mağaracılık ki risk ve cesaret anları yalnızca kişiye özgü ve özel, mağaracılık ki kimse görmez. Dibi bilinmeyen, hatta dipsiz, karanlık kuyulara düşme tehlikesi vardır-düşen insana ilk toprağını verecek olan yerçekiminin kendisidir artık-. Öyle ki onları aşağıda bekleyen şey, düşen bir dağcıyı bekleyen türden renkli manzaralar değildir. Her an soğuk artı nem eşittir sonsuz siyahlık...yalnızlık... Geçilen delikten bir daha çıkamama korkusu. Dar mağaralarda her an olabilecek su baskının önleyen şey şanstan başka nedir orada? Belki biraz önsezi... Asıl can alıcı nokta ise; her an başın üzerinde ya da sırtın ancak birkaç santim ötesinde hiç istifini bozmamacasına duran binlerce tonluk kayanın varlığı... Bu binlerce tonluk kaya da elbet bir zaman ve yerçekimi kanunuyla baş edemez hâle gelecektir.

İşte Anadolu, insanına tüm bunların üzerine gidilmeye değen değerler vermedi mi? Bunca zorluğa değmez miydi-ellerinin derisi yüzülse de, yüzlerinde mor erik rengi çürükler oluşsa da, kolunu da bacağını da kaybetse, evladını bir daha görememek pahasına da olsa- değmez miydi mağaranın sonunda o ilk ışığa yürekten bir selam veriş, sonra açık havada yeniden doğmuşçasına alınan ilk nefes, yer altı renklerinde sonra çevresini saran ve her seferinde bakmaya doyamadığı renk cümbüşü...

Onlar ki savaş bittiği zaman, ne yiğitlik sağladılar, ne övünme payı çıkardılar, ne de çıkar gözettiler, tekrar işlerine güçlerine dönen sıradan insandılar. Onlar ki ölümü içlerinden biri olarak kabul edip alınlarının ortasında duyumsamaktan çekinmediler.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

DİPTEN NOTUM VAR

Yağan yağmurla
anlam katarlar
su damlasına.

"De ki
O defterin dipnotlarıdır düşünde düş görür şiir"
A.Hicri İzgören

Ne şairler gördü geçirdi Türk edebiyatı ne akımlar...Her öykücü bir farklı anlatırdı aynı olayı bile; bilirsin, bilgin artıkça yapacağın şeylerin sayısı azalır. Fazla bilgi seni cesaretinden alıkoyar da yazmaktan kaçınırsın. İşte kurgu karışır bu zamanlara... Şiire kurgu girer; şairler bir dekor kurarlar gözümüzün bebeğine... Herbirinin düşüne misafir olur edebiyat; çünkü seni ele veriyor yazdığın satırlar; dizdiğin şiirler.

Hayvanlar çok kez konuk olmuş şiirlere. Kuşlar, yarasalar, kediler ve Oruç Aruoba'nın "Yürüme" adlı kitabında çok uzun bir bölümü ayırdığı "gündüz yarasaları" ya da kediler... Fakat Sunay Akın hayıflanmakta. Neden at şiiri olmaz? Üstüne üstlük Bilim Teknik'in ocak sayılı dergisinde atları anlatır bize Bülent Gözcelioğlu.

Edebiyat dersinde öğrenmekte epeyce zorluk çektiğim bir konu da sözcükte anlamdı. Sesteş sözcükler, zıt anlamlar tamam da hâlâ ayıramam hangisi temel anlam hangisi yan... Zerrin Taşpınar bu yüzden "düş" sözcüğünü birçok anlamda kullanır atlar şiirinde. Hem bu şiir Sunay Akın'ın da düşü olsa gerek...

...
Tacirler de sever sevgilim
Golgota'ya bir düş
çarmıha bir - iki
suyun kıyısında ama
hâlâ gemlenmiş durur atlar
...

Edebiyat dergileri seri cinayet islemekte. İnsanın iştahı kabarıyor; her birini almak, okumak istiyor insan. Ve çoğu yazar kitabını yayımlatmadan bir iki sene önce canlılığının ilk belirtilerini bu dergilerde gösterir. Hayalet Gemi'nin sonlanmasındaki ilke de bu olmalı. Bir çok yazarı üne, büyük bir okuyucu kitlesine kavuşturduktan sonra bitmişti geminin rotası... Fakat yolculuğa yeni başlayanlar vardı, aynı limanlara onlar da uğracaklar kuşkusuz. İşte bu dergilerden birinde Serkan Işın "düş" ü tanımlar bizlere, sanki genç yazarların ortak noktası olan kurgusuz "kususlar"ın kaynağını ortaya dökecekmiş gibi...

"Gündelik bilgiden
yaşamdan soyutlanmış, bilinçaltı tarlası..."

Yaşamdan soyutlanarak dizeleyen şairlerden biri de Pablo Neruda'dır. Fakat toplumsal olayları işlemekten de kaçınmaz Neruda. Ama yaratmak için yalnız kalması, tüm bilinçaltını boşaltması, kapının ucuna takılı çanın çalınması gerek... O, düşlerini metafor dalgalarıyla yakalıyor. Onun kapısını pençeleyen ne bir düş ne bir kedi ne de bir kadındır.

...
Efendilerinin,
Seni yenenlerin sultanlığı,
Geldiği çağda;
Yeni unutulmuştu daha.
Bıçaklı,
Pençe tırnaklı eski düş.

Neruda denize karşı düşünürken sırf yanında not defteri olmadığı için ne kadar çok şey kaçırmıştır herhalde. Yoksa bu şiiri Barış Pirhasan'dan önce mutlaka yazardı.

...
köpüren dalgalar sessiz derinler
ölü gemiciler hepsi düş
pekod'un peşinde kıyıya vurdum
kimseler beyaz demesin bana

Tanıdık geliyor bu dalganın sesi. Mobi Dick'in dilinden akan, köpük türküsüdür bu. Köpüren dalgalar bir gün Afrodit'i doğurdu. Kadınlar, ah alevleriyle doğanlar, bizim cezalarımız, düşlerimiz. *Uğrında hapse girdiklerimiz*, der Nazım Hikmet. Onun şiirlerindeki ritim, okunurluğu kolay kılarken bu şiirleri besteleyerek bir albümde toplayan Fazıl Say'a adeta işkence(*!*) olmuştur. Sebebi de çok doğal: *Onların zaten kendi ritmi var!* Matematiği şiire yediren bir diğer sair de Ömer Hayyam'dır. Tesadüf değildir, Hayyam'in şiiri her zaman güzellerle, yaralı gönüllerle dolmuştur...

Gönül, bir düş madem dünya gerçeği
Ne dertlenir, alçaltırsın kendini?
Hoşgör kaderini, gününü gün et:
Yazılan senin için bozulmaz ki.

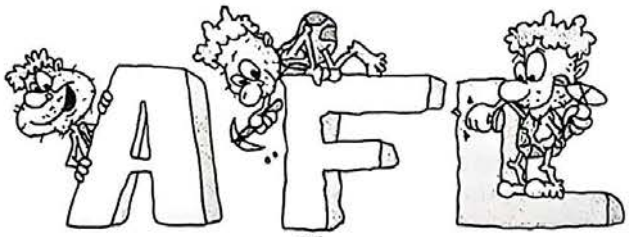
Sabıka ve edebiyat ne de içiçe girmiştir. Ama aslında şiirden sabıkalı şair Cemal Süreyya'dır. *Haysiyetli Coğrafyanın Şairi...*

Belki de İzgören'in şiiri de sabıkalıdır...

Belki de
Turnusolün sudaki rengidir şiir
Zembereksiz bir saat
Kırık bir keman gibidir şiir
Bir saatin tik-taklarıdır orda
Beşinci mevsimin adıdır şiir
Aşka yardım ve yataklıktan
Sabıkalıdır şiir

Şimdi anlıyorsun değil mi şiirin dip-notu bile yeter düş görmeye. Odasında Nazım, "düşler ülkesi" ni, memleketini ister. Neruda'nın kapısı ise onunkinden biraz farklı....Her bir dip-not birleşince anlamlandı. Tıpkı şunun gibi: *"Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür/ ve bir orman gibi kardeşçesine..."*

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

ne okuyor?

Elvan PALABIYIK

Başak SORAN

KÜRE

Burak ÜNÜVAR - Micheal CRICHTON -

Gerçek bir heyecan... Biliyorsunuz onlar gelecekler ve büyük ihtimalle bir mücadele yaşanacak aramızda. Ama hiç düşündünüz mü bu mücadelenin deniz altında olabileceğini? İşte bu kitapta okyanusun dibinde karşılaşılıyor uzaydan gelen bir cisimle. Bu cisim gelecekteki dünyadan gönderilmiş olan bir uzay gemisinin kara delikten geçerek zamanımıza getirdiği bir küredir. En önemli özelliği de içine girenlerin düşüncelerini gerçeğe dönüştürebilmesidir. Başlangıçta çok faydalı olacağı düşünülen bu durum insanın bilinçaltına hükmetmesiyle büyük tehlikeye dönüşür. Küreye giren kişinin iyi kötü her düşüncesi gerçek olmaktadır.

Oldukça akıcı bir anlatımla yazılmış bu kitap okuyucuya nefis bir serüven sunmanın yanında çeşitli bilim dallarından bilgiler vermektedir.

BİR BİLİM ADAMININ ROMANI

Yusuf GÜVEN - Oğuz ATAY -

Oğuz Atay biyografi dalında verdiği bu eserinde kendi hocası da olan Profesör Doktor Mustafa İnan'ı tanıtıyor. Kitapta azimli bir insanın hayatın zorluklarından sıyrılarak bilim adamlığına uzanan zorlu mücadelesi anlatılıyor. Bu zorlukların en başında da maddi sorunlar geliyor. Adana'da başlayıp profesörlüğe uzanan, hayata hiçbir zaman küsmeyen, kendini öğrencilere adamış bir ömür...

Yazarın buradaki bir diğer amacı da toplumda bilim adamlarına gerekli değerin verilmeyişinin eleştirisini yapmak. Geleceğin bilim adamlarının okuması gereken büyüleyici bir eser.

Kitabın sonunda da Profesör Doktor Mustafa İnan'ın hayatından kesitler sunan fotoğraf albümü yer alıyor.

TILSIM

Ece AKINCI - Stephen KING - Peter STRAUB -

Stephen King ve Peter Straub'un ortak yapımı olan Tılsım Jack Sawyer adında bir çocuğun ölmek üzere olan annesini kurtarmak için tek çare olan Tılsım'ı arayışını anlatır. Aynı zamanda Tılsım gerektiğinde onu düşmanlarından da koruyacaktır.

Tılsım'ı bulmak için Amerika'yı ve Diyar'ı baştan sona dolaşır. Diyar öyledir ki, daha kendi dünyamızın Karanlık Çağı gibi bir çağ yaşamaktadır. Her insanın orada da bir ikizi vardır. Jack'in görevi hem annesini, hem de annesinin ikizi olan Kraliçe Laura'yı kurtarmaktır.

Jack bu yolda ilerlerken bir çok zorlukla karşılaşır. En başta babasının ortağı ve Diyar'daki ikizi ona rahat vermeyecektir.

DÜŞ GÖRDÜREN KİTAPLAR

Selnaz CİĞERİM - Ayşe AYDIN

% 100 DÜŞÜNCE GÜCÜ

Ahmet GÜRCAN

Düşler... Hayatımızdaki mucizelerin yansımalarıdır onlar. Yaratıcılığın anası düşlerimiz... Ancak değerlendirmesini bilirsek faydasını görürüz düşlerimizin.

Bu kitabı okuduktan sonra önemini anladım onların. Hani, şu hepimizin aklında kalırsa "gündüz niyetine" deyip birilerine anlattığı, anlatılan kişininse genellikle hayra yorduğu, bazılarınınsa hiç üşenmeyip aslı olmayan kitaplardan anlamlarını araştırdığı... Aslında onlar içimizde olan ama henüz bilinçaltından öteye gidememiş dahice düşüncelerdir. Kitapta da bu konuyla ilgili bilim adamlarının duyarlılığından söz ediliyor. Örneğin: Bir bilim adamının yanında çalışan yardımcısına kendisini rüyasını unutmaması için- uykusunun ortasında uyandırmasını söylediğini biliyor musunuz? Bunun gibi birçok bilim adamı da uyandıklarında rüyalarını unutmadan yazabilmek için yataklarının başuçlarında kağıt ve kalem bulundurumuş. Kitapta bizim de bilim adamlarının bu kadar önem verdiği düşlerimizi değerlendirmemiz gerektiği ve bunun gibi düşünce gücünü geliştirme yolları özgüven, bilinçaltına hakim olma- anlatılıyor. Bu kitabı halen okumayanlar varsa, omlara mutlaka okumalarını tavsiye ediyorum. Eminim, okuduklarına pişman olmayacaklar.

SENİ İÇİME GÖMDÜM

Şükran DAMGALI - Andrew JOLLY -

Kitap, bir kadının ölümünü içermekle birlikte yolların tanık olduğu bir aşkı anlatıyor. Kızılderili bir kadınla evlendiği için kasabadan ve neredeyse insanlıktan kovulmuş bir Meksikalı'nın yol hikayesi...

"Seni İçime Gömdüm" saf bir aşkın da hikayesi aynı zamanda. Bir kişinin iki üç gün içinde yaşayabileceği en acı olaylar ve yine o kişinin kullanabileceği saflıkta yazılmış bir kitap.

Ayrıntı Yayınları'na ait olan bu kitap "düş gibi bir aşk ve gerçek bir hayat savaşı" okumak isteyenler için.

TRANSİT YOLCULAR

Aylin GÖKE - Müge İPLİKÇİ -

Upuzun bir yolculuğa çıkıyor Müge; okuyucuları da yanında sürüklüyor. Her karesinde fotoğrafın sizi aradım sütü seven kamyon şoförü. Kalbin kırıldığında eğer birileri almadıysa bir parçasını çek bir uuuhhhhuuuuu!

DEPREM ERTESİ YAZDIKLARIM

Emrah ARMAĞAN - Osman BARUT -

Sadece birkaç saniyelik bir boşluk... Ve arkası tam anlamıyla bir kabus... Yazar hayatta sahip olduğu her şeyi bir anda kaybeden insanları yaşamdan çekip alıyor; gerçeklerin dışında tüm ayrıntılarıyla bize aktarıyor. Görmemiş olsak da paylaştırıyor bize onların acılarını. Ve orada yaşanmış her olay tüm gerçekleriyle yerleşiyor belleğimize. 17 Ağustos'la ilgili ne biliyorsam ya da neyin gerçekten olduğuna inanıyorsam hepsi gördüğüm bir düşten ibaret. Ve bu kitapta okuduklarımdan...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

ATATÜRK KİTAPLIĞI

Sabaha dek süren bir sofradasınız.Onun sofrası. Faslı duyuyorsun değil mi? Güzel sesiyle bir kadın söylüyor Yanık Ömer'in türküsünü; dinle. Sonra bir tabak enginar kondu önüne. Hiç beklemiyorsun böylesini, durduk yere, birden. Kafanı kaldırdın, "ye hadi" dedi. Kırmadın, yedin. Güzel konulardan bahsediliyordu o gece ; "ya bırakın Allah aşkına ,dans edelim" dedi. O, dansa kaldırdı seni. Yaşamında ilk kez dans ettiğini fark ettin, sanki bundan önce çırpınıyordu o karanlıkta, kör olası karanlıklar... Ayakların havada uçuşuyordu. Durdu zihnin, daha fazla karışmadan durmalıydın; ayakların yere basmalıydı. Aksilik ya bastığın yer dans pistinden öte onun ayakkabısıydı. Özür dilerken dolmuştu gözlerin, kahretsin ya! Fark etmiştin, ne de güzeldi; şıktı. Giydiği her şey yakışıyordu ona... güneş doğmadan sofra toplandı. Bitti ne yazık ki misafirliğin. Temenniler,bir dahaki sefere'ler, şunlar ,bunlar... O ise farklıydı. Seni uğurlamak için bahçeye iniyor. Faytona Bindirecek galiba seni. Oyle oldu Şaşırdı faytoncu, onun seni oraya dek geçirmesine. Gururla söyledin : "Ben onun cumhuriyeti emanet ettiği gençliğim"

O, hepimize saygı duydu, sevgi ve kimi zaman da endişe. Ah o, kitaplara konulası, yazılası, yıllarca anlatılası adam. Yazıldı. Çizildi. Anlatıldı. Destanlaştı ve gölgesinde güneş batmayan 'tek' büyük 'adam' oldu.

Sabaha kadar okunası, yutulası eserlerdi süphesiz yazılanlar. Belki de her birinde farklı bir yönünü; farklı bir O'nu buluyordun.

Yaveri Atatürk'ü Anlatıyor
Salih BOZOK

Atatürk'ün yaveri Salih Bozok tarafından kaleme alınan ve Can Dündar tarafından yayına hazırlanan bu kitapta, kitabın Atatürk'ün en yakınındaki kişi tarafından hazırlanmış olmasının büyüsü var.

Kitapta Atatürk'ün ilk güçlü yıllarından, işgal altındaki bir milletin başkumandanı, TBMM'nin ilk başkanı, Genç Türkiye Cumhuriyetinin ilk cumhurbaşkanı oluncaya kadar ki yaşantısı ince ayrıntıları ile gözler önüne seriliyor. Bunun yanında Latife Hanım ile olan evliliği, İsmet İnönü ile olan küskünlükleri ve hastalığının perde arkası da.

Can Dündar kitabı yayına hazırlarken Salih Bozok'un anlatım diline sadık kalmış. Kitap o zamanın Türkçesiyle yazıldığı için biz gençler tarafından zor anlaşılıyor.

Nutuk
Mustafa Kemal ATATÜRK

Okyanus'un derinliğini yalnız kendi bilebilirdi ve en iyisini de.Okyanus yazardı.Onun elinden çıkan bir kitapsa Nutuk ; sayfaları fetheden kelimeleri değil ;cümleleri oku.Satırları değil, satır aralarındaki Okyanus'u ;sayfanın arkasındaki anlamı oku, oku... Yaptıklarını birinci kalemden anlatırken bana yapacaklarımı da ekliyor.Yapmam gerekenleri , nedenleri, sonuçları ... Bana bir dünya kuruyor , gösteriyor , "O,senin olsun mu?" diye soruyor.

Sarı Zeybek
Can DÜNDAR

Can Dündar tarafından hazırlanan Sarı Zeybek belgeselinin yazıya aktarılmış hali olan bu kitap Mavi Gözlü Dev'in son 300 gününü anlatıyor. Savarona Yatı ve Dolmabahçe Sarayı muhteşem güzellikleriyle bu hüzne tanıklik ediyor.

Tek Adam Mustafa Kemal
Şevket Süreyya AYDEMİR

Bir olmaktan uzak çevresindeki kalabalıkta yalnız kalan, tek olan, tek başına bir adam mı yoksa? Belki başka anlamlar da türetilir başlığından bu kitabın: TEK ADAM. Süphesiz Süreyya Berfe , onu diğerlerinden ayıran özellikleriyle "bir" tek olduğunu yazmış. Ama kitabın ismi de yansıtmakta onu, onun çok yönlülüğünü; çokluğunu... Her şeyi anlatılmış; en başından üçüncü cildin sonuna dek. Ailesi, akrabaları, mahallesi, kovaladığı kargalar, geceleri tarıştığı arkadaşları, mektupları, İnönü'yle olan yazışmaları...

Kimlere Hangi Kitaplar Hediye Edilebilir?

Eylem KUDAY

A.Tansel SARAYKÖYLÜOĞLU

-Yüzüklerin Efendisi- J.R.R. TOLKIEN

Tabii ki de Tansel Bey, yüzük taşıyıcısı Frodo rolünde değil,Karanlıkların Efendisi Sauron tiplemesinde. Okul kurallarını bozan öğrencilere aman vermeyen sevgili müdürümüz, okulumuzun efendisine...

Zevkle okuması ümidiyle.

Kadir AMCA

Nasreddin Hoca İngilizce Öğretiyor TERCÜMAN GAZETESİ YAYINLARI

İngilizce'ye olan tutkusu ve kendi çabalarıyla öğrendiği birkaç kelimeye (Kunt Monik, Gud ivi...) yeni sözcükler oklayebilmesi için bir İngilizce sorisi. Bu kitaplar bittiğinde Kadir Amcamızın İngilizce'si çok fluent olacak...

Hande Ezgi AYDIN

Ölü OZANlar Derneği R.H.Kleinbaum

Aslında herkes bu kitabı Hande'ye uygun görüyordur.Zaten kitap okumayı seven Hande, kütüphanesinin baş köşesinde saklayacaktır bu kitabı. (Bahse girerim.)

Son söz; YORUMSUZ

Selman TAMER

Kuzuların Sessizliği

Selman'ın "kuzu" lakabını herkes biliyor, sanırım. Fakat şu günlerde kurban bayramının onu etkilediği düşünülüyor. Sevgili arkadaşlarının canice (mecburen) katledildiğini gören Selman'ın psikolojisinin ileri düzeyde kötü bozulduğunu üzülerek beyan ediyoruz. Aynen kitaptaki gibi sanırım o da içinde bir cani barındırıyor,her ne kadar hic belli etmese de...

Selman'a alınabilecek en uygun hediye. Hadi hediye alacaklar, fazla düşünmeyin.

Sabiha TEZCAN

Şeker Portakalı Vasconseles

İşte portakal tadında bir kız. Geçen sene adına "Hz.ın o en güzel,en şirini"diye şarkı yakılan kızımızın turuncu aşkını da bilmeyen yoktur.

Turuncu lokaları,turuncu ayakkabıları,turuncu, t-shirtleri,turuncu bağcıkları, turuncu, turuncu, turuncu. Onun dünyası turuncu renkte ve hayatın anlamı,garip ama turuncu. Kırmızılı kadından sonra şimdi de turunculu kız AFL'de...

İnanın Sabiha'ya bundan güzel bir armağan,can sağlığı...

Eyüp ARSLAN

-Öldürücü Matematik-

İlk önce sayıları öğrendik heyecanlı görünüyordu sonra işlem yapmaya basladık,çok eğlenceliydi. Zaman geçti. Denklem,eşitsizlik derken; trigonometri, logaritma günü geldi. Artık matematik tek kelimeyle çıldırtıcı; Eyüp Hocamızın katkılarıyla...

Kitapta matematiğin yerini eğlenceye bırakabilmek için gerekli birkaç tüyo var.

Bu tüyoları; bize her yazılıdan önce uçsuz bucaksız dertlere salan tüm okulun korkulu rüyası, kabusu Eyüp Hocamızın okumasını tüm AFL alemine yararlı olacağını düsünüyorum. Tüm öğrencilerin dilinden.

"Hemen arkasından "Daha öldürücü Matematik" adlı bir üst basamak kitabını okuyabilir. Tabii hâlâ insafa gelmediyse...

Didem ÖZ

-Tavuk Suyuna Çorba- Jack CONFIELD

Tavuk suyuna çorbadan sonra onun üzerine de kırmızı pul biber katarak, çatalla içmeye gayret gösteren Didem'e bu kitabın yararlı olacağına inanıyorum. Şu cümleyi dinle Didem:

-Acı çekmek, yardıma ihtiyaç duymak, sevmek, sevilmek. Bunların hiç birini gizlemeden yaşayın. Altında saklandığınız örtüleri fırlatın atın, ardında saklandığınız duvarların önüne geçin ve hayatı soluyun.

Bu kitabı sevecektir eminim.

Aslı DİNÇ

Bye-Bye Türkçe Oktay SİNANOĞLU

Okulumuzu bu sene şenlendiren Aslı Hocamız. Başı sıkışan, canı sıkılan soluğu odasında alıyor. Çok sıkıldık, çok ağladık, çok uğraştık. Aslı Hocamız bizden desteği hiç eksik etmedi.

Bize Amerika'nın iğrenç bir yer olduğunu anlattı. Sayesinde Oktay SİNANOĞLU okuyoruz. "Title"ın önemini belirtti, aklımız başımıza geldi. walla. Bu arada "fluent"un anlamını öğrendik yardımıyla. Bize Oktay SİNANOĞLU okutmayı öğretti ama sanırım Aslı Hocamızın okuması gerekiyor. Türkçe yazlaşıyor. Dilimizin arkasından "bye bye" demek istemiyoruz.

Uygun uygun...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

HİÇBİR YERDEN GELEN

KİTAPLIK KOLU

Eduardo Galeno ütopyayı şöyle anlatıyordu: ***"Ufukta duruyor. İki adım atıyorum, o da iki adım uzaklaşıyor. On adım yürüyorum, ufuk on adım öteye kaçıyor. Ne kadar yürürsem yürüyeyim, ona asla yetişemeyeceğim. Ütopya ne işe yarıyor? Şuna: Yürümeye yarıyor."...****

Yunanca ou(değil) ile topus(yer) kelimelerinden oluşan ütopya, "Hiçbir yer" ya da "Olmayan yer"anlamında uydurulmuş bir kelime. Thomas More'den başlayarak, ütopya, tam dört yüzyıl Batı'da gözde bir düşünce ve yazın türü oldu. Fakat gelecek adına bir şeyler öneren bu düşünce çabası, Doğu'da görülmemiştir. Tüm ütopik eserlerde, zamandan ve mekandan soyutlanmış bir yerde, genellikle bir adada, ideal bir toplum tasarlanıyor, var olan düzen eleştiriliyordu. Değiştirilmesi olanaksız görülünce de düşe sığınılıyordu.

Latin kültür geleneği içinde hiç kuşkusuz Platon'un Devlet adlı kitabı ilk ütopik eserler arasındadır. Sonra Altınçağ dönemine girilmesiyle ütopik eserlerde din baskısı gözlemlenir. Fransız İhtilali'yle ütopyada İngiliz yazarların eserleri artış gösterir. Erasmus, Montaigne, Rabeleis'in ütopyaları edebiyat gündeminden hiç düşmemiştir.

Thomas More (1478-1535) romanı yazdığı sırada savaşların sayısı artmış; toprak üretiminin kökü kazınmış; açlık ve hırsızlık olağan hale gelmiştir. Sosyal bir kargaşa içinde bulunan toplumun kurtuluşudur Thomas More'un adası. Bu ada elli dört kentten oluşur; her kentte 6000 aile yerleşmiştir; her aile 22 kişiliktir; onlardan da yirmisi erkek,kadın,çocuk, ikisi de köledir. Herkes eşittir birbirine. Kadın ya da erkek her yurttaş iki yıl tarlada çalışmak zorundadır; o yükümlülükten kurtulanlar da kendi mesleklerine dönerler. Tarımda çalışma,Ütopya'da askerlik görevi gibidir bir tür. Ama buna karşılık askerlik yükümlülüğü yoktur. Yurtlarını savunma gerektiğinde de gönüllüler toplanacaktır. Öte yandan, Ütopya'da her zaman güçsüz devletlerin dostu bir dış politika uygulanır. Ütopya adasında aile varlığını sürdürür. Aşk üstün durumdadır; birbirini sevenler evlenmelidirler, ama anlaşamayanları da zorla bir arada tutmamalı. Her ailenin bir evi vardır; evler,on yılda bir kurra ile dağıtılır. Daha da önemlisi, Ütopyalılar için özel mülkiyet yasaklanmıştır. Gerekçesi de şudur: Özel mülkiyet,her türlü kötülüğün, hırsızlığın, cinayetin kaynağıdır. Üretim toplumundur. Tüketim için gerekenler genel ambarlarda saklanacak, oradan dağıtılacaktır. Üretim planlıdır da; sadece gerekenler üretilmelidir, lüks üretim yasaktır. Ütopyalıların seçimle gelip giden yöneticileri vardır. Bir başka önemli ilke de; Ütopyalılar, çeşitli dinlere bağlı olabilirler. Ancak hiç bir inancın ötekine üstünlüğü kabul edilemez. Ütopyalılara düşen, birbirinin inancına saygı göstermesidir. Dinsizlik suç değildir ama dini küçümsemek suçtur. Hoşgörü egemendir Ütopyada.

More'den bir yüzyıl sonra Francis Bacon Yeni Atlantis'i yazar. James Harrington da "Oceana"yı. Ama bu arada , Kalabriyada ki ayaklanışının arkasından atıldığı hücresinde, ünlü "Güneş Sitesini" yazacak olan İtalyan Campanella'yı unutmamalı... Fransız Saint-Simon, Charles Fourier, Etienne Cabet,daha ileri daha güzel bir dünyayı işlerler eserlerinde. Onlar, kurulabilecek en büyük ütopyanın bilimsel verileri üzerine çalışırlar ve tarihin büyük özlemini bir bilim olarak örgütlerler. Hayal edilebilecek en sistemli 'mutluluk', Platon'unkinden de, Campanella'nınkinden de, More'unkinden de daha göz kamaştırıcı bir özgürlük dünyası olarak öngörülmüştür ve tanıtlanmıştır. Bilimsel ütopyanın yanı sıra, gerçek anlamda düşe, serüvene ve fantezi edebiyata önem verilmekte.

Ütopik eserleri üç grupta toplamak pek de hatalı olmasa gerek. Bunlardan biri geriye yönelik ütopyalardır. "Bugün ya da geçmiş tekrar yaşansa nasıl olurdu?" sorusuna bu eserler cevap verir. Erasmus'un eski sözler anlamına gelen Adagiorum Chiliades adlı eseri; George Orwell, Bin dokuz yüz seksen dört; Ömer Naci Soykan, Müziksel Ütopyada Adoma ile Bir Yolculuk; Cioran Tarih ve Ütopya; Fatma Zehra Fidan, Ütopya Değil Gerçek..

İleriye yönelik ütopik eserlerin başlıcaları ise şöyledir: Rüveyda Yazıcıoğlu Durmaz, Ütopya; Karl Mannheim, Ideoloji ve Utopia; Halil Turhanlı , Ütopyanın sesleri; Reşat Karakuyu,Ü topya Mistik Masal Dünyası; Boris Frankel, Sanayi Sonrası Ütopyalar ; Geleceğin Aşk Dünyasından. Fourfer; N Bezel, Yeryüzü Cennetleri Kurmak (Ütopyalar)

"Vedaya davet
Sepetimin içinde zehirli elma
Ya sen yiyeceksin ya da o
Kaçış var veya yok
Sonsuzluğum savaşçısı gibiyim
Kalbim bile terliyor adeta çıkmaza karşı
Zehirliyor bedenim beni
Soru soruyorum geçmişe
Geleceğe, mücadeleye girmiş bir akrep yavrusu gibi bakıyorum
Büyümek ve ummadığın anda sokabilmek için bakıyorum
Her şey çok acımasız" **

Ters ütopyalar da oluşmuş ve üçüncü çeşide adını vermiştir. Tıpkı ütopyaların geleceğe yönelik birer 'umut' olması gibi ters ütopyalar da bu dileklerin istenen sonucu yaratamayabileceğine ilişkin birer 'uyarı'ydı. Bilinen en iyi ters ütopya yazarı ise George Orwell'dir. Bir başka örnek de N.Bezel, Yeryüzü Cennetlerinin sonu. (Ters ütopyalar.)

* * *

Adını arayan rumuz
Eylüllerden yaz yap bana
Bir dönümlük bir dünyada
Şiirim mıntıka temizliği
Cam şişelere koyduğum
Eylüllerden yaz yap bana
Bir dönümlük bir çocukluk
gökkuşağı uçurtma
mayın mantar ütopya
yalancı mücevherler gibi
birbirine benzemeyen şiirler yazdım
okyanusa karşı ağladım sonra

**1) Radikal Kitap Eki*
2)Rüveyda Yazıcıoğlu Durmaz'ın Ütopya adlı kitabından
3) Murathan Mungan

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

EFENDİLERİN EFENDİSİ

Gonca AKYOL

Kendi halinde mazbut bir dilbilim profesörü diye tanımlıyor yakın arkadaşları JRR TOLKİEN'i. Fakat o, tüm alçakgönüllüğüne rağmen fantezi roman yazarlığının tahtına oturdu ve uzun bir süre daha tahtın efendisi olarak kalacakmış gibi görünüyor.

Günümüzün fantezi roman yazarları Tolkien'e kıyasla henüz yeniyetme sayılabilecek konumdalar. Çünkü çoğu eserlerinde hala Tolkien'in yarattığı karakterleri ve mitolojileri kullanıyorlar. Fakat henüz hiçbiri Tolkien'in eserleri kadar ses getirebilmiş değil.

Peki nedir Tolkien'i bu kadar özel kılan? Bunun cevabı konusunda herkes hemfikir değil tabi ki. Kimi onun yarattığı karakterlere hayran, kimi mitolojilerine, kimiyse anlatımına...Bu özgünlüğün ve mükemmelliğin sebebi özetle eserlerdeki mekanların çokluğu, sayısız karakterleri ve ayrıntılarıyla son derece inandırıcı bir hayal dünyası olması. Bu eserler iç içe geçmiş birçok mitolojiyle kurulu ve kendine has dillere sahip.

Tolkien'in yaşam öyküsünü bilenler, onun bu geniş hayal dünyasına şaşmazlar. Çünkü Tolkien çocukluğundan bu yana yaşadıklarını, yaşamak istediklerini ve yaşamamış olmayı dilediklerini yansıtmıştır eserlerine. Küçükken kılpayı kurtulduğu bir örümcek, Ungoliant (silmarillionda adı geçen canavar bir örümcek) oluvermiştir mesela. 2.Dünya savaşında yaşanlar, en yakın dostlarını kaybetmesi, şehirlerin harabeye dönmesi temelini oluşturmuştur Orta Dünya'daki cenklerin. Bunun gibi birçok örnek daha verilebilir Tolkien'in hayatından esinlenerek yarattıklarına. Ama ben lafı daha fazla uzatmadan onun tüm bunları eserlerine nasıl yansıttığına yani Tolkien'in tarzına geçmek istiyorum.

Tolkien eserlerinde klasik iyi ve kötü çarpışmasını çok iyi bir şekilde ve destansı bir anlatımla bize sunuyor. Arka planda kalan efsaneler bile sizi etkilemeyi başarıyor. Her hikaye ince ince düşünülerek işlenmiş. Tüm özgün coğrafya ve karakterler çok gerçekci bir üslupla anlatılmış. Tolkien eserlerinde bir fantezi okurunun tüm isteklerini karşılayabiliyor yani.

Fakat buna rağmen Tolkien'e ve onun eserlerine köstek vurma çabasında olanlar da var tabi. Öncelikle onun gibi bir profesörün çocuk kitabı yazmasını(!) saçma buluyor bazıları. "Çocuk musun kardeşim, ne okuyorsun?" diyerek direk saldırıya geçenler de var. Kimileri de Tolkien'i kitaplarında bazı din öğelerini kullanmakla suçluyor. Oysa hiçbir eserde rahip, peder, kilise adları geçmediği gibi , hristiyanlık inancının temel üçlemesi olan baba-oğul-kutsal ruh'u andıracak dolaylı kelimelere de rastlanmaz. Dahası da var. Ne Tolkien'den ne de Yüzüklerin Efendisinden haberi olmayanlar bizleri hayal aleminde yüzen insanlar olarak tanımlıyorlar. Bazılarımızın Tolkien'i tanrı olarak gördüğünü bile bilenler varmış hatta. Özellikle gençlerin ve çocukların fantezi roman türüne bulaşmaması gerektiğini söyleyenlerin olması da bu kadar çok asılsız söylentiler yüzünden doğal tabi.

Bunlar Tolkien'in eserleri ve diğer fantezi romanları hakkındaki eleştirilerden birkaçı sadece. Bizim okulumuzdaki düşünceleri anlamak içinse ufak bir anket hazırladım. Fakat ondan önce ben, size şiddetle Tolkien'in eserleri (eğer hala okumadıysanız tabi) başta olmak üzere fantezi romanları okumanızı ve fantezi dünyasına dalmanızı tavsiye ederim.

Fantastik roman türünü seviyorum/sevmiyorum, çünkü:

LİSE 2 ERKEK
Okuduğum fantezi romanıyla ilgili konuşurken onu yaşıyorum sanki. Ben de karakterleriyle beraber yaşıyorum, benim de sevmediklerim oluyor içlerinde. Olabilecekler sınırsız, yaşananlar daha farklı olabiliyor. Kapıları sonuna kadar açık ve bütün dizginleri elinde tutabileceğiniz bir dünya. Daha fazla ne olabilir ki?

LİSE 2 KIZ
Farklı bir dünya,farklı ırklar belki de farklı zaman. Günlük hayatın sıkıntısı belki de aynı insanlar,aynı muhabbetin vermiş olduğu bezginlikte. Sarılıyorum fantastik romanlara. Değişen şartlar sadece duygulara dokunmuyor çoğu kez. Kimi zaman hırslar çatışıyor, kimi zaman kin gölgelenmeye çalışılıyor. Kitaptan kafanızı kaldırdığınızda "ben neredeyim?" ve ya "bu olaylar,bu insanlar gerçek olmalı" diyebildiğiniz ölçüde kitap fantastiktir.

HAZ. ERKEK
Olaylar ve anlatılışları nasıl olursa olsun bana hep masal gibi gelir. Bence mantıklı bir insan büyücülere filan inanmaz. Çocukken okuduğum tarzdaki bu kitapların bu derece popüler olması çok saçma bence.

LİSE 2 ERKEK
Beni içine çekebilen bir dünya. Bazı insanların hoşuna gitmiyor olabilir. Ama ben yine de bu destansı hikayelerden vazgeçemeyecek kadar seviyorum fantaziyi. Bence mutlaka okuyun.

LİSE 1 KIZ
Gerçek hayatın ve daha fazlasının birarada bulunduğu bir dünya. Her fantezi kitabı bu iki öğeyi yeterince yoğuramıyor ama genel olarak fantezi kitaplarının çoğu hoşuma gider. Okuması eğlenceli ve kolay.

Türkçe'ye çevrilen eserleri:

- Yüzüklerin efendisi (Yüzük Kardeşliği, İki Kule, Kralın Dönüşü)
- Sör Gwain ve Yeşil Şövalye
- Hobbit
- Peri masalları üzerine
- Silmarillion
- Güç yüzüklerine dair
- Masallar
- Roverandom

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar İçi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

TURKUAZ

Asena DEVRİM asenadevrim@mynet.com

koyu, zehirli, yapışkan

Çok koyu renkli, keskin kokulu, zehirli ve yapışkan. Tarifi kulağa pek hoş gelmese de, günümüze kadar gelmiş geçmiş birçok liderden daha uzun süre daha fazla insanı peşinden sürükledi PETROL.

İlk başta oldukça masumdu halbuki. Tevrat'a göre Nuh'un gemisinin sıvasında, Mezopotamya evlerinin harçlarında kullanılmıştı. Günümüzdeyse adı geçen bu topraklardaki muhtemel savaşın sebebi de petrol.

Savaş tellallığı yapmamakta fayda var. Aslında şu günlerde buna pek gerek kalmadı. Taraflar niyetlerini açıkça ortaya koymaktan çekinmiyor. Amerika üst düzey yetkililerinin ağzından "Irak halkı" adına ve İYİLİĞİNE bölge petrollerinde söz sahibi olmak istediğini dile getirdi. Amerika'nın destekçisi olan İngiltere dışındaki AB ülkeleri konuya temkinli yaklaşıyor. Tabi bunun sebebi olarak insan hakları ve Irak halkından çok, söz konusu petrol rezervlerinin ve petrol fiyatlarının geleceği konusundaki endişelerine dikkat etmek gerekiyor. Dünyadaki rezervlerin kısa bir ömrünün kalması (yaklaşık 50-70 yıl) ve petrol fiyatlarındaki oynamaların piyasaları sarsması konunun önemini arttırıyor. Doğrusu bu ülkelerde, elektrik üreten sanayiler petroldeki belirsizlik yüzünden kömür ve nükleer enerjiyi seçmiş. Görüldüğü gibi ,petrol üzerinde birçok oyun oynanmakta. Yüzyıllar öncede böyleydi ,şimdi de böyle. Değişen sadece simalar.

Almanların inşa ettiği Hicaz demiryolu resmen zikzaklar çiziyordu. Tren yolunun sağ ve solundaki 30 km' de bulunan yer altı zenginliklerinin Almanlara bırakıldığı düşünülürse, daha fazla petrol için daireler çizmediğine şaşmak lazım!

Dünya savaşında Irak'ı işgal eden İngiltere, Lozan sonrasında da bölgeyle ilgili niyetlerinden vazgeçmedi. Dönemin en büyük gücü olan İngiltere, ajanları aracılığıyla Musul-Kerkük petrollerine sahip olabilmek adına bir isyan hazırlamıştı. Şeyh Sait kuklası önderliğinde sergilenen bu oyundaki figüranların üstünden ne ilginçtir ki, İngiliz para ve gazeteleri çıkmıştır. Dünyadan haberi olmayan bu insanlar en modern silahlarla donatılmış, İngiliz ordusu formalarına bürünmüştü. Sonrasını az çok tahmin edersiniz. Savaş sonrası kendini yeni yeni toparlayan ekonomi tekrar yerle bir. Milletler Cemiyeti bu olayı bahane edip Misak-ı Milli sınırları içinde olan bölge yönetimini İngilizlere bıraktı. Türkiye'ye bırakılan 25 yıllık petrol gelirleri ayaklanmadaki giderleri bile karşılamamış.

Türkiye Körfez Savaşı'nda da benzer bir durumla karşı karşıya kaldı. Bir koyup üç alacakken evdeki bulgurdan da olduk. Savaşın ardından Irak'a ambargo başlatanların aksine ambargoya da harfiyen uyduk. Kraldan çok kralcı olmanın anlamı ne acaba?

Bir söz vardır; "Bir şey beni öldüremiyorsa, ancak beni güçlendirir." Mesela Amerika'nın Türkiye'ye uyguladığı ambargo sırasında Türkiye'de savaş sanayisi gelişmişti. Tabi Körfez savaşı sonrası Irak'ta durum bundan farklı. Savaş sırasında ABD, çöldeki barakaları bile bombaladı ama üslerine geri çekildi. Bizce Saddam, halkının desteğini almışsa bunun sorumlusu Amerika'dır.

Yayı bu kadar gerdikten sonra oku atmaktan vazgeçilmez derler. Gerekli tüm hazırlıklar yapıldı, savaş sebebi sayılacak bahaneler bulundu. Peki savaş ne getirip ne götürecek? Çok fazla problem getireceği kesin, birçok şeyi götüreceği de. Bir savaşta bombalar ne kadar gelişmiş, ne kadar akıllı olursa olsun mutlaka gelir sivilleri de vurur. Savaşan taraflar sığınaklarda güvendeyken masum çocuklar hedef olur. (bir benzeri Afganistan'da yaşanmadı mı?)

Neredeyse sekseninci yılı devirecek cumhuriyetimiz. Bu seksen yıllık süreçte ilginç bir döngü göze çarpıyor. Ekonomi ne zaman belini doğrultmaya başlasa ya terör örgütleri, ya yaptırım ve istekler ya da ülke içinde kutuplaşmalar ön plana çıkıyor. Bu kapıdaki savaşın yükümlülükleri de oldukça ağır. Hadi tüm bencilliğimizi takınalım, insan kayıplarını yok sayalım. Strateji uzmanlarının yaptığı açıklamalara göre en iyi ihtimaller göz önüne alındığında, savaşın bize en OLUMLU zararı 150 milyar dolar.(son yıllarda yapılan tasarruflar 5-10 milyar dolar kredi içindi.) Konuya ister istemez duygusal yaklaşıyoruz. Ama şu da bir gerçek ki, diplomaside duygusallığa yer yok. Uzun vadeli düşünüldüğünde koz olarak ilk önce haritalar ortaya çıkarılıyor. Türkiye'de bölgedeki oluşumların kendi aleyhinde gelişmesinin önüne geçmek zorunda.

Savaş, tarih kitaplarındaki satırlar kadar soğukkanlı değil. Şunu da unutmamak gerekir ki, KAZANILAN HER SAVAŞ ARKASINDAN BARIŞ GETİRMEZ!

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

5 SORU 70 CEVAP

YAYIN KURULU

Renk renk bilyelerimizde,deli dolu yükselişlerimizde,söylemeye çalışıp da bir türlü dilimizin varamadıklarında saklı olmalı yaşam. Düşlerimizde,gülüşlerimizde saklı olmalı ki dört elle sarılmışız sevdiklerimize,koruyoruz,soruyoruz,düşünüyoruz. Kimi zaman ağlayarak kimi zaman kahkahalarla uyanıyoruz.

Bizi harekete geçiren,düşlerimiz...Daha ilk sahnelerini oynarken tiyatronun sonsuz zamanlara yaydıklarımızı,gözlerimiz kapalıyken bile bizi hayata bağlayanları, düşlerimizi paylaştık.
Arkadaştık.
Ve böyle başladı rüya...

SORULAR

1.Sizce hayat düşlere göre mi yaşanmalı, gerçeğe göre mi?
2.İnsanı hayata düşleri bağlar, sizi düşlerinizden koparan bir olay oldu mu?
3.Aydın Fen Lisesi'nde yaşadığınız en büyük düş kırıklığı neydi?
4.En bencil düşünüzü bize anlatır mısınız?
5.Her insan düşer , az çok incinir.Kimi zaman eli, kimi zaman dizi, kimi zaman da kalbi acır. Düştüğünde elinden tutmadığınız bir insan ve pişman olduğunuz bir olay var mı?

LİSE 2 KIZ

1.Hayat gerçeğe göre yaşanmalı tabii ki.Ama düşlere de yer verilmeli diye düşünüyorum. Kendimizi bu düşlere fazla kaptırmamamız gerekir gerçek hayattan kopmamamız için.
2.Allah'a şükür öyle bir olay olmadı umarım bundan sonra da olmaz.
3.Sanırım en büyük düş kırıklığım yemeklerdi.Kesinlikle daha iyisini bekliyordum.
4.Bencil bir düşüm olmadığını düşünüyorum.
5.Zor duruma düşenlere elimden geldiğince yardım etmeye çalışırım.Elinden tutmadığım biri olduğunu sanmıyorum.Öyle biri varsa bu derginin hayırlı işlere neden olmasını ister o insanlara özrü bir borç bilirim(!)

LİSE 1 ERKEK

1.Gerçeğe göre yaşanmalı fakat gerektiğinde düşlere de yer verilmelidir bence.
2.Hala düşlerime yer veririm hayatımda, onları silip atacak bir anım olmadı şimdiye dek.
3.Yalnız kalmaktan korkarım.Bu okulda da böyle iyi arkadaşlıklar kurulduğundan yalnız kalmak aklımın ucundan bile geçmezdi.Geçen sene yaşadığımız küslükler beni bu konu da düş kırıklığına uğrattı.
4.Bunu kimseyle paylaşmak istemiyorum.
5.Bir arkadaşım bu durumdaydı.O zamanlar onunla pek konuşmazdık.Ben de ona durumdan kurtarmak için yardım etmedim ama gerçekten pişmanım.Ya bir gün ben de o duruma düşersem...

HAZIRLIK KIZ

1.Bence hayat gerçeğe göre ama düşlerle yaşanmalı.Yani gerçeği görmeli, ona göre ilerlemeli. Düşlerse bizi ayakta tutan destekler olmalı.
2.Çok düş kırıklığı yaşadım ama en acı olanını arkadaşlarımın düşlerimde yarattığımdan daha farklı olduğunu anlayınca yaşadım.
3.Aslında büyük bir düş kırıklığı yaşamadım.Sadece ilk gün çok şaşırmıştım.Kalınacak yerler ve oda arkadaşları konusunda...Düşlediğim okulum böyle değildi!
4.Bir öğretmenimizin değişmesini düşlemiştim ve bu konuda çabaladım.Notum düşük olduğu için öğretmeni bir türlü sevemedim.Düşüm gerçekleşti ama şimdi düşünüyorum da kendi hatam yüzünden birinin kırılmasına yol açmış olabilirim.
5.Yardımı ihtiyacı olanlara her zaman yardım ederim.Şimdiye kadar onları yüzüstü bırakmamaya çalıştım ve bence insanın yapacağı en acımasızca davranış, düşene bir tekme daha vurmak.

LİSE 2 ERKEK

1.Bence hayat düşleri gerçeğin içine en iyi şekilde yerleştirebildiğimiz zaman gerçekten güzeldir.Bu yüzden ben hayatıma yön verirken düşlerimi ve gerçekleri zaman ve duruma uygun şekilde benimsiyorum.
2.Düşlerim genelde ileri dönüktür.Bu yüzden düşlerimde sadece ileride de yanımda olacağına emin olduğum insanlara yer veririm ve onlarla yaşayabileceğim tatsız bir olay mutlaka düşlerime zarar verir.Bu nedenle böyle bir olay mutlaka olmuştur.
3.Bu okulda yaşadığım en büyük düş kırıklığı bir kişi dışında hala tam anlamıyla bir dosta sahip olamayışım.
4.Böyle bir düşüm yok.
5.Düştüğünde elinden tutmadığım biri oldu fakat her ne kadar üzülsem de sonradan anladım ki yapabileceğim bir şey yokmuş.

LİSE 1 KIZ

1.Hayat gerçeğe göre yaşanmalı hayal kırıklığına uğramamak için.
2.Gerçeklere düşlerden çok zaman verdiğim için olmadı.
3.Okul bir çok yönden tam beklediğim gibiydi.Ama bu dönem notlarım pek istediğim gibi olmadı.
4.Herkes beni sevsin!
5.Zor durumda kalıp da beklediğim desteği göremediğim zamanlar oldu.Bunun ne kadar kötü olduğunu bildiğim için başkalarına yapmamaya çalışıyorum.Ama işin içinde intikam varsa yapmışımdır.

ÖĞRETMEN ERKEK

1.Hayat gerçeklerin izin verdiği ölçüde düşlere göre yaşanmalı.Elbette ki herkes ister hayatını düşlerinin üzerine kurmayı.Ama sınırı olmayan düşler kurup sonunda hayal kırıklıkları yaşama korkusu alıkoyuyor insanları.Düşlerimize de sınır koyamayacağımıza göre gerçeklerden de çok fazla uzaklaşmamak gerekiyor herhalde.
2.Hiç ulaşılamayacak düşler kurmadım hayatım boyunca.Bu yüzden biraz da 'mantıklı' diye nitelendirilen insanlardanım herhalde.Tembel olmam, sanırım, hiç de uzak olmayan ve az sayıda kurduğum düşlerime ulaşmamı engelleyen şey.
3.Öğrenciler, illa ki...sadece bir bölümü.Bu okulda dahi büyüdüğünü çok sıradan ve kabul edilmez şekilde ispatlamaya çalışan ve kural dışılığı iş sanan öğrencilerin olması hayal kırıklığına uğratır beni.Bu öğrencilerin az sayıda olması bir şey ifade etmiyor.Sinek küçük de olsa sinek işte.
4."Bencil olmayan bir düşünüz var mı?Nedir?" diye sorsanız daha mantıklı olurdu herhalde. Bence neredeyse tamamı bencil düşlerin.İnsanlar bencil olmayan düşlerinin peşinde koşmasa daha mutlu bir dünyada yaşıyor olurduk herhalde.
5.Düştüğünde elinden tutmadığım birileri varsa, ki ben olmadığına inanıyorum, o insan benim için hiçbir zaman var olmamıştır zaten.

Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk, İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

HAZIRLIK ERKEK

1.İnsan geleceği için düşler kurmalı ama hayaller kurarken ve yaşarken gerçekleri de göz önünde bulundurmalıdır.

2.Ben düşlerimi tüm engelleri göz önüne alarak kurdum.'Hedeften gözümüzü ayırdığımız anda engelleri görmeye başlarız.'

3.Bu okuldaki kimi insanların fikirleri daha doğrusu fikirsizlikleri.

4.İnsanların benimle aynı fikirleri paylaşıp o doğrultuda davranmalarını isterim.

5.Bir zamanlar küs olduğum bir arkadaşıma kin duyduğum için yardım etmemiştim.Bu yüzden pişmanlık duyduğum zamanlar oldu.

LİSE 2 ERKEK

1.Bence daha çok düşlere göre yaşanmalıdır.Düşler insanı ayakta tutar, insana yaşama azmi verir. Düşsüz bir hayat kesinlikle sıkıcıdır.

2.Evet lise 2 öğrencilerinin hepsinin bildiği gibi dalağım yok.Evet belki dalağım yok ama hangimizin var ki diyeceğim saçma olacak.Küçükken hep Galatasaray' da oynamak isterdim. Hep sarı-kırmızı formayı hayal ederdim.Kesinlikle şimdiye kadar en büyük düşümdü. Dalağımın alınmasıyla bu düşüm son buldu.

3.Henüz çok büyük bir düş kırıklığı yaşamadım.Ama geçen seneki ortalamamın daha iyi olacağını hayal ediyordum.

4.Düşlerim genelde pek bencil değildir.İçlerinden en bencili eminim çok sayıda kişi bu düşümü paylaşıyor çok para çok büyük bir ev ve çok güzel bir bayan.

5.Çok düşündüm ama aklıma böyle bir insan ve olay gelmedi.

LİSE 1 KIZ

1.Mümkün olsaydı düşlerimi yaşamak, zaten onlar düş olmaktan çıkardı. Ama maalesef yaşam elde olmadan gerçeğe göre yaşanıyor.

2.Düşlerime göre kurduğum bir hikayede gerçek hayattan alınma biri vardı. Sonu hayal kırıklığı ve nefret oldu. Ben de insanları düşlerime sokmaktan vazgeçtim.

3.Bu kadar bencil insanın burada toplanabileceği hiç aklıma gelmemişti.

4.Hocaların dilleri tutulsun ki ders anlatamasınlar.

5.Düştüğünde , gerçekten bir dosta ihtiyacı olduğunda yalnız bıraktığım bir insan var. Onu karşıdan izlemek ve kayıtsız kalmak güzeldi, hiç pişman değilim.

LİSE 2 ERKEK

1.İnsan elindeki iki çizgiye dikkat çekmişti bir arkadaşım.Duygusallık ve mantık.Paralel olmaları en uygunuydu ona göre, üstteki çizgi düş, alttaki gerçek.Belki birbirlerine karışmış, belki çakışık.Ya da gerçek olabilecek renkleri düşleyebilmek.Doğru soruyu sorup sınırı aşmadan hayatımızla aklımızdan geçenleri en iyi şekilde birleştirebilmek...

2.Sıkı sıkıya tutunmaya çalışırım düşlerime.Şu ana kadar yaşadığım en kötü olaylar alamadılar onları benden.Sıkıldım,bir arkadaşımla paylaştım, kağıtlara yazdım-yırtıp attım- ağladım ama gece gözlerimi kapadığımda hep oradaydılar.Bilin ki 'düşünemezsem gözlerim görmüyordur artık.'

3.Dostum dediğim, her dakikamı paylaştığım arkadaşımın 'artık seni görmek istemiyorum' demesi.Tıpkı bir tokat etkisiydi.Belki o noktada bırakmalıydım ama tüm direnişlerime rağmen içimde bir sesin 'yalan söyledi' diye haykırdığını hissettim. Belki yanlış duymuşumdur ama seslere kandım sanırım.İyi mi yaptım kötü mü zaman gösterecek.

4.Coğrafya yazılısında bildiğim hiçbir şeyi arkadaşlarımla paylaşmamak ve tüm yazılı boyunca şeytanca gülmek.

5.Bir arkadaşımın çok sıkıntılı bir döneminde ona tüm edepsizliğimle yürekleri parçalayan, beni ne kadar çok üzdüğünü anlatan bir mektup yazmıştım.Galiba çocuğa pek güzel köstek oldum.Tüm masumluğuma rağmen içimde hınzır bir yan olsa gerek. Düşünüyorum da 3. cevabımdaki arkadaşım biraz haklı olabilirdi. Ama bu benim düşüm ve istemediğim karşılıkları görmek uykularımın kaçmasına neden olabiliyor.

LİSE 3 ERKEK

1.Tabi ki düşlere göre yaşanmalı.İnsan düşleyebildiği kadar özgürdür ve özgür olduğu kadar yaşar hayatı...(Bu anlayış bana hep acı ve gözyaşı getirdi ama olsun bir gün özgürlüğe ulaşırım belki...)

2.Ben insanlara gönlümü açtıkça, onlar hep zehirlerini akıttılar bana. Bir tür kayga, bir tür savaş...Her defasında yenildim, her defasında tükendim.Her defasında başa döndüğümü sandım ama hiçbir şey eskisi gibi değil.

3.Çok sevdiğim bir insanın en umarsız anında ardına bakmadan çekip gitmesi; bende büyük bir düş kırıklığı yarattı.

4.İğrenç hayatımın, gözüme bir kez görünen anka kuşunu alıp götürdüğü uzaklara gitmek istedim oysa ben.Ailemi, beni sevenleri hiç düşünmeden çekip gitmek...

5.Bana uzatılan bir dost elini hiç düşünmeden geri çevirdiğim için pişmanlık duyuyorum.Her şey daha farklı olabilirdi.

ÖĞRETMEN BAYAN

1.Kararı bulmak lazım galiba. Ne fazla düşsel yaşamalı yaşamı ne de doğrusal bir hayat seçmeli. Sanırım ben düşsel kısmını biraz daha yoğun yaşıyorum.

2.Eğer hayatı tam merkezinde yaşıyorsanız, bir değil birçok olay oluyor sizi düşlerinizden koparan. Canınız yanmadan mutlu olabilmeniz çok zor.

3.Henüz düş kırıklığı yaşamadım AFL' den.

4.Düş kurarken bencil davranamıyorum. Benim mutlu olmam sevdiğim insanların da mutlu olmasıyla paralel çünkü.

5.Dostluk benim için çok önemli. Herkes düşerken elinden tutmam tabi. Ama söz konusu kişiler dostlarımsa kendimin de düşmesi pahasına tutarım ellerini. Düştüğünde yanında olmadığım bir dost hiç olmadı. Hep oradaydım ki.

LİSE 3 KIZ

1.Hayatı düşlerime göre yaşamayı çok isterdim. Öyle olsaydı şu an burada olmaz,çok farklı bir yerde olurdum. Düşlere göre yaşamayı isterdim ama gerçeğe göre yaşıyorum.

2.Birçok şey beni düşlerimden kopardı ama umudumun bitmemesi için yeni düşler buldum kendime.

3.Bu okul benim için başlı başına bir hayal kırıklığıydı. Umduğum çoğu şeyi bu okulda bulamadım.

4.Az çalışmak.bol bol tembellik yapmak ve deli gibi para kazanabileceğim bir iş sahibi olmayı düşlerdim.

5.Böyle bir olay hatırlamıyorum.

LİSE 1 ERKEK

1.Hayatı düşlere göre yaşamak güzel olurdu ama imkansız olanlar için uğraşmak boşuna...ben kendime zarar vermemek için gerçeğe uygun bir yaşam sürmeye çalışıyorum.

2.Beni düşlerimden koparan şey çoğu kez düşlerimin hüsranla bitmesi. Bazen gerçekleştiği de oluyor ama umduğum gibi olmuyor. Benim istediğim bu değildi diyorum.

3.Burada çok az insan var. Bu yüzden mecburen dost olduğum kişiler var. Seçici olamıyorsun yani burada.

4.Okulun rengini ben seçmek isterdim.

5.Düştüğünde elinden tutmadığım sadece bir insan var. O, tüm kredilerini kullandı. El uzatılamayacak kadar uzaktı yani benden. Yardımı hak etmiyordu.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

Göle Göle

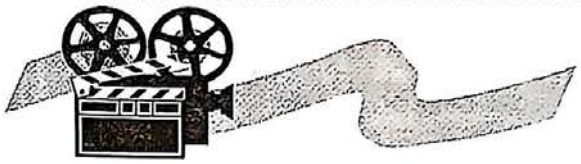
yazan ... F. Karaca

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

7 Renk : SİNEMA

Gökşen ŞAHİN
goksensahin@kahkaha.com

TARİHİN SİNEMASI

Tarih yaşadığımız her anı beyaz yapraklara kanıyla, tozuyla, mutluluklarıyla, kuruluş ve yıkılışlarıyla kaydeder. Yaşanan acılar olduğu gibi savaşlar olduğu gibi,yeni kurulan ülkeler ve halkların bağımsızlık mücadeleleri olduğu gibi anlatılır. Sinema ise kaydedilen kağıtlardaki yaşanmışlıkları geçmişin tozlu yapraklarından kurtararak bizlere sunar.İkisi birbirinden çok apayrı görünse de aslında esas yaptıkları aynıdır. Yaşanan anları bizlere yeniden her şeyiyle sunmak... Unutulan tarihin ara sayfalarına sıkışmış olan veya kahramanlıkları ile tüm dünyada tanınan insanları bizlerin hafızalarında yinelemek...

Son günlerde bizlerin de unutmaya başladığı bağımsızlık, özgürlük, mücadele, kuva-yi milliye kavramlarını ve bu mücadelenin kazanılması uğrunda her şeyinden vazgeçmiş önderimizi hatırlatan tarihi filmleri hatırlatmak istedik. Savaş bu kadar kapımızın eşiğindeyken hele de tüm dünyanın istemediği,boşu boşuna yitecek canları engellemek için bunca çalıştığı bir savaşın eşiğindeyken; bizim bundan doksan yıl önce bağımsızlığımız uğrunda kaybettiğimiz canlar sanırım daha da anlam kazanıyor.

Bağımsızlık mücadelemizi anlatan filmlerimizden biri; Kurtuluş... Kurtuluş önceleri dizi olarak televizyonda yayınlandı,daha sonra ise bu bölümler birleştirilerek film haline getirildi. Kurtuluş, milli mücadele dönemini ve halkın işgal kuvvetlerine direnişini anlatıyor. M.Kemal rolünde Rutkay Aziz'in oynadığı filmde savaşlar ve meydan muharebeleri canlandırılmış,o yıllarda yaşanan olaylar çok yönlü olarak ele alınmış. Savaş sahnelerinin gerçekliğinin yanı sıra İtilaf devletlerinin ve diğer ülkelerin düşünceler de filme konularak,tarihin objektifliği sağlanmış. Savaşın kazanılmasında çok büyük katkısı olan insanlara ve mandacılığı isteyen mücadele karşıtlarına da değinilen bu film Kurtuluş Savaşımızı belki de en iyi anlatan film...

Bağımsızlığımızı kazandıktan sonraki yılları ve inkılap dönemini anlatan ve bir yerde milli mücadele sonrasındaki yıllara değinen film ise Cumhuriyet filmi. Dört yıl öncesinde çekilen ve sinemalarda gösterime giren film, daha sonra ekranlarda da yerini aldı. Bu filmde ise M.Kemal rolünde Mahir Günşıray yer alıyordu. Şapka, Latin harflerine geçiş gibi inkılapların ve cumhuriyetin ilerlemesi dönemindeki sancılı süreçlerin anlatıldığı bu filmde Menemen olayına da yer verilmişti.

Halkın kanlarıyla o dönemin imkansızlıklarına rağmen kazanılmış bir mücadeleyi ve yürekten inanılan bir "DÜŞ"ü gerçekleştiren insanların filmleriydi bahsettiklerimiz. Bağımsızlık için oğullarından vazgeçen anaların, çocukları özgürce yaşasın diye kendi ömürlerini veren babaların hikayesi... Evlerinin bodrumunda cephanelik yapan genç kızların ve cephe ardındaki hemşirelerin yaşantısı..... Bir de bu savaşın kazanılması için o analardan ve babalardan daha çok çalışan birinin hikayesiydi tarihin ve filmlerin anlattığı: M.KEMAL ATATÜRK'ün hikayesi....

VİZYON & ANKET

Mehmet KIRIŞMAN

Bu sayımızda 2002'nin en iyi filmini oylamayla seçtik ve oy veren bazı öğrencilerle röportaj yaptık.2002'nin en iyi filmi 32 oyla Azınlık Raporu olup,en yakın takipçisiyse 28 oyla Akıl Oyunları oldu

1.Azınlık Raporu-32 oy
2.Akıl Oyunları-28 oy
3.İşaretler-14 oy
4.K-Pax-13 oy
5.Örümcek Adam-9 oy

YORUMLAR:

Hazırlık: Melih: (Azınlık Raporu)

Efektler ve senaryo çok iyi olmuş.Özellikle 2054 yılı çok iyi işlenmiş filme. Cinayet olayı gerçekten çok iyi kurgulanmış olup, Agatha Christie romanlarının etkisi görülüyor. Ancak kahinleri doğrusu pek beğenmedim. Biraz yapay ve çocuksu olmuşlar.

Emre: (Akıl Oyunları)

Konusu özgün bir konu ve gerçekten güzel.Şizofreni ile gerçek hayat çok iyi karşılaştırılmış. Cama formül yazma sahnesi çok etkileyici... Film kafanızda oluşan soruları filmin sonunda vererek izleyeni heyecanlandırıyor.Film hayal gücünüze bırakılmış ve bu çok iyi olmuş. (Görmediğiniz şey gördüğünüzden daha fazla korkutucudur mantığı). Herkesin seyretmesi gereken bir film.

Gamze: (Azınlık Raporu)

İlk başta film değişik izleyici kitlesinin değişik şeyler bulabileceği bir yapıda. Ayrıca senaryo ve oyuncular çok iyi seçilmiş. Özellikle Tom Cruise oyunculuğunu ve yakışıklılığını bu filmde bir kez daha göstermiş. Efektler 2054 yılına gore çok iyi ve kahinler mülhiş olmuş. Bazı sahneler çok iyi olup tekrar tekrar seyretmek istiyorsunuz. Bence 2002 yılının en iyi filmi, Azınlık Raporu...

Lise 1: Can: (Örümcek Adam)

Filmde aksiyondan komediye,dramdan aşk öyküsüne her şey tam kıvamında. Oyuncular çok tartışılmasına rağmen iyi seçilmiş.. Ana tema çok etkiledi beni (Büyük güç yanında büyük sorumluluklar getirir.). Ancak efektler bazı sahnelerde kusursuzken ,hızlı sahnelerde yeterince iyi değil.

Lise 2: Selman: (K-Pax)

Senaryosu çok çekici ve fantastik bir kurgusu var. Prot'un (Spacey) uzaylı mı insan mı olduğu çözülemiyor. Prot çok başarılı bir karakter olmuş. İki saatlik süre insana uzun hissini verse de, film izleyenin ilgisini son ana kadar ayakta tutmayı başarıyor.

Selnaz: (Azınlık Raporu)

Senaryo gerçekten çok ilginç. Konu: "Gelecekte yaşanacak olaylar önceden mi belirlenir yoksa özgür irade ile yaşanacaklar değiştirilebilir mi" kurgusuna dayanıyor. Tom Cruise'nin oyunculuğu çok güzel. Fakat insanların suç işlemeyi planladıkları fakat daha işlemedikleri suçtan,suçlu olarak görünmesi pek hoş bir şey değil.

Lise 3: N.İlker: (Akıl Oyunları)

Oyunculuk başarılı... Konusu iyi bir konu olup,sıradan bir senaryosu yok. Zaten hangi psikopatın aklına gelir ki şizofren bir matematikçinin hayatını anlatmak.

Ahmet Kaçar: (Akıl Oyunları)

Konusu güzel işlenip ,gereksiz duygu sömürülerine yer verilmemiş. Şizofrenlik ve gerçek hayat çok güzel anlatılmış. Olayın gelişmesi ve sonuçlar izleyicide şaşırtıcı bir etki bırakıyor. Her şeye rağmen filmin sonunda hayatın matematikçiye verdiği hediye güzeldi.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

EH BARIŞ ABİ, AŞKOLSUN

Nazif İlker ERÇİN

Merhabalar,

Bu sayıda, bir önceki sayıda yaptığım gibi, bir insanı üstünü kapatarak, adını değiştirerek anlatmayacağım sizlere, anlatamayacağım...

Denedim aslına bakılırsa bunu yapmayı... Olmadı, böyle bir tarihi, böyle birini saklamaya benim gücüm yetmedi...

O, yediden yetmişe kadar -sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada- herkesin sevdiği biri oldu. Her yeri gezdi, her çeşit insanı gördü, tanımaya, anlamaya, tanıtmaya, anlatmaya çalıştı. Hepsinden bir şeyler aldı, aktardı sanatına, kardı karıştırdı. İşte Barış Abi insanlığa bu Barış'ı sundu.

Bir şeyler farklıydı onda diğerlerinden. Uzun saçları, ilginç bıyıkları değildi bu farklılık. Belki bazılarını etkilerdi bunlar, gel dinleyelim şunu diyebilirlerdi. Ama şundan eminim ki yıllarca yaşayacak olan bu eserler, saçın ve bıyığın değil, duygularının, sevgilerinin ve aklının insanlığa birer hediyesiydi.

Çok insana dil, çok dillere söz oldu. Sevene, ayrılana, özleyene, eğlenene, ağlayana, ah edene, hesap sorana... Neredeyse herkese...

Şöyle diyelim;

Kolay değildi her gün kuyu başında görüp de vurulduğu Zeynep'i almak. Nerde, bırakır mı Zeynep'in dayısı emmisi Zeynep'i ona. Onlardan kız almak deveye hendek atlatmaktan daha zordu. "İşte hendek, işte deve, zordur almak bizden kızı..."

İnanamadı Gülpembe'sinin gittiğine. Ağladı... Üzüldü... Gözlerinde son bir umut hep onu bekledi, bekledi...

Ayrılık acısını hissetti içinde. Bütün ayrılanlara seslendi. "Kimse bilemez ne büyük bir acı olduğunu" diyenlere "Yardan ayrı kalmasını, ben bilirim.." dedi.

Aşıklar kendilerini başka hangi şarkıda "Dağlar Dağlar"da bulduğu gibi bulabilirdi? Sanki her aşığa sormuştu "Nasıl anlatayım derdimi?" diye. "Kurban olam, yol ver geçem, sevdiğimi son bir olsun, yakından görem...."

Peşinden gitmek boşuna mıydı ki onun? Beyfude mi geçmişti yıllar, silinmiş miydi hatıraların hepsi? Bilemiyordu ama, geriye kalan her şey, bir avuç yalan gibiydi sanki. Hüzün dolu geceler ne getirmişti ona üzüntüden, tasadan başka?

Unutma! Dünya fani dedi. Veren Allah alır canı. Nasıl unutacaktı bir tanesini. Can bedeninden ayrılınca mı?

Yok yok! Hayır, onu bir tanesinden ölüm bile ayıramadı işte. "Nasıl kıydın kendine söyle gülbebeğim?"

Haksızlıkları, düzenbazlıkları gördü. Bütün dostlarını Halil İbrahim Sofrası'na buyur etti. Kınadı sapa, kulpa, kapağa itibar edenleri. İçi boş insanları anlattı kendince, def etti onları sofradan. "İçi boş insanların bu sofrada yeri yok..."

Çocukluğundan kesitler sundu bizlere. Mahur Beyle Sakız Hanım'ı anlattı. Hayatlarını anlattı bu karı kocanın. "Mahur Bey susunca, kapandı perdeler, Sakız Hanımla bitti, o hüzünlü nağmeler..."

Bir tek bu ihtiyarlardan mı bahsetti? Hayır. Çok sevdiği süper babaannesini de anlattı bizlere. Onu ne kadar sevdiğini söyledi, uzun ömürler diledi ona...

Çok sevdi doğayı ormanları. Kötü kalpli odıncı Nick(the choper)'e nasıl ceza verdiğini anlattı ağaçların. Doğanın ne kadar güçlü olduğunu gösterdi, insanlara doğanın diliyle seslendi...

Yeri geldi, çoluk çocuk mahkemeye çıktılar. Neşesiyle orayı da çocuk parkına çevirdi. Topladı herkesi başına, başladı söylemeye: "A de bakayım, AAAAAAA. Bir de Y'de, YEEEEEE. Şimdi bir de I, IIIIIIIII. Oku bakayım AYIIIIIIIII ! Yalnız kızlar, hadi erkekler, cümbür cemaat, bütün mahalle...." Hakimi, avukatı... Kim varsa salonda, hop hop oynattı hepsini...

Bütün doğayla, hayvanlarla, bitkilerle, dağlarla, taşlarla dost oldu o. Özellikle çocukların çok sevdiği uzun kulaklıyı ... "Arkadaşım eşşş, arkadaşım şek, arkadaşım eşşeeeek..."

İşte böyle, gah ağlattı bizleri, gah güldürdü. Gah derdimize, gah sevincimize ortak oldu. Ama gerçek sanat eserleri bırakmayı başardı arkasında. Sıradan değil, gerçekten dinlenesi şeyler... Bilmiyorum dinlemeyeniniz var mı, ama BARIŞ MANÇO'yu dinlemeden, hayatı tanıyorum demek çok zordur.

Unutulmadın Barış abi....

Mithat TEMİZER

ALMÖRA Gates Of Time

Yedi kişiden oluşan yerli bir grup. Değişik bir şeyler istiyorum diyorsanız, bu kaset tam size göre. Müzik tarzları heavy metal olsa da, bildiğimiz gitar, bateri, bas gitar üçlemesinin dışına çıkmış olan grupta, bu enstrümanların yanı sıra keman, flüt, yaylı tambur da dinleme şansına kavuşabilirsiniz. Çok iyi entegre edildiği için sırıtmayan bu enstrümanlar, müziklerine ayrı bir derinlik katmış. Albümdeki bir şarkı dışında sözler İngilizce, tema olarak isminden de anlaşıldığı gibi zaman seçilmiş. Şarkılar bir bütün halinde Almora denilen bir ozanın hikâyesini anlatıyor. Son olarak bayan vokalin sesine çok hâkim olduğunu söylemek istiyorum. Müzikle gerçekten ilgileniyorsanız arşivinizde bulunsun derim.

DUMAN Belki Alışman Lâzım

Aslında çok söze gerek yok. İlk albümleri "Eski Köprünün Altında" ile bekledikleri başarıyı yakalayamayan grup, bunu ikinci albümleri ile başarmış gözüküyor. Özellikle gitar ve vokaldeki Kaan Tangöze'nin hafif arabesk tadı veren rock tarzındaki şarkıları, grubun başarısındaki etkenlerden en önemlileri. Eğer birbirinin aynısı gibi gözüken rock parçalarından sıkıldıysanız ve hâlâ bu grubu dinlemediyseniz (ki pek ihtimal vermiyorum), hemen edinin ve dinleyin diyorum.

Gitarın Asi Çocukları

Türk rock'ının 13 sanatçısının birer şarkılarıyla katıldığı bu compilation albümde Cem Karaca, Yaşar Kurt, Cahit Berkay, Tarkan Mumkule gibi sanatçıları dinleyebilirsiniz. Yavuz Çetin'in anısına ithaf edilmiş bu albümün kapağında Dünya'da ve Türkiye'de rock müziğin doğuşu ve gelişimi anlatılıyor. Kendilerine gitarın asi çocukları demelerinin sebebi ise rock müziğin her zaman sisteme aykırı ve eleştirel bir müzik türü olması. Bu albümü almakla kazancım ne olur diyenlere cevabım; Cem Karaca'nın yorumuyla Dadaloğlu'nu, Cahit Berkay'ın enfes gitarını, ülkemizin en iyi gitaristlerini dinlemiş olursunuz, daha da önemlisi böyle projelerin artmasına yardımcı olursunuz.

İsmet DAĞTEKİN

GREGORIAN- Masters of Chant

Bu grupla ilk tanışmam abımin bir albümlerini getirmesiyle gerçekleşti. O günden bu yana da günün stresinden kurtulmak ve notaların arasında yolculuğa çıkmak için bol bol Gregorian dinliyorum. Alman grup oldukça kalabalık bir üye listesine sahip. Yaptıkları müzik ise temel olarak "Gregorian chant" tarzında, yani Roma zamanındaki kiliselerde koro halinde söylenen ilahiler gibi. Fakat grubumuz ilahiler yerine Metallica, Elton John, Pink Floyd gibi ünlü grup ve sanatçıların uygun parçalarını gregorian chant tarzında yeniden yorumluyor. Yine kalabalık sayılabilecek bir orkestra tarafından yapılan müzikler çok dinlendirici bir etkiye sahip. Mistik bir hava, güçlü bir yorum, modern müzik ve "Losing My Religion" gibi klasikleşmiş parçaların bir araya gelmesiyle ortaya üç değerli albüm çıkmış. Kesinlikle arşivlerde bulunması gereken bir grup.

İHTİYAÇ MOLASI

"Sanat için sanat" prensibiyle yola çıkmış bir grup İhtiyaç Molası. Ülkemizdeki bin bir güçlükle iki tane albüme imza attılar. Pop, rock, blues, jazz ve daha birçok tarzı içinde bulunduran bir müzik anlayışları var. Genelde enstrümantal çalışmalar yapmalarına rağmen ikinci albümlerinde Türkçe sözlü çalışmalar da maddi kaygılardan olsa gerek- yerini almış. Onlar müzik ülkesinin demirden yollarında dinleyeni Tunus'un sokaklarından Avrupa'da bir opera salonuna taşıyan bir yolcu treni. Dinleyince kendinizi boşlukta, sonsuzluğun hakimi olarak hissetmemek elde değil. Müziği kelimelerle ifade etmek hiç de hoş bir şey değil ama insanların kaliteli müziklerden haberdar olması için gerekli. Neyse, biz yine üstümüze düşen görevi yapalım ve İhtiyaç Molası'nı sizlere tavsiye edelim. Ülkemizde müzik kalitesi günden güne düşse de kış vakti böylesi kardelenler hala yaşıyor...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

İŞTAH ŞURUBU

Emrah ARMAĞAN
Emrah UYSAL
Fırat GÖKOĞLAN
Halil Orhan KOÇ

YER: 10-A

TARİH: Perşembe günü fazla ayrıntıya girmeye gerek yok (Hoca var)

OLAY: Öğle yemeğinde kuru fasulye ve bulgur çıktığını öğrenip şok olmuş öğrencilere bir de Emine Altınsoy vurur. Derse bir hışımla ve gene bir şeyleri unutarak (misal: boynundaki atkı) girer ve 'dergi çıkacak yazıları bir hafta içinde toplayın' der. Biz de bu sayıda kendimizi biraz değiştirip ortaya karışık bir şeyler koyduk. Artık hangisinden alırsanız o sizin bileceğiniz iş.

BİR ÖZÜR: Geçen sayıda yapılan M'lerin sadeleşmesi esprisi 10-B sınıfı öğrencileri tarafından yapılmıştır. İzinsiz kullanıldığı için özür dileriz.

DÜŞLERİMİZ:

Nihat Afşin: Madran dağının eteklerinde bir tapınak açıp muridlerine akıllı yaşamayı ve tepesi delik muhabbetlere girmemelerini sağlamak.

Emine Altınsoy: Eski öğrencilerinden gelen oylarla milletvekili seçilip Resmi Gazeteyi ele geçirmek. Gazetenin editörü de belli 'Ozan Önen'.

Serkan Tiren: Nüfus memurunun kurbanı olan 'bu' hocamızın en büyük rüyası çok ünlü bir rock gurubunun bateristi olup top modellerle (misal: Carmen Electra) aylık ilişkiler yaşamak.

Erdinç (10-B öğrencisi): Sedat hocanın dersinde birinin kapıyı çalıp içeri girdikten sonra koştura koştura pencereden aşağıya atlaması ve Sedat hocanın öğrencilere bakıp 'Yavğum adam aşağıya atladı göğmediniz mi?' sorusuna 'Yoo hocam' demek.

NOT: Bu gerçektir. Yani fantezisi.

Fatih (10-A öğrencisi): Lisede tuttuğu Biyoloji defterine dayanarak 13 ciltlik bir genel hatta evrensel biyoloji kitabı yazmak. Giriş cümlesine ise öğretmenim Hülya Olgun'a katkılarından dolayı teşekkür ederim yazmak. Ne fantezi ama.

Kadir Amca: Çok çalışıp = gerçi okulda en fazla çalışan o (!) = okulun %51 hissesini almak. Bunu yaptıktan sonra eğitim ve öğrenimi İngilizce yapmak. Fakat hep bir hademe olarak kalmak. =hademeler kıralı Kadir Amca=

Mrs Öz: Serinin devamı olarak çekilecek yeni Hayri Pıtır filminde oğluyla beraber baş rol oynamak. Nilgün hocamız bu filmde öğrencilerine speaking'ten tutun da runnig'e kadar her türlü sınavı yapan kötü kalpli İngilizce öğretmenini canlandıracak. Tabi rol icabı gerçekte hiç öğle şeyler yapmaz. Neymiş o speaking falan(?).

Hülya Olgun: Biyoloji dersinin haftalık ders sayısını arttırmak. Biyolojinin konu sayısını ve kapsamını artırmak. Okula bir botanik bahçesi açmak. Biraz abartıp herbaryum açmak ama şunu bilmeliyiz ki her'baryuma' gidersek eve geç kalırız.

ÜÇ NOKTA...

Ersin GENÇ

Karanlık bir girdabın içine girerken mavi... sonsuzluk... ve bilimum kaos... Papatyalar aktı aşağıdan yukarıya yukarıdan maviye... Çikolatalı karamel gibisin kız Hediye, gel beraber gidelim deliye... "Baltalar elimizde" diye diye... Serçenin uçarken düşürdüğü tüyünden damlayan gözyaşlarımla sulanan hasretini büyüttüm... Uç güzel ağustos böceği uç... Ağlayan yakışıklı şehir unutma beni. Unutursan küserim mektubunu keserim...

Öf be ne edebiyat parçaladım ama! Acaba bir gün ben de edebi yazılar yazabilecek miyim? Hani herkes yazdığı edebiyat yazılarını okul dergisinde çıkması için verse... Herkes kendi yazdığı yazıyı övse... "Hocam ben şunu anlattım ben bunu anlattım" dese... Hocamız tam bu yazıları beğenip, okul dergisinde yayınlanması için alsa... Tam bu sırada çıkıp "Benim yazılarım da 'Ayak ucu Yazıları' desem... Ay o anda herkes yıkılsa!.. Ha olmaz mı dersin okuyucu?

Evet sevgili dostlarım (tabi ki erkek arkadaşlarımdan bahsediyorum) Sizler benim ne demek istediğimi anlıyorsunuzdur. Bizim muhteşem, üç defa öpülüp alnımıza koyulası okul dergimizin içinde, o kargacık burgacık, Türkçe mealini anlayamadığımız yazılar da olmasa... Bakın ben bile alışmışım üç noktaya! İnadına tekrar koyuyorum... Hayır bi de kafaları karıştırdıkları yetmiyormuş gibi, öğretmenler tarafından da en çok sevilen onlar! Ben idareci olsam toplarım bu "Bulutların üstünde güneşin batışını" izleyen, Cezmi Ersöz çarpacası doğa üstü yaratıkları, çakarım iki tane, sonra bak bakalım bi daha yazabiliyorlar mı? Ya bazen "Ersin" diyorum, "Efendim" diyorum, "Ya" diyorum "Bu okulun başına ne geldiyse Duygu Asena kılıklı feministler yüzünden gelmedi mi?" diyorum, "Evet yaav!" diyorum. Yok Figen Abla fotokopiyi ha çekti ha çekecek derken, yok Altınsoy ha unuttu ha unutacak derken, yok Tiriç "deBrem"i ha söyledi ha söyleyecek derken güzel anacağımın gözünde bir damla gözyaşı kalmadı yav! Zaten bu okulun bazı konularda prestijini yitirmesi tamamen kızlardan dolayı... Yav senin misyonun; okuldaki insanların kafasını anlaşılmaz yazılarla- karıştırıp, onların düşünmesini sağlamak... Sen elinin hamuruyla erkek işine ne diye karışıyon? Hadi voleybol takımı kurdunuz başarısız oldunuz anladık! Ama kardeşim niye basketbol muhabbetine de el atıyonuz? Basketbol, voleybola benzemez! Voleybolda en fazla 3-0 yenilirsin, ama basketbolda 50 sayı bile fark yersin... Bakın bi de utanmadan "BİLE" diyorum... Sanki yemediğiniz şey... Efendim bunlarla uğraşa uğraşa üç senenin sonuna geldik! Evet kocaman, bize baştan DAĞLAR kadar uzun gelen ama kısa bir reklam arası gibi geçen üç yılı geride bıraktık! Hadi açıkça söyleyeyim, sabahtan beri kötülediğim siz kızlar da olmasanız bu okul nasıl biterdi bilmiyorum. Hep beraber güldük hep beraber ağladık ve yolun sonuna geldik! Güzel geçti çabuk bitti! Ya tamam gülmeyin! Biliyorum bana, özellikle bu yazının sonuna böyle bir duygusal konuşma yakışmadı. Ama... Neyse böyle bir yazı ancak üç noktayla tamamlanırdı zaten. Çünkü sizlere, bu okula hiçbir zaman "NOKTA" koymak istemem. Şimdi kızları daha iyi anlıyorum. Haydi bize EYVALLAH...

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esl İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

2002'NİN SPOR OLAYLARI

Spor Servisi

Yine rekorların kırıldığı ya da rekorlar üstüne yenilerinin eklendiği birçok spor olayını 20002'de hep birlikte yaşadık. Kimi zaman sevindik kimi zaman üzüldük yaşadıklarımıza. Hatta bu tutkuya kendimizi öyle sine kaptırdık ki çoğu zaman gece yarılarına kadar ekranlarımızın önüne geçip uykumuzdan olduk.İşte tüm bu heyecanları bize yaşatan, bizde iz bırakan bazı spor olaylarını sizler için derledik.

FUTBOL

Uzakdoğu'ya futbol ateşini taşıyan Dünya Kupası'nda yine samba rüzgarı esti. Brezilya,finalde Ronaldo'nun iki golüyle Almanya'yı 2-0 yenerek 5. kez kupaya uzandı. Ronaldo 8 golle kral oldu. Kupanın en büyük şokunu ,ilk grupta gol dahi atamadan elenen son şampiyon Fransa ve en büyük favorilerden Arjantin grubunu aşamayarak yarattı. Türkiye,Senegal ve G.Kore sürpriz takımlar olurken , Dünya üçüncülüğüyle adını dünyaya duyuran A Milli Takım'dan Hasan Şaş ve Alpay kupanın karmasına girmeyi başardı.

Kulüpler bazında kupalı Real Madrid en karlı kulüp oldu.Şampiyonlar Ligi Kupası,Süper Kupa ve Kıtalararası Kupa...

2008 Avrupa Futbol Şampiyonası'na ev sahipliği hakkı Avusturya-İsviçre'ye verildi.Türkiye-Yunanistan adaylığı finalde kaybetti.

BASKETBOL

ABD'de düzenlenen 2002 Dünya Şampiyonası'nda ,finalde Arjantin'i 84-77 yenen Yugoslavya 5.kez Şampiyon olurken ,12 Dev Adam dokuzunculuğa razı oldu.

Avrupa Ligi Şampiyonluğunu finalde Kinder Bologna'yı 89-83 yenen Panathinakios 3. kez kazandı.

NBA'in 56. sezonunda şampiyonluğu, finalde New Jersey Nets'e 4-0'lık üstünlük sağlayan LA Lakers 3.kez üst üste olmak üzere toplam 14 kez kazandı.

BOKS

Profesyonel boksta merakla beklenen büyük kapışma da 2002'de oldu.Dünya Ağır Siklet Şampiyonluğu unvan maçında İngiliz Lennox Lewis , ABD'li Mike Tyson'ı 8. rauntta nakavtla yenerek WBA ve IBF Şampiyonluğu ünvanlarını korudu.
Porto Rikol

BİSİKLET

L. Armstrong Uluslararası 89 Fransa Bisiklet Turu'nda birinciliği 4. kez üst üste kazandı. Azmiyle kanseri yenmesinden sonra tekrar eski başarılarına kavuşması tüm hayranlarını sevince boğmakla beraber herkesi şaşırttı.

TENİS

Sezonun tartışmasız kraliçesi küçük Williams Serena oldu. Fransa,ABD Açık ve Wimbledon Grand Slam turnuvalarını şampiyonlukla noktaladı.

Avustralya Açık Tenis Turnuvası'nda bayanlarda şampiyon Jennifer Capriati olurken erkeklerde Thomas Johansson oldu.

Bir, iki, üç... ve atla

Spor Servisi

Düşünüyorum! Tam olarak bir spor olduğunu söyleyemesek de ona adrenalin sporu adını verenler pek azımsanacak sayıda değil.

İki ayağını bir halata bağlarsın,koruyucu kemerini ve bazen de kaskını takarsın ve kendini yüzlerce metrelerce yükseklikte serbest bırakırsın. İnsana çok korkunç geliyor. Ayrıca ip kopması ya da kalp durması gibi nedenlerden ölenler hatırı sayılır bir çoğunluk oluşturuyor. Hayatta kalanlar ise haline şükrediyor. Bir daha yapmak isteyenler de az sayıda. Yine de deneyen çokfazla. Pahalı değil,yüksek kondüsyon gerektirmiyor. Yetenek işi hiç değil. Sadece bir parça cesaret,biraz da dayanıklılık.

Bir, iki, üç... Düşünüyorum. Sanırım hepiniz tanıdınız. Bıungee Jumping.

DEVİR DEVİR FUTBOL

Ferhat KIZILER

"Günümüzde, en çok milletleri bir araya getiren şey nedir?" diye kendimize sorsak hepimizin aklına spor gelir. Futbol ise şu an için dünyanın tartışmasız en popüler sporudur. Güney Amerika'dan Afrika'ya, Avrupa'dan Uzak Doğu'ya kadar her yerde oynanır. Çoğu kişi anavatanının İngiltere olduğunu, modern futbolun orda doğduğunu bilir. Peki futbol birdenbire mi ortaya çıkmıştır?

Tarihte ilk futbol yüzyıllar,hatta bin yıllar öncesine dayanır. Tarihçiler ilk futbolun ya da futbola benzer oyunların M.Ö.3000 yıllarında var olduğunu söylemektedir. Hatta bazı müzelerde bu döneme ait 7-9 cm. yarıçaplı,deriden toplar sergilenmektedir.

O günlerde oynanan futbol pek de eğlence amaçlı değil.Spor amacı olsa da çoğu zaman sadece askerler için. Bu dönemlerde komutanlar askerlerinin daha kuvvetli, hızlı, çevik olması için futbol türü oyunlar oynatırmış ve gerçekten de işe yaramış.

En eski medeniyetlerden olan Mısır'da insanlar futbol oynamış ve bunu bazı hiyerogliflerde top oynayan insan figürleriyle resmetmişler.

Asya'da ise birbirleriyle savaşan iki millet futbola merak sarmış. Biri Çinliler, diğeri ise biz Türkler. Çin imparatorları askerlerine toprağa iki mızrak diktirir, kılıdan ve ya deriden yapılmış topu bu mızraklar arasından geçirtmeye çalışırmış. Biz ise daha çok eğlence amaçlı oynamışız. Kasabalar arasında kalabalık,kadın erkek karışık,kıran kırana maçlar yapılırmış. Bugünkü kurallara benzeyen kuralları da varmış. Mesela elle dokunmak,faul yapmak yok. Tepmek kelimesinden türetilmiş olan "tepük" adlı bu oyunda amaç ise topu iki taş arasından geçirmek.

Bunun dışında Avrupa'da Romalılar,Amerika'da çok daha sonra da olsa-Mayalar ve Aztekler de futbola benzer oyunlar bulmuşlar

İLK MODERN FUTBOL

Her nedense bazı ülkelerin tarihçileri futbolun İngiltere'ye kendileri aracılığıyla yayıldığını iddia etmektedir. Mesela Fransızlar futbolun kendilerinden, önce Galya'ya oradan da İngiltere'ye geçtiğine,İtalyanlar ise futbolu İngiltere'ye Roma İmparatotu Cesar'ın askerlerinin götürdüğüne inanmaktadır.İngilizlere göre de futbol zaten onlarda vardır.

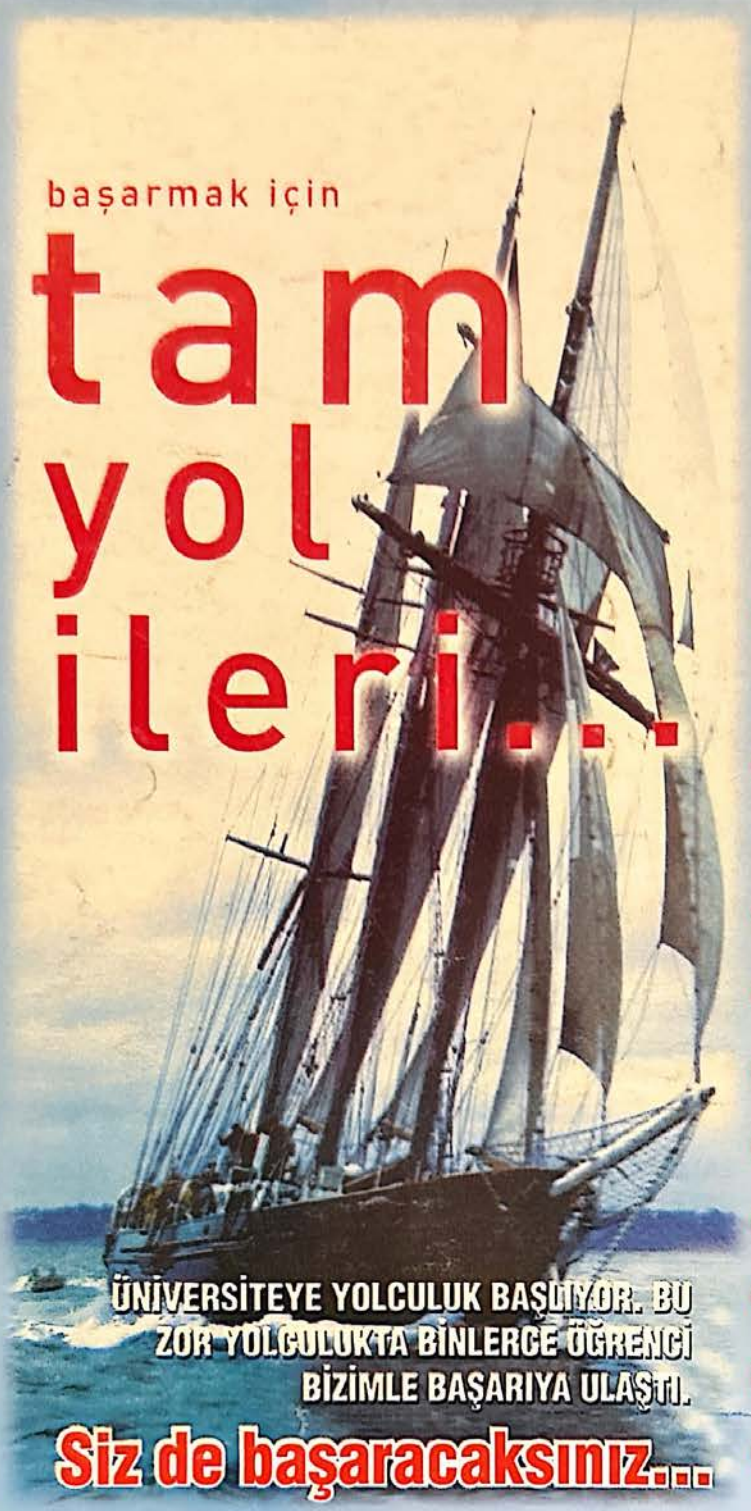
Kaynağı her ne olursa olsun 12.yy.da İngiltere'de futbol oynandığı bilinmektedir. Bu ilkel futbol o kadar tutulmaktadır ki bazı maçlar sonrası kasabalar arası kavgalar çıkar. Bunun üzerine 13.yy.da bir dönem futbol yasaklansa da futbol sevgisi bastırılamaz. Bu yıllardan sonra futbol yavaş yavaş gelişir.

1861'de Cambridge'de o zamana kadar oluşturulan ilkel kurallar "Cambridge Kuralları" adı altında toplandı ve öğrenciler arasında-pek modern olmasa da-ilk futbol maçı yapıldı. Pek modern değil çünkü bu yıllarda henüz ofsayt, taç, korner, penaltı gibi kuralların konulmamış. İşte bu olay modern futbolun temelini oluşturur. Daha sonra Almanya'ya giden öğrenciler Alman futbolunun temelini atmış oldu. Böylelikle futbol artık dünyaya yayılmaya başladı.

1870 başlarında dünyanın ilk futbol takımı olan Sheffield Club kuruldu. Hemen bir iki yıl içersinde de İngiltere Futbol Federasyonu oluşturuldu. Futbol İngiltere'den çok hızlı yayıldı. 1900 başlarına kadar Arjantin, Almanya, Hollanda, Fransa, İsveç, Belçika gibi ülkelerde federasyonlar oluşturuldu.

İşte 1904'te birçok ülkenin federasyonları bir araya gelerek FIFA'yı kurdu. Böylelikle dünya futbolu doğmuş oldu. Daha sonra oluşturulan konfederasyonlarla futbol dünyanın dört bir yanına yayıldı. İlk dünya kupası olan Uruguay 1930'dan bu yana da dünya milletleri dört yılda bir buluşmaktadır.

BİL Yeni Sistem DERSHANELERİ
MERKEZ Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi İşhanı AYDIN • Tel.: 0.256. 213 70 19 • Fax: 215 26 27
ŞUBE Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi AYDIN • Tel.: 0.256. 212 97 92

Gençliğin geleceği Türkiye'nin geleceği...

- Velilerin Bilinçlendirildiği Beyin Fırtınası Seminerleri
- Özel Test Teknikleri ve Çözüm Yöntemleri
- Danışman Öğretmen Sistemi
- Profesyonel Öğretim Kadrosu
- Güncel Yayın ve Dökümanlar
- ÖSS Matematik Kampı
- Bil Test Kulübü Üyeliği
- Öğrenci Kulüpleri
- Öğrenci Konseyi
- Veliler Konseyi

BİL®

Yeni Sistem DERSHANELERİ

Merkez : Hükümet Bulv.10 Sk. İşbankası ara sokağı Esi işhanı - AYDIN · Tel.: 0.256. 213 70 19 · Fax: 215 26 27
Şube : Ramazanpaşa Mh. Gazi Bulv. 3. Sk. No.26 Yağcılar içi - AYDIN · Tel.: 0.256. 212 97 92

İtimat Ofset Tel: 0.256 215 01 40 - AYDIN